Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

Základní škola a Mateřská škola Barvířská, Liberec, příspěvková organizace

Obsah

1. Identifikační údaje

2. Charakteristika školy

- 2.1. Úplnost a velikost školy, vybavení školy
- 2.2. Charakteristika pedagogického sboru a žáků
- 2.3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

- 3.1. Zaměření školy
- 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie
- 3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
- 3.4. Začlenění průřezových témat

4. Učební plány

- 4.1. Systém výuky
- 4.2. Učební plán pro 1. stupeň
- 4.3. Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň
- 4.4. Učební plán pro 2. stupeň
- 4.5. Poznámky k učebnímu plánu pro 2.stupeň
- 4.6. Povinně volitelné předměty

5. Učební osnovy

5.1. Učební osnovy 1. stupeň

Český jazyk

Anglický jazyk

Matematika

Informatika

Prvouka

Vlastivěda

Přírodověda

Výtvarná výchova

Hudební výchova

Tělesná výchova

Pracovní činnosti

5.2. Učební osnovy 2. stupeň

Český jazyk

Anglický jazyk

Matematika

Informatika

Dějepis

Občanská výchova

Fyzika

Chemie

Přírodopis

Zeměpis

Výtvarná výchova

Hudební výchova

Tělesná výchova

Výchova ke zdraví

Pracovní činnosti

Povinně volitelné předměty

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

- 6.1. Hodnocení žáka ve škole
- 6.2. Autoevaluace školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Barvířská, Liberec, příspěvková organizace

Adresa školy: Proboštská 38/6, 460 07 Liberec

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 65635612

Jméno ředitele: Mgr. Miloslav Kuželka

Telefon: 485 108 790

E-mail: info@ zs-barvirska.cz

www.stránky: www.zs-barvirska.cz

Koordinátor

Mgr. Yvetta Šulcová

ŠVP

Zřizovatel: Statutární město Liberec, nám. Dr. Edvarda Beneše 1

460 59 Liberec

telefon: 485 243 111

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2007 ve znění pozdějších úprav

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Základní škola je středně velká městská škola, založená v roce 1959. Je úplnou základní školou s devíti postupnými ročníky s kapacitou 400 žáků, která poskytuje základní vzdělání dětem ve věku od šesti do patnácti let. Od 6. ročníku poskytuje také vzdělání pro pohybově nadané žáky zaměřené na fotbal. Součástí školy je školní družina s kapacitou 100 žáků, mateřská škola pro 50 dětí a školní výdejna jídel. Škola je umístěna nedaleko centra města s dobrou dostupností městskou hromadnou dopravou.

Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Prostorové podmínky ZŠ jsou odpovídající velikosti školy. Areál je možné rozdělit na čtyři části – hlavní budovu, tělocvičnu, mateřskou školu a jídelnu, hřiště a dětskou zahradu. V areálu školy se nachází i parkoviště s vjezdem z hlavní ulice, které slouží zaměstnancům školy a rodičům. V hlavní budově jsou v prvním poschodí umístěny třídy 1. stupně, druhé patro slouží druhému stupni a v přízemí budovy sídlí vedení školy. Výuka probíhá v kmenových třídách a v odborných učebnách (učebna informatiky, jazykové učebny, učebna hudební výchovy, chemie, přírodopisu, multimediální učebna, posluchárna s interaktivní tabulí, knihovna). V půdních prostorách se nachází školní družina. Součástí školy jsou 2 tělocvičny, k dispozici jsou šatny a kompletní sociální zázemí. Tělocvičny spolu s venkovními hřišti slouží potřebám školy i veřejnosti. Ve venkovním areálu se nachází 2 víceúčelová hřiště s umělým povrchem vhodné především pro míčové sporty (fotbal, košíková, odbíjená), prostor pro skok daleký. Pro běžecké disciplíny je areál nevyhovující. Pro děti mladšího školního věku (především pro školní družinu) je určena zahrada s dřevěnými houpačkami.

Ve vedlejší budově je umístěna prostorná školní jídelna a kuchyně, která je v pronájmu soukromé firmy. V prvním patře této budovy se nachází mateřská škola, která se základní školou tvoří jednu organizaci.

Jednou z priorit školy je rozvoj dovedností v oblasti informační a komunikační technologie. Z toho vychází i vybavenost školy touto technikou. Pro výuku ICT ale i dalších předmětů je určena učebna výpočetní techniky. Ve většině učeben jsou zabudovány dataprojektory. Učitelé mají k dispozici počítače v kabinetech a notebooky. Další stanice jsou umístěny v odborných učebnách. Počítače jsou propojeny do počítačové sítě, přes kterou mají žáci i učitelé přístup na internet.

Škola po technické stránce disponuje kvalitně vybavenou učebnou dílen a keramickou dílnou.

Pro dodržování pitného režimu pracovníků školy i žáků slouží školní bufet a nápojové automaty.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru a žáků

Pedagogický sbor tvoří kvalifikovaní a aktivní učitelé s převahou žen, věkové složení je pestré – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péčí o žáky, a to především na 1. stupni. Na škole pracuje výchovný poradce a metodik primární prevence rizikového chování. Důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků především v oblastech psychologie, pedagogiky, moderních metod didaktiky jednotlivých předmětů, ale i na práci s informační a telekomunikační technikou. Je plánováno na základě vyhodnocení potřeb školy a profesního zájmu pedagogů.

Vzhledem k zaměření školy i její poloze (ve středu města) je jen část žáků z nejbližšího okolí. Ostatní dojíždějí z celého Liberce ale i ze širokého okolí. Od 6. ročníku je žákům umožněno navštěvovat třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy (fotbal).

2.3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

V rámci dlouhodobých projektu vedeme děti ke zdravému životnímu stylu. Jsme zapojeni do projektu "Zdravé zuby", žáci 2. a 3. ročníku absolvují základní a zdokonalovací plavecký výcvik. V 9. ročníku probíhá projekt Absolventská práce. Pedagogové připravují a vzájemně spolupracují na školních projektech, např. Vánoční a velikonoční dílny, Dětský den, Den ve škole pro mateřské školy v okolí. Třídy 1. stupně vyjíždí na školy v přírodě, žáci sportovních tříd absolvují sportovní kurzy (bruslařský, lyžařský, cyklistický).

Byla navázána spolupráce s německou školou z Augsburgu. Každý rok dochází k výměnným akcím skupin žáků a učitelů.

Při ZŠ byla v roce 2006 zřízena Rada školy, která se schází 2-3x do roka. Dále pracuje Sdružení rodičů, dětí a přátel školy, kde jsou zástupci jednotlivých tříd. SRPDŠ je vedením školy informováno o činnosti školy, výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji. Rodiče se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí. Informace o výsledcích vzdělávání a chování dostávají rodiče prostřednictvím papírových a elektronických žákovských knížek, na třídních a konzultačních schůzkách, případně osobně či telefonicky. Rodiče jsou také o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy. Možnost vzájemných informací po internetu chceme neustále rozšiřovat. Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá Den otevřených dveří.

Vedení školy a výchovná poradkyně úzce spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP v Liberci, s Odborem sociálních věcí Magistrátu města Liberec a Policií ČR.

Spolupráce navázána s FC Slovan Liberec především v oblasti sportovních tříd, kdy se snaží koordinovat rozvrh hodin ve škole s harmonogramem sportovní přípravy v klubu. FC se podílí na přípravě sportovních kurzů, besed se sportovci.

Další spolupráce probíhá s Pedagogickou fakultou TU Liberec, při které je studentům umožněna praxe v jednotlivých předmětech.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Cílem ŠVP je vytvořit kvalitní program pro všechny žáky, ve kterém si najde každý žák svoji cestu za vzděláním. Měl by podporovat tvořivost žáků, vytvářet prostor pro jejich realizaci a rozvoj nadání.

3.1. Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- výuku cizích jazyků od 1. ročníku
- práci s výpočetní a komunikační technikou
- sportovní výchovu a sportovní třídy
- spolupráci učitel žák rodič
- kreativní práci učitele
- vytváření pozitivního klima ve škole
- nabídku volitelných předmětů
- vytváření podmínek pro talentované žáky i žáky s různým druhem postižení

Co škola chce:

- předávat žákům takové znalosti a dovednosti, které dobře uplatní v životě, zaměřit se více na činnostní učení s důrazem na praxi a méně na encyklopedické poznatky,
- zavádět efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, které vede žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu;
- výrazně posílit výuku cizích jazyků, podpořit spolupráci se zahraničními školami,
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání;
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu;
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu;
- věnovat stejnou péči všem žákům;
- klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny,
- provádět rozumnou integraci dětí zaostávajících, či jinak postižených přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi;
- zaměřit se na žáky nadané, vytvořit jim podmínky pro jejich rozvoj a tím omezit jejich přechod na jiné školy. Zúčastňovat se různých soutěží školní i okresní úrovně. Dále rozvíjet silné stránky školy a eliminovat stránky slabé.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování si klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a které tvoří jeho základní strategii. Toho je dosahováno různými postupy, metodami, pravidly a aktivitami.

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

(Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost, dostatek informačních zdrojů a učebních nabídek - knihovna, internet, exkurze, propojení informací se skutečným životem, vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost, komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu, prezentace vlastních výsledků, tvořivost - práce na projektech, využívání kladného hodnocení, dobré výsledky podporují motivaci, osobní příklad).

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

(Poznatky nejsou žákům předkládány v konečné podobě, uplatňování mezipředmětových vztahů, objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů, praktická cvičení, rozvíjení schopnosti logického uvažování, řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací, podpora netradičních způsobů řešení).

· vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

(Komunikaci v různých formách - ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd., dodržování etiky komunikace, základ spolupráce a společného prožívání, poznávání sebe a vztahů k jiným,práce v týmu).

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

(Jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce, přátelská atmosféra, kooperativní učení, spolupráce ve výuce, osobní odpovědnost za výsledky společné práce, spolupráce s rodiči a dalšími partnery).

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

(Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí, dodržování mravních hodnot a slušného jednání, učit se argumentovat, pracovat se školním řádem).

· vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

(Chápání bohatství a složitost citového života, orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích, učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city, učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám).

· učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

(Čistota školního prostředí a spoluúčast žáků na jeho udržování, organizace denního režimu ve prospěch žáků, zdravý stravovací a pitný režim, pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého, důsledná prevence šikany a násilí).

vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

(Chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti otevřenost vůči spolužákům, solidarita s druhými, rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti, uvažování v evropských a celosvětových souvislostech, multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur, ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem).

· pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

(Uplatňování sebehodnocení žáků, poradenské činnosti v oblasti profesní orientace, osvojování základních pracovních dovedností a návyků).

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou složitý soubor vědomostí, dovedností a postojů. Jejich pomocí žák může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se v životě dostává. Klíčové kompetence žák rozvíjí a využívá ve všech vyučovacích předmětech. Jsou vymezeny na úrovni, které mají dosáhnout všichni žáci na konci základního vzdělávání; v etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní. K jejich dosažení používáme různé výchovné a vzdělávací strategie, které jsou uvedené u jednotlivých kompetencí.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- nabízíme žákům konkrétní metody, způsoby, postupy práce, které je povedou k efektivnímu učení
- účinnou motivací v žácích probouzíme vlastní touhu po vzdělávání
- seznamujeme žáky s řadou zajímavých informačních zdrojů, učit je v nich se orientovat, informace vyhledávat, třídit, porovnávat, ověřovat a posuzovat jejich kvalitu a úroveň, využívat informací při výuce i mimo ni
- nabízíme žákům poznatky ze všech vzdělávacích oblastí pro využití při praktických činnostech
- navozujeme příležitosti, při nichž žáci kriticky posuzují sami sebe, srovnávají své výsledky práce s ostatními, sledují svůj vlastní pokrok, dokáží jej zhodnotit a diskutovat o něm
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- při výuce se zaměřujeme především na aktivní dovednosti
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné,klíčové, kmenové) učivo od rozšiřujícího (doplňujícího)
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vedeme žáky ke kritickému přístupu k informacím a vytváření vlastních názorů a postojů
- individuálně přistupujeme ke všem žákům, výsledky posuzujeme s ohledem na individuální zvláštnosti žáka
- ve všech předmětech podporujeme používání PC
- žáci se zúčastňují mnoha soutěží a olympiád
- žáci 5. a 9. ročníku se mohou každoročně zapojit do některé z nezávislých hodnotících zkoušek (Scio apod.)
- každý žák 9. třídy vytváří svůj vlastní absolventský projekt, který musí také obhájit
- neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme své znalosti a dovednosti

(Příklady používaných metod – práce s textem a chybou, řešení problémů, samostatná práce, skupinová práce, zkoumání, pokus, imitace, projekty, diskuze, besedy, exkurze, práce s PC a výukovými programy, soutěže, portfolia, absolventské práce)

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování, kreativitě a k řešení problémů
- umožňujeme žákům rozpoznat a pochopit problém, promýšlet postupy, jak jej vyřešit
- vedeme žáky k hledání informací pro vyřešení daného problému a využití při tom vlastních zkušeností a úsudků
- při práci je pozitivně motivujeme, aby se snažili najít různé varianty řešení a z nich pak vybrat tu nejefektivnější
- předkládáme žákům dostatek situací, při kterých mají možnost si na praktických příkladech ověřit správnost svého rozhodnutí
- vytváříme žákům situace pro obhajobu svého rozhodnutí při řešení problému
- vytvářením problémových úloh a situací "ze života" se žáci učí problémy prakticky řešit

- na modelových příkladech ve svých předmětech se snažíme naučit žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme originální (netradiční) a rozmanité způsoby řešení
- podporujeme týmovou práci
- doporučujeme využívání nejmodernější techniky
- v rámci svých předmětů učíme, jak problémům předcházet
- při výuce používáme netradiční úlohy (matematický Klokan, testy SCIO, Kalibro, olympiády, literární soutěže apod.)
- organizujeme různé projekty a exkurze, kde si žáci ověřují poznatky v praxi
- žáci jednotlivých tříd připravují akce pro ostatní spolužáky (např. divadelní představení, Den dětí, Mikuláš, vánoční besídky...)

(Příklady používaných metod – řešení problémů, volba různých strategií, induktivní a deduktivní učení, práce s textem a chybou, řešení problémů, samostatná práce, skupinová práce, zkoumání, pokus, projekty, diskuze, besedy, exkurze, práce s PC a výukovými programy, soutěže, vyhledávání informací, prezentace vlastní práce, absolventské práce)

Kompetence komunikativní

- zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích
- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vedeme žáky, aby se vyjadřovali jasně, přesně, výstižně, a to jak v ústním, tak písemném projevu
- učíme žáky prezentovat své názory a postoje, formulovat myšlenky, vhodně argumentovat, ale i naslouchat názorům druhých jako nezbytnému prvku mezilidské komunikace
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s dospělými v naší škole i mimo ni
- netolerujeme agresivní, hrubé, nezdvořilé a vulgární projevy
- pro účinnou komunikaci s okolím využíváme informačních a komunikačních technologií
- umožňujeme žákům rozvíjet svou komunikaci
- vytváříme situace, při kterých žáci promlouvají
- učitelé i žáci pravidelně přispívají na webové stránky školy, máme pravidelná rozhlasová hlášení
- podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni v rámci Evropy i světa využíváme přátelských kontaktů a výměnných pobytů se školou v Augsburgu, chceme navázat v rámci EU a jejích programů i další spolupráci
- podporujeme děti ve vydávání vlastního časopisu
- usilujeme o to, aby učitel a žák byli partnery
- zařazujeme metodu CLIL do výuky, zapojujeme do výuky cizích jazyků rodilé mluvčí

(Příklady používaných metod – řešení problémů, práce ve dvojicích, skupinová práce, zkoumání, pokus, projekty, diskuze, besedy, exkurze,

práce s PC a výukovými programy, soutěže, vyhledávání informací, prezentace vlastní práce, absolventské práce, vytváření modelových situací, hry, poslech, pozorování, rodilý mluvčí ve výuce, metoda CLIL, spolupráce s partnerskými školami v zahraničí)

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých
- nabízíme žákům dostatek činností, které předpokládají spolupráci ve skupině, respektování názoru druhých a zároveň zdravé prosazení sebe sama
- umožňujeme žákům podílet se na utváření pravidel práce v týmu, chovat se podle nich svým jednáním a chováním k ostatním spolužákům a dospělým přispívat k upevňování vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role
- vytváříme pro žáky modelové situace a časový prostor, aby měli možnost zamýšlet se nad úrovní svého chování vůči ostatním
- vedeme žáky k respektování pravidel chování
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu
- průběžně monitorujeme vztahy ve třídě, snažíme se předcházet, případně urychleně a efektivně odstranit náznaky negativních jevů (šikana)
- sociální kompetence posilujeme prakticky na školách v přírodě, školních výletech, exkurzích, lyžařských kurzech a na dalších společných akcích
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených školním řádem, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu atd., umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel

(Příklady používaných metod – práce ve dvojicích, ve skupinách, týmech, beseda, workshop, diskuze, exkurze, prezentace, dramatizace, návštěvy kulturních zařízení)

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- vytváříme modelové situace, při nichž se žáci dokáží postavit proti útlaku a násilí, respektovat individuální rozdíly mezi lidmi
- seznamujeme žáky s platnými právy a povinnostmi, podle kterých je třeba jednat na půdě školy i mimo ni
- vytváříme pro žáky modelové situace pro získání dovedností poskytnout první pomoc v nejrůznějších krizových situacích
- připravujeme pro žáky konkrétní činnosti, při nichž se naučí aktivní ochraně životního prostředí, ochraně zdraví člověka
- vedeme je k ekologickému chování (třídění odpadů)

- vytvářet pro žáky modelové situace pro získání dovedností poskytnout první pomoc v nejrůznějších krizových situacích
- žáky vedeme k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice nejen své, ale i ostatních lidí
- zapojujeme žáky do evropských projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita), projevy rasismu, xenofobie, agresivní, hrubé a vulgární chování, nekamarádské chování, odmítnutí pomoci v žádné podobě (aktivní, pasivní, otevřené, skryté)
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených vnitřními předpisy a normami
- vedeme žáky k sebeúctě i k úctě k ostatním lidem
- kázeňské problémy řešíme individuálně, princip kolektivní viny odmítáme
- problémy řešíme věcně, rozumně a spravedlivě, bez osobní zášti, či vztahovačnosti
- nabízíme žákům vhodné sportovní a kulturní aktivity jako prevenci nežádoucích jevů

(Příklady používaných metod – diskuze, besedy, vycházky, exkurze, návštěvy kulturních zařízení, pořadů, soutěží, workshopy, tvorba projektů, modelové situace)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučíme žáky chránit své zdraví při práci
- využíváme motivaci k utváření kladných postojů k budoucímu povolání
- umožňujeme žákům orientovat se v přehledu jednotlivých profesí (včetně představy o náplni činnosti určitého povolání), o základních právech a povinnostech zaměstnance a zaměstnavatele
- naučíme žáky uplatňovat získané vědomosti a praktické činnosti pro svou budoucí profesi
- vedeme žáky ke kritickému sebehodnocení a posouzení jejich reálných možností při výběru povolání
- při výuce vytváříme podnětné a tvůrčí pracovní prostředí
- měníme pracovní podmínky, aby se žáci dovedli adaptovat
- důsledně vedeme žáky k dodržování pravidel, zásad bezpečnosti, ochraně zdraví a plnění všech svých povinností a závazků

(Příklady používaných metod – diskuze, besedy, vycházky, exkurze, tvorba projektů, modelové situace, samostatná práce, skupinová práce, práce ve dvojicích, soutěže, prezentace, pokusy, použití moderních IT technologií)

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Poté učitelé pracují s těmito žáky na základě vyšetření a doporučení poradny. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení, je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. Je zpracován tak, aby zohledňoval druh, stupeň a míru postižení žáka. V něm uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, jméno paní učitelky, která bude s dítětem pracovat. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Jedenkrát za školní rok jsou plány vyhodnocovány, event. jsou upravovány podle aktuálních potřeb žáků.

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí s žáky, stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Na naší škole jsou vzděláváni také žáci, kteří pocházejí z prostředí kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace. Někteří z těchto žáků se bez vážnějších problémů integrují do běžného chodu školy. Prvořadou pozornost je nutné věnovat spolupráci školy se zákonnými zástupci žáka, kteří jsou většinou klíčovými postavami ovlivňujícími postoj žáků ke škole.

Mezi žáky se sociálním znevýhodněním patří i žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením. Ti bývají častěji ohroženi sociálně patologickými jevy (zneužívání návykových látek, ...). Důležité je zapojení těchto žáků do života školy a do různých zájmových aktivit, které se snaží nejen těmto žákům škola nabízet.

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného nebo i sociálně znevýhodňujícího prostředí má důležitou roli třídní učitel, který se snaží své žáky i jejich rodinné prostředí dobře poznat a dokáže pak volbou vhodných přístupů vytvářet ve třídě i ve škole pozitivní společenské klima.

Vyučující volí výukové postupy tak, aby co nejlépe vyhovovaly potřebám žáků – individuální péče, odpovídající metody a formy práce, specifické učebnice a materiály (zejména pro osvojení si českého jazyka), pravidelná komunikace se zákonnými zástupci žáka,...

Vedení školy umožňuje všem pedagogům možnost účasti na vzdělávacích akcích DVPP, které by zvýšily jejich profesionální dovednosti v této oblasti.

Nezastupitelnou roli mají také metodik rizikového chování a výchovný poradce, kteří monitorují a vyhodnocují problémy v této oblasti a také úspěšnost jejich řešení.

V případě vážných problémů škola využívá pomoci dalších odborníků – pedagogicko-psychologická poradna, oddělení sociálních věcí, spolupracuje se společností Člověk v tísni nebo by zažádala např. i o pomoc asistenta pedagoga.

3.4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, sdělí tuto skutečnost vedení školy a výchovnému poradci. Ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka škola požádá o vyšetření a potvrzení této skutečnosti pedagogicko – psychologickou poradnu. Pokud poradna či jiné speciální centrum potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák nadále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. Výuka pak bude probíhat podle individuálních vzdělávacích plánů, které sestaví jednotliví vyučující. V IVP jsou zapracovány závěry a doporučení poradny do podoby očekávaných výstupů, učiva a vzdělávacích strategií. Součástí plánu může být i účast žáka ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje. V ojedinělých případech a pouze po doporučení odborného pracoviště může být žák i přeřazen do vyššího ročníku. Třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem sleduje mimořádně nadané žáky i po stránce osobnostního a sociálního vývoje.

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V naukových předmětech jsou žákům zadávány náročnější samostatné úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Pohybově nadaní žáci jsou podporovaní v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Pro nadané žáky ve sportovních třídách je připraven program, který zajistí rozvoj jejich pohybového nadání. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo na úrovni regiónu.

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

tématické okruhy:

- 1.1 Rozvoj schopnosti poznávání
- 1.2 Sebepoznání a sebepojetí
- 1.3 Seberegulace a sebeorganizace
- 1.4 Psychohygiena
- 1.5 Kreativita

- 1.6 Poznávání lidí
- 1.7 Mezilidské vztahy
- 1.8 Komunikace
- 1.9 Kooperace a kompetice
- 1.10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- 1.11 Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

tématické okruhy:

- 2.1 Občanská společnost a škola
- 2.2 Občan, občanská společnost a stát
- 2.3 Formy participace občanů v praktickém životě
- 2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tématické okruhy:

- 3.1 Evropa a svět nás zajímá
- 3.2 Objevujeme Evropu a svět
- 3.3 Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

tématické okruhy:

- 4.1 Kulturní diference
- 4.2 Lidské vztahy
- 4.3 Etnický původ
- 4.4 Multikulturalita
- 4.5 Princip sociálního smíru a solidarity

5. Enviromentální výchova

tématické okruhy:

- 5.1 Ekosystémy

- 5.2 Základní podmínky života
- 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- 5.4 Vztah člověka k prostředí

6. Mediální výchova

tématické okruhy:

- 6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- 6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- 6.3 Stavba mediálních sdělení
- 6.4 Vnímání autora mediálních sdělení
- 6.5 Fungování a vliv médií na společnost
- 6.6 Tvorba mediálních sdělení
- 6.7 Práce v realizačním týmu

1. stupeň

Předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	forma
Český jazyk	1.1	1.8			6.1	
Cizí jazyk			4.4		3.2	
Matematika						integrace do
Informatika						jednotlivých
Prvouka	4.5	1.6	1.2			předmětů
Vlastivěda				2.1	3.1	
Přírodověda				5.2		
Hudební výchova						
Výtvarná výchova					1.5	
Pracovní činnosti						
Tělesná výchova						
PROJEKTY	1.10, 1.2, 5.3, 5.	4				projekt

2. stupeň

Předmět	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	forma
Český jazyk	6.3		1.2	6.4,6.5,6.6	
	1.0	1.0	4.4	1.0	
Cizí jazyk	1.8	1.8	1.8	1.8	
Matematika					
Informatika					
Dějepis	1.2,2.2	4.1,4.3,4.5			integrace do
Občanská výchova	1.3;1.4;1.7	1.1;1.2;6.1,6.2	2.1;2.3;2.4	1.1; 4.2;	jednotlivých
Fyzika			1.9		předmětů
Chemie			5.2	5.4,1.11	1
Přírodopis	5.2	5.1	1.2, 1.4	5.2, 5.3, 5.4	
Zeměpis		3.1 ,3.2	1.6,2.4,4.4		
Výtvarná výchova			1.5	6.7	
Hudební výchova					
Tělesná výchova		1.4			
Výchova ke zdraví					
Pracovní činnosti	1.5		1.10		

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Systém výuky

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. – 9. postupném ročníku ZŠ. ŠVP (RVP) rozlišuje tři vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník, 3. období 6. – 9. ročník.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na 1. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Poznámky k vyučovacím předmětům ŠVP

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí (oborů vzdělávacích oblastí) RVP je ve Školním vzdělávacím programu rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola žákům v daném vzdělávacím období v jednotlivých ročnících nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný Rámcový učební plán pro základní vzdělávaní, zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky školy a vytčené vzdělávací priority. ŠVP rozlišuje vzdělávací předměty: závazné a (povinně) volitelné. Školní vzdělávací program umožňuje i existenci zájmových útvarů (zájmových kroužků), které mohou mít různé formy organizace i různé zdroje financování (včetně příspěvku rodičů).

Následující přehled uvádí názvy povinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblasti :

Vzdělávací oblasti		Vzdělávací obory
	1.stupeň	2.stupeň
Jazyk a jazyková	Český jazyk	Český jazyk
komunikace	Anglický jazyk	Anglický jazyk
		Německý jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika
Informační a komunikační	Informatika	Informatika
technologie		
Člověk a jeho svět	Prvouka	
	Vlastivěda	
	Přírodověda	
Člověk a společnost		Dějepis
<u>-</u>		Občanská výchova
Člověk a příroda		Fyzika
		Chemie
		Přírodopis
		Zeměpis
Umění a kultura	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova
	Hudební výchova	Hudební výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti

4.2. Učební plán pro 1. stupeň Běžné třídy

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	7+1	7+2	7+2	6+1	6+1	+7	40
komunikace	Anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	+2	11
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	+4	24
Informační a komunikační	Informatika					1		1
technologie								
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3				7
	Vlastivěda				1+1	1+1	+2	4
	Přírodověda				2	1+1	+1	4
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1		5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1		5
Celkem		20	22	25	25	26	+16	118

Pozn. disponibilní hodiny použity jako posílení dotací jednotlivých předmětů, vyznačeny jsou v učebním plánu jako + hodiny

Učební plán pro 1. stupeň

Rozšířená výuka anglického jazyka

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Disp.	Celkem
							hodiny	
Jazyk a jazyková	Český jazyk	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	+5	38
komunikace	Anglický jazyk	+2	+2	3	3+1	3+1	+6	15
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4	4+1	+3	23
Informační a komunikační	Informatika					1		1
technologie								
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3				7
	Vlastivěda				1+1	1+0,5	+1,5	3,5
	Přírodověda				2	1+0,5	+0,5	3,5
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1		5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1		5
Celkem		21	22	24	25	26	+16	118

Pozn. disponibilní hodiny použity jako posílení dotací jednotlivých předmětů, vyznačeny jsou v učebním plánu jako + hodiny

4.3. Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Na 1.stupni jsou disponibilní hodiny u běžných tříd využity v 1. a 2. ročníku v rozsahu 1 hodiny k výuce cizího jazyka, kde je přednostně nabízena výuka anglického jazyka. Výuka cizího jazyka v 1.a 2. ročníku může probíhat pouze při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů. Další disponibilní hodiny posilují výuku českého jazyka, matematiky a vlastivědy a přírodovědy.

Ve třídách s rozšířenou výukou anglického jazyka jsou disponibilní hodiny využity v 1., 2., 4. a 5. ročníku v rozsahu 6 hodin k rozšíření výuky cizího jazyka, dále k posílení výuky českého jazyka, matematiky, vlastivědy a přírodovědy. V 5. ročníku se ve třídách s rozšířenou Aj vyučuje v 1.pololetí 1 hodina vlastivědy a 2 hodiny přírodovědy, ve 2.pololetí 2 hodiny vlastivědy a 1 hodina přírodovědy.

4.4. Učební plán pro 2. stupeň Nesportovní třídy

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4+1*	3+1+1*	4+1*	4+1*	+5	20
komunikace	Anglický jazyk	3	3	3+1	3	+1	13
	Německý jazyk		2*	2*	2*	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1*	3+1	4+1*	4+1*	+4	19
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			+1	+1	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1+1*	1+1	1	+2	7
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1*	+2	8
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2		10
	Výchova ke zdraví	integrována	ı v Př, Ov, Tv				
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+3	+4	+5	+6	+18	
Celkem		29	30	32	31		122

Pozn. - disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a volitelných předmětů, označeny jako + hodiny - volitelné předměty jsou označeny *, dále jsou rozvedeny ve zvláštní tabulce níže

Učební plán pro 2. stupeň Sportovní třídy / skupiny

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4	3+1	4	4	+1	16
komunikace	Anglický jazyk	3	3	3	3		12
	Německý jazyk		2*	2*	2*	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	+1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			+1	+1	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
•	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1	1+1	1	+1	6
	Zeměpis	2	2	1+1	1	+1	7
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3+2*	3+2*	2+3*	2+3*	+10	20
	Výchova ke zdraví	integrována	a v Př, Ov, Tv		·		·
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+3	+4	+5	+6	+18	
Celkem		29	30	32	31		122

Pozn. - disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a volitelných předmětů, označeny jako + hodiny - volitelné předměty jsou označeny *, dále jsou rozvedeny ve zvláštní tabulce níže

Učební plán pro 2. stupeň Rozšířená výuka cizího jazyka

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. Hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4	3+1	4	4+1*	+2	17
komunikace	Anglický jazyk	3+1	3+1	3+1	3+1	+4	16
	Německý jazyk	+2*	2*	2*	2*	+2	8
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1*	4+1*	+3	18
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			+1	+1	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
-	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	+2	7
	Zeměpis	2	2	1+1	1	+1	7
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2		10
	Výchova ke zdraví	integrována	ı v Př, Ov, Tv				•
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+4	+4	+4	+6	+18	
Celkem		30	30	31	31		122

Pozn. - disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a volitelných předmětů, označeny jako + hodiny - volitelné předměty jsou označeny *, dále jsou rozvedeny ve zvláštní tabulce níže

4.5. Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Na 2.stupni v souladu se zaměřením školy dochází k rozdílnému rozdělení hodin v učebních plánech běžných tříd a tříd (skupin) se sportovním zaměřením. Disponibilní hodiny jsou tak využity k posílení různých povinných a volitelných předmětů nebo k posílení hodin výuky tělesné výchovy u sportovních tříd či k dělení do skupin u tříd smíšených. Skladba volitelných předmětů může být obměňována na základě složení, zájmu a požadavků žáků a zákonných zástupců.

Zatímco ve sportovních třídách (skupinách) jsou především posíleny hodiny s tělovýchovným a sportovním zaměřením, u běžných tříd (skupin) jsou posíleny hodiny formou volitelných předmětů sloužící především k prohlubování a procvičování učiva povinných hodin, případně získávání nových poznatků.

V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Ředitel školy použije disponibilní časovou dotaci také k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

Od 7. do 9. ročníku je vyučován předmět další cizí jazyk v rozsahu 2 hodin týdně.

Ve třídách s rozšířenou výukou cizího jazyka jsou disponibilní hodiny využity v každém ročníku v rozsahu 1 hodiny k rozšíření výuky anglického jazyka (na 4 hodiny týdně) a 2 hodiny výuky dalšího cizího jazyka již v 6. ročníku.

U všech tříd (skupin) je obor výchova ke zdraví od 6. do 9. ročníku integrován v hodinách přírodopisu, občanské výchovy a tělesné výchovy.

V 6. ročníku jsou disponibilní hodiny využity u sportovních tříd (skupin) k výuce volitelného předmětu sportovní výchova a povinnému předmětu občanská výchova. U běžné třídy (skupiny) jsou posíleny volitelné předměty seminář z českého jazyka a matematiky a povinný předmět občanská výchova. Ve třídě (skupině) s rozšířenou výukou cizího jazyka jsou disponibilní hodiny využity v předmětech další cizí jazyk a občanská výchova . Předmět pracovní činnosti se v 6.třídě dělí na téma práce s technickými materiály a pěstitelské práce.

V 7. ročníku jsou u sportovních tříd (skupin) využity disponibilní hodiny k výuce volitelného předmětu sportovní výchova. U běžných tříd (skupin) se vyučují volitelné předměty seminář z přírodopisu a seminář z českého jazyka, u tříd (skupin) s rozšířenou výukou jazyka je posílena výuka cizího jazyka a přírodopisu. U běžných, sportovních tříd (skupin) s rozšířenou výukou cizího jazyka je výuka českého jazyka i matematiky posílena 1 hodinou v rámci disponibilních hodin. Předmět pracovní činnosti se v 7.třídě věnuje pěstitelským pracím.

V 8. ročníku je z disponibilních hodin posílen předmět zeměpis a přírodopis. Zatímco u sportovních tříd (skupin) je z disponibilních hodin posílena výuka volitelného předmětu sportovní výchova v rozsahu 3 hodin, u běžných je zaveden seminář z českého jazyka, seminář z matematiky. Ve třídách (skupinách) s rozšířenou výukou cizího jazyka je z disponibilních hodin posílen volitelný předmět seminář z matematiky a výuka cizího jazyka. V předmětu pracovní činnosti se v 8.třídě vyučuje téma svět práce.

V 9. ročníku je z disponibilních hodin posílen předmět informatika, fyzika a pracovní činnosti. U sportovních tříd (skupin) je posílena výuka povinně volitelného předmětu sportovní výchova. U běžných tříd (skupin) jsou disponibilní hodiny využity na seminář z českého jazyka, seminář

z matematiky a zeměpisu. U tříd (skupin) s rozšířenou výukou cizího jazyka se vyučuje pouze seminář z českého jazyka a seminář z matematiky, je zde rozšířen předmět cizí jazyk. V předmětu praktické činnosti se v 9.třídě vyučuje téma svět práce.

4.6. Skladba volitelných předmětů:

Předmět	В	ěžné tříd	ly (skupir	ıy)	Spo	rtovní tř	ídy (skup	oiny)	Tříc	dy(skupir na ciz	ny) zamě í jazyk	řené
Vyučuje se ve třídě (počet hodin)	6.	7.	8.	9.	6.	7.	8.	9.	6.	7.	8.	9.
Seminář z matematiky	1		1	1							1	1
Seminář z českého jazyka	1	1	1	1								1
Německý jazyk		2	2	2		2	2	2	2	2	2	2
Seminář z přírodopisu		1										
Seminář ze zeměpisu				1								
Sportovní výchova					2	2	3	3				
Celkem	2	4	4	5	2	4	5	5	2	2	3	4

Posílení hodinových dotací povinných předmětů z disponibilních hodin (stejné u všech tříd):

Předmět	Běžné a sportovní třídy (skupiny) / třídy (skupiny)zaměřené na ciz.j.								
Vyučuje se ve třídě (počet hodin)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Český jazyk	1	2/1	2/1				1	1/0/0	0/1
Anglický jazyk	1/2	1/2		0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	0/1
Matematika		1	1	1/0	1		1	0/1	0/1
Fyzika									1
Informatika									1
Vlastivěda				1	1/0,5				
Přírodověda					1/0,5				
Občanská výchova						1			
Přírodopis								1	
Zeměpis									
Pracovní činnosti									1
Celkem	2/3	4	3/2	2/2	3/3	1/2	2/4	2/4	3/6

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Učební osnovy 1. stupeň

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Hlavním cílem je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se orientovali při vnímání světa i sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova. V komunikační a slohové výchově se učí číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat na základě přečteného nebo slyšeného textu. V jazykové výchově získávají vědomosti a dovednosti k osvojení spisovné podoby českého jazyka. V literární výchově poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, vnímají jejich specifické znaky, postihují umělecké záměry autora a formulují vlastní názory o přečteném díle.

Český jazyk se vyučuje s těmito hodinovými dotacemi: 1. 8 hodin týdně, 2., 3.ročník 9 hodin týdně, 4.a 5.ročník 7 hodin týdně (celkem 38 hodin).

Výuka je organizovaná zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy se realizují mimo budovu.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Český jazyk jsou na prvním stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- Komunikace řeč těla, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení s neverbálním sdělováním); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, žádost); dovednosti komunikační obrany proti agresi; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky (skupinové práce, práce dvojic, krátkodobé projekty, hry, soutěže; práce s výukovými programy ; diskuse, návštěva divadla, kina).

Kompetence k učení

- rozlišovat základní a rozšiřující učivo
- učit vyhledávat, zpracovávat a používat informace

Kompetence k řešení problémů

- učit algoritmu řešení problémů
- podporovat netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- klást důraz na kulturní úroveň komunikace
- vést žáky pozitivní prezentaci i reprezentaci svojí osoby a školy
- připravit žáky na komunikaci s jinými lidmi v obtížných situacích

Kompetence sociální a personální

- učit práci v týmu
- podporovat vzájemnou pomoc žáků
- učit se kriticky hodnotit práci svoji i týmu

Kompetence občanské

- netolerovat agresivní,hrubé a vulgární projevy chování žáků

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk		1.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Čtení a literární výchova: • rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza • písmena malá, velká, tiskací, psací • slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné • slova – čtení otevření slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	Při výuce genetickou metodou žáci nepracují se slabikami. Soustřeďují se na hláskový sklad a rozklad slov, na práci s velkými tiskacími písmeny, rozvíjejí své zrakové a sluchové vnímání. Cvičí zrakové rozpětí postřehováním. Od listopadu čtou souvislý text s porozuměním.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předn	nět	Ročník			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazy	Český jazyk				
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky			
Žák: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací - uspořádání slov ve větě - interpunkční znaménka - délka samohlásek - porozumění přečteným větám - nadpis, článek, řádek, odstavec - reprodukce čteného textu	Vv – výtvarné zpracování pohádek				
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	poslech, vyprávění, dramatizace					
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• recitace					
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	prosba, poděkování, omluva, blahopřání, - pozdrav, oslovení					
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní: příprava na psaní psaní prvků písmen a číslic písmo psací a tiskací psaní – písmeno, slabika, slovo diktát slov, jednoduchých vět velké počáteční písmeno u vlastních jmen	Pč - výroba písmen z modelíny, z dřevěných hůlek a drátků				
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- základní hygienické a pracovní návyky - technika psaní					

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník 2.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Mluvnice: věta jednoduchá, souvětí druhy vět pořadí vět v textu		
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, podřazené - pořádek slov ve větě		
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek - abeceda - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov - význam slabiky pro dělení slov - písmeno ě ve slovech		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky,mluvnické kategorie: rod a číslo - vlastní jména osob a zvířat		
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Sloh: • základní formy společenského styku	OSV – Komunikace – řeč těla, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikace v různých situacích; obrana proti agresi; pravda, lež a předstírání v komunikaci Prv –Lidé kolem nás-soužití lidí	

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník 2.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• vypravování		
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	jednoduchý popis		
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení a literární výchova:	VV – ilustrace čteného textu PČ – drobné výrobky vztahující se k čtenému textu	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	vyprávění, dramatizace pohádek a povídek		
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	báseň, verš, rým		
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní: tvary písmen abecedy spojování písmen, slabik umísťování diakritických znamének		
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	opis, přepis		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník 3.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Mluvnice: věta jednoduchá a souvětí věta a jednoduchá a její stavba		
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná - hláskosloví - stavba slova		
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy – ohebné, neohebné		
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- podstatná jména - vlastní jména měst, vesnic, hor a řek - slovesa – pojmenování děje, tvary sloves,časování		
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Sloh: vypravování popis osnova		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	společenský styk a jeho formy	Prvouka – přání Vánoce,Velikonoce	
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- Čtení a literární výchova: - plynulé čtení, členění textu - rychlé čtení, tiché a hlasité - četba jako zdroj poznatku o přírodě - práce s literárním textem - besedy o knihách - základy literatury - využití poezie, prózy, divadla, literatury umělecké a dětské, výtvarného doprovodu i ilustrací	Prv – život lidí dříve a dnes,čtení o přírodě Vv – spojení slova s výtvarným uměním	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní: tvary písmen úprava zápisu kontrola vlastního projevu dopis, adresa vyplňování formulářů		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Mluvnice: • nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova citově zabarvená		
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	slova spisovná a nespisovná		
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- stavba slova – kořen, předpona a přípona - předložky		
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p , s v, z		
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- slovní druhy – ohebné, neohebné - vzory podstatných jmen - infinitiv sloves, určité slovesné tvary - slovesné způsoby		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- stavba věty - podmět a přísudek - shoda podmětu s přísudkem		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá a souvětí		
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	souvětí a spojovací výrazy		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Sloh: osnova, nadpis, členění projevu		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- vypravování - popis rostlin, zvířat a věcí - formy společenského styku	Př – živočichové a stavba jejich těla	
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- Čtení a literární výchova: - rozvoj techniky čtení - čtení textů uměleckých a populárně naučných - tiché čtení s porozuměním		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- práce s dětskou knihou - výběr četby podle osobního zájmu		
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- poezie: lyrika, epika, rytmus, - próza: pověst,povídka		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk		5.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- Mluvnice: - stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na s – ský – ští - zdvojené souhlásky – předpony s, z , vz - předložky s, z - skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) - dělení slov na konci řádků	Vv – rody a vzory podstatných jmen – koláž Inf - SMS zpráva, e-mail Vl - referát Př - referát	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	pravopis i-y po obojetných souhláskách (mimo koncovku)		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	;	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk		5.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - tvarosloví – slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - přídavná jména - slovesa - podmiňovací způsob - zájmena – jejich druhy - zájmena osobní - číslovky		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- skladba – základní a rozvíjející větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět několikanásobný - přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- věta jednoduchá a souvětí - přímá řeč – nepřímá řeč		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Sloh: • reprodukce jednoduchých textů		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis		
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	SMS zpráva, e-mail, telefonický rozhovor		
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- tiskopisy: poštovní poukázky, průvodky, podací lístky - zpravodajství a reklama	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritický přístup ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; cíle, pravidla a podstata mediálních sdělení; identifikování základních orientačních prvků v textu	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	vyjadřování v běžných komunikačních situacích		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			5.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- Čtení a literární výchova: - výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů - výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu - předčítání textu, recitace – rým, verš, sloka		
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volná reprodukce přečteného textu		
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	pověsti a bajky		

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který škola nabízí v rámci oboru Cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka v jeho osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk děti začínají ve 1. Ročníku Hodinová dotace je 1 hodina týdně v prvním a v druhém ročníku, ve třídách s rozšířenou výukou anglického jazyka jsou 2 hodiny, ve 3.-5.ročníku 3 hodiny, ve 4. A 5. Ročníku ve třídách/skupinách s rozšířenou výukou anglického jazyka 4 hodiny týdně. Výuka probíhá zpravidla v počtu žáků třídy. Žáci pracují ve svých třídách či v jazykové a v počítačové učebně a ve třídě vybavené interaktivní tabulí.

Výuka směřuje k "praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka anglického jazyka v základní škole směřuje nejen k ovládání tohoto cizího jazyka "ale k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku Ve výuce Anglického jazyka se v ZŠ využívají prvky systému "Evropské jazykové portfolio". Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka – do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních "oblastí" cizího jazyka – Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení a Psaní.

Na I. Stupni ZŠ (1.-5. Ročník) představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky (viz např. hraní rolí, dramatizace improvizace ap.), využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou na 1. Stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Multikulturní výchova

Multikulturita - význam užívání cizího jazyka, cizí jazyk jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání, postupným osvojením jazyka získávat a předávat informace, vyjádřit své potřeby i prožitky a sdělit svůj názor.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět - styl života v evropských rodinách, podporovat pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky, je založeno na pozorování, poslechu , imitaci a tvořivých činnostech a hře propojením s mateřským jazykem, s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou vřazováním krátkodobých projektů, skupinové práce, práce dvojic, využíváním počítačových programů, internetu, možností výjezdů do zahraničí, prezentačních dnů a evropských projektů, vřazováním výukových hodin s rodilým mluvčím a prací s cizojazyčnými materiály,časopisy, slovníky využíváním prvků systému jazykových portfolií.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlovat smysl a cíl učení a posilovat pozitivní vztah k učení.
- učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- při hodnocení používat ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- učit práci s chybou.
- učit trpělivosti, povzbuzování

Kompetence k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení,logickém u uvažování a k řešení problémů

- učit žáky nebát se problémů ("problémy byly, jsou a budou problém není hrozba, ale výzva").
- podporovat různé přijatelné způsoby řešení problému.
- podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů.
- podporovat využívání moderní techniky při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- podporovat různé formy komunikace na v rámci Evropy i světa.
- klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace.
- podporovat integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- učit žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. Prezentace apod.).
- vést žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- učit žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- učit žáky, nonverbální komunikaci".
- pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentovat na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- mimo používání frontální metody výuky, podporovat skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- volit formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- učit žáky pracovat v týmech, učit je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- učit žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu.
- podporovat vzájemnou pomoc žáků,
- upevňovat v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

- podporovat integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva
  a respektující práva druhých jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za
  své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci
- vést žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- vést žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.
- nabízet žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- respektovat osobnost žáka a jeho práva,budovat přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie,
- naučit žáky chránit své zdraví při práci,
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Cizí jazyk Výstup	Anglický jazyk		1.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: opakuje slova a slovní spojení	- názvy školních potřeb, čísel, hraček, barev, oblečení, potřeb ke koupání, k oslavě narozenin, zvířat - zvuková a grafická podoba jazyka- foneticky znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět	Vv tvary, barvy Pč lepení, práce s nůžkami Hv, Dramatická výchova	
osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhú a umí ji použít v komunikačních situacích	- souhlas a nesouhlas základní zdvořilostní obraty potřebné k uvedení svého jména, věku a vlastnictví a ke sdělení konkrétní informace - práce s chybou , tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	Anglické pokyny a užitečné fráze využívat ve všech vyučovacích předmětech	
naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem	anglické písně a říkanky základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Osobnostní a sociální výchova Tematické okruhy: Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace	
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	základní pokyny a reakce na ně	Multikulturní výchova: Tematický okruh : Kulturní diference, Lidské vztahy	
tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle		
rozpozná známá slova a slovní spojení a porozumí jejich významu ve spojení s vizuální oporou	- soustředěný poslech anglických nahrávek - jednoduchá konverzace v dramatizaci příběhu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Cizí jazyk	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		1.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zopakuje a použije slova a slovní spojení "se kterými se setkal v průběhu výuky	- názvy školních potřeb, čísel, hraček, barev, oblečení, zvířat, hygienických potřeb, předmětů užívaných při rodinných oslavách - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět	Vv tvary, barvy Pč lepení, práce s nůžkami Hv, Dramatická výchova	
osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhú a umí ji použít v komunikačních situacích	- pozdraví, rozloučí se, představí se, vyjádří souhlas a nesouhlas - základní zdvořilostní obraty potřebné k uvedení svého jména, věku a vlastnictví a ke sdělení konkrétní informace. - práce s chybou , tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	Anglické pokyny a užitečné fráze využívat ve všech vyučovacích předmětech	
naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem	anglické písně a říkanky	Osobnostní a sociální výchova Tematické okruhy: Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace	
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a - reaguje na ně verbálně i neverbálně	základní pokyny a reakce na ně	Multikulturní výchova: Tematický okruh : Kulturní diference, Lidské vztahy	
tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle		
porozumí významu slov, slovních spojení , pokud má k dispozici vizuální oporu	- soustředěný poslech anglických nahrávek - jednoduchá konverzace v dramatizaci příběhu		
aktivně zopakuje scénky z poslechu vyrobí si jednoduché pomůcky pro výuku	třídní divadlo činnostní učení		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Cizí jazyk Výstup			2.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zopakuje a použije slova a slovní spojení ,se kterými se setkal v průběhu výuky	- názvy školních potřeb, čísel, hraček, barev, oblečení, zvířat, hygienických potřeb, předmětů užívaných při rodinných oslavách - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět		
osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji použít v komunikačních situacích	základní zdvořilostní obraty potřebné k uvedení svého jména, věku a vlastnictví a ke sdělení konkrétní informace. • práce s chybou, tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	Mediální výchova: Tematický okruh : Tvorba mediálního sdělení	
naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem, reaguje na text písně	anglické písně a říkanky	Hv	
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	základní pokyny a reakce na ně	Anglické pokyny a fráze využívat ve všech vyučovacích předmětech	
tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle		
porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduchá konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby slovesa být a mít, vyjádření dovednosti, libosti, osobní zájmena, zájmena můj, tvůj	Osobnostní a sociální výchova Tematické okruhy: Rozvoj schopnosti poznávání	
umí používat výukový program na PC			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Cizí jazyk	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		2.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se setkal v průběhu výuky ve známých slovech dodržuje přízvuk, intonaci a standardní výslovnost slyšených hlásek	- názvy školních potřeb, čísel, hraček, barev, oblečení, zvířat, jídel a nápojů, částí obličeje a domu, sportovních potřeb - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět		
rozpoznává psaná slova a slovní spojení přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení,píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- text v rámci probrané slovní zásoby - seznámení s abecedou		
osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji použít v komunikačních situacích	- základní zdvořilostní obraty potřebné k uvedení svého jména, věku a vlastnictví a ke sdělení konkrétní informace - práce s chybou , tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	Mediální výchova: Tematický okruh : Tvorba mediálního sdělení	
naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem, reaguje na text písně rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- anglické písně a říkanky - základní pokyny a reakce na ně	Hv Anglické pokyny a fráze využívat ve všech vyučovacích	
verbálně i neverbálně tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle	předmětech	
porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduchá konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby slovesa být a mít, vyjádření dovednosti, libosti osobní zájmena, zájmena můj, tvůj	Osobnostní a sociální výchova Tematické okruhy: Rozvoj schopnosti poznávání	

umí používat výukový program na PC			
		Multikulturní výchova: Tematický okruh : Kulturní diference	
aktivně zopakuje scénky z poslechu	třídní divadlo		
seznamuje se s životem dětí v Anglii	Ve škole.Doma.		
zhotoví si knížku ke každému tématu	• tinybooks		
podílí se na projektech	Our friends. Our favourite animals.		

Vzdělávací oblast			Ročník
Cizí jazyk			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zopakuje a použije slova a slovní spojení "se kterými se setkal v průběhu výuky ve známých slovech dodržuje přízvuk, intonaci a standardní výslovnost slyšených hlásek čte slova, slovní spojení a jednoduché věty v rozsahu slovní	- názvy školních potřeb, čísel, barev, členů rodiny, hraček a přístrojů oblečení, zvířat, jídel a nápojů, částí obličeje, těla, světadílů, názvy měsíců a dnů - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět - čtení v rámci probrané slovní zásoby	Prvouka	
zásoby přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	seznámení s abecedou, spellling slov,opis slov a jednoduchých vět.		
Naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem, reaguje na text písně	anglické písně a říkanky		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně, sám dává příkazy	základní pokyny a reakce na ně	Anglické pokyny a fráze využívat ve všech vyučovacích předmětech	
tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle		
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností a s vizuální oporou	jednoduchá konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby slovesa být a mít, vyjádření dovednosti a neschopnosti, libosti, vyjádří své pocity a pocity jiných lidí, osobní zájmena, zájmena můj, tvůj přídavná jména	MuV- Multikulturita postupným osvojením jazyka získávat a předávat informace, vyjádřit své potřeby i prožitky a sdělit svůj názor	
umí používat výukový program na PC			

Vzdělávací oblast	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		Ročník
Cizí jazyk			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zopakuje a aktivně použije slova a slovní spojení ,se kterými se setkal v průběhu výuky ve známých slovech dodržuje přízvuk, intonaci a standardní výslovnost slyšených hlásek	- názvy školních potřeb, čísel, barev ,členů rodiny, hraček a přístrojů oblečení, zvířat, jídel a nápojů, částí obličeje, těla, názvy měsíců a dnů - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky(pasivně) - základní gramatické struktury a typy vět	Prvouka	
čte krátké texty z běžného života v rozsahu slovní zásoby	Text v rámci probrané slovní zásoby		
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení, píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	seznámení s abecedou, spellling slov,opis slov a jednoduchých vět.		
Osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhú a umí ji použít v komunikačních situacích	- základní zdvořilostní obraty potřebné k uvedení svého jména, věku a vlastnictví a ke sdělení konkrétní informace. - práce s chybou , tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	MuV- Multikulturita Význam užívání cizího jazyka cizí jazyk jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání	
naučí se několik písniček a říkanek v angličtině, doprovodí je pohybem, reaguje na text písně	anglické písně a říkanky		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně, sám dává příkazy	základní pokyny a reakce na ně	Anglické pokyny a fráze využívat ve všech vyučovacích předmětech	
tiše a samostatně plní úkoly, pracuje v družstvech a skupinách	hry, jigsaw aktivity, puzzle		
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností a	jednoduchá konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby slovesa být a mít, vyjádření dovednosti a neschopnosti, libosti, vyjádří své pocity a pocity	MuV- Multikulturita postupným osvojením jazyka získávat a předávat informace,	

s vizuální oporou		vyjádřit své potřeby i prožitky a sdělit svůj názor	
	pricavna jinena	prozerky a sacite svaj nazor	
umí používat výukový program na PC			
používá obrázkový slovník a abecední slovník v učebnici			
učí se ohodnotit svůj výkon a potřebu znalosti cizího jazyka	hodnotící tabulky ,zakládání portfolií.		
Konverzace podle možností i s rodilým mluvčím	•		
práce s časopisem podle možnosti	•		
aktivně účinkuje ve scénkách	třídní divadlo		

Vzdělávací oblast	7		Ročník
Cizí jazyk			4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák rozumí slovům pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojování slovní zásoby podle témat použité učebnice - anglická abeceda, hláskování slov		
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení a krátký text	psaná podoba anglického jazyka, psaní pohledu a jednoduchého dopisu		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	četba textů z časopisů, učebnice a poslech nahrávek, porozumění příběhu a jeho dramatizace		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	nácvik výslovnosti		
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	čtení s porozuměním, překlad textů, přítomný čas prostý a průběhový, slovesa být, mít, moci, prostý čas minulý u sloves mít a být		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	jednoduchá konverzace na základě otázek a odpovědí		
hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního učení			
zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se	jednoduchá konverzace na nejběžnější témata – nemoci, zvířata, počasí, volný čas, čas,, sportovní schopnosti		

sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	poskytuje informace, rady, tvary rozkazovacího způsobu		
seznamuje se s anglickými tradicemi a zná základní geografické informace o Velké Británii	práce s mapou, anglická města, počasí	VI	
rozumí jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vazba there is, there are, stavba věty jednoduché a fráze		
hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního učení			

Cizí jazyk	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák rozumí slovům pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojování slovní zásoby podle témat použité učebnice - anglická abeceda, hláskování slov		
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení a krátký text	psaná podoba anglického jazyka, psaní pohledu a jednoduchého dopisu		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	četba textů z časopisů, učebnice a poslech nahrávek, porozumění příběhu a jeho dramatizace		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	nácvik výslovnosti		
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	čtení s porozuměním, překlad textů, přítomný čas prostý a průběhový, slovesa být, mít, moci, prostý čas minulý u sloves mít a být		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	jednoduchá konverzace na základě otázek a odpovědí		
zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se	jednoduchá konverzace na nejběžnější témata –		

	nemoci, zvířata, počasí, volný čas, čas,, sportovní schopnosti		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	poskytuje informace, rady, tvary rozkazovacího způsobu		
seznamuje se s anglickými tradicemi a zná základní geografické informace o Velké Británii	práce s mapou, anglická města, počasí	VI	
rozumí jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vazba there is, there are, stavba věty jednoduché a fráze		
hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního			
učení			
konverzace podle možností i s rodilým mluvčím			
práce s časopisem			
aktivně účinkuje ve scénkách	třídní divadlo		

Vzdělávací oblast Vyučovací předmět		Ročník	
Cizí jazyk Výstup	Anglický jazyk		5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák rozumí známým slovům se vztahem k osvojovaným tématům sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení a krátký text	- osvojování slovní zásoby podle témat použité učebnice - psaná podoba anglického jazyka, sestavení jednoduchého dopisu a pozdravu		
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při své práci	- četba a reprodukce obsahu textů z časopisů, učebnice a poslechových nahrávek - pohádka a dramatizace		
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	nácvik výslovnosti		
vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci	čtení s porozuměním, překlad textů, přítomný čas prostý a průběhový, slovesa být, mít, moci, prostý čas minulý	EGS - Objevujeme Evropu a svět – podporovat pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	
vytvoří odpověď na otázku	jednoduchá konverzace na základě otázek a odpovědí, kladení otázek, reakce na ně odpovědí, omluva, žádost		
používá dvojjazyčný slovník	anglická abeceda, hláskování slov		
reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	volný překlad, zjednodušená konverzace, popisy bydliště, bytu, města		
reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	zápis jednoduchého textu v rámci probrané slovní zásoby		
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	opsání významu slova, přídavná a podstatná jména – synonyma, antonyma, přivlastňovací zájmena, sloveso to want		
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se s dospělým i kamarádem	jednoduchá konverzace na nejběžnější témata – jídla, rodina, počasí, škola, bydliště		
poskytne požadovanou informaci	poskytuje informace, rady,		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Cizí jazyk Anglický jazyk		k	5.
	třídy s rozšířenou výukou AJ		
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák rozumí známým slovům se vztahem k osvojovaným tématům sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné	- osvojování slovní zásoby podle témat použité učebnice - psaná podoba anglického jazyka, sestavení		
sdělení a krátký text rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při své práci	jednoduchého dopisu a pozdravu • četba a reprodukce obsahu textů z časopisů, učebnice a poslechových nahrávek		
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	nácvik výslovnosti		
vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci	čtení s porozuměním, překlad textů, přítomný čas prostý a průběhový, slovesa být, mít, moci, prostý čas minulý	EGS - Objevujeme Evropu a svět – podporovat pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	
vytvoří odpověď na otázku	jednoduchá konverzace na základě otázek a odpovědí, kladení otázek, reakce na ně odpovědí, omluva, žádost		
používá dvojjazyčný slovník	- anglická abeceda, hláskování slov, číslovky 1-100		
reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	volný překlad, zjednodušená konverzace, popisy bydliště, bytu, města		
reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	zápis jednoduchého textu v rámci probrané slovní zásoby		
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	přídavná a podstatná jména – synonyma, antonyma, neurčité členy a/an, množné číslo, zájmena, přivlastňovací zájmena, předložky času a místa, vazba "How much is…?"		
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví,	jednoduchá konverzace na nejběžnější témata –		

rozloučí se s dospělým i kamarádem	jídla, rodina, počasí, škola, bydliště		
poskytne požadovanou informaci	poskytuje informace, rady, sdělí čas, tel. Číslo		•
rozumí jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	vazba there is, there are, dodržování pořádku slov ve větě a tvorba záporu u sloves, tvorba otázek		
sestaví odpověď na sdělení	konverzace		
vyplní své základní údaje do formuláře	vyplňování do formuláře s osobními údaji		
hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního učení			
zná základní informace o Velké Británii a rozumí jejím tradicím	- práce s mapou, důležité zeměpisné údaje - tradice Velké Británie	EGS - Objevujeme Evropu a svět – styl života v evropských rodinách	
rozumí jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	vazba there is, there are, minulý čas pravidelných sloves a sloves být a mít, dodržování pořádku slov ve větě a tvorba záporu u sloves		
sestaví odpověď na sdělení	• konverzace		
vyplní své základní údaje do formuláře	vyplňování do formuláře s osobními údaji		
hodnotí své výkony a rozumí některým postupům vlastního učení			
zná základní informace o Velké Británii a rozumí jejím tradicím	- práce s mapou, důležité zeměpisné údaje - tradice Velké Británie	EGS - Objevujeme Evropu a svět – styl života v evropských rodinách	
konverzuje podle možností i s rodilým mluvčím	•		
vypracuje projekty	6 projektů		

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, si žáci osvojují aritmetické operace: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. V okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev.

Matematika se vyučuje na 1. Stupni v 1.- 5. Ročníku v hodinové dotaci 22 + 1 hodin. Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně frontální formou výkladu, ale i aktivními metodami výuky – skupinové práce, práce dvojic, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, hry, soutěže.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vést žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich "budoucnost"
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- učit žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjet paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů
- u žáků rozvíjet abstraktní myšlení osvojováním

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení,logickém u uvažování a k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace.
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učit žáky naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporovat skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- učit žáky kriticky hodnotit práci

Kompetence občanské

vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá
 práva a respektující práva druhých jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci
- pomáhat žákům při volbě jejich budoucího povolání
- důsledně žáky vést k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a plnění svých povinností a závazků

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Matematika a její aplikace Výstup	Matematika		1.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené	- obor přirozených čísel - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací - sčítání, odčítání do 20 bez přechodu desítky - řešení slovních úloh		
početní operace ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy		
pozná mince a bankovky odhadne cenu základních potravin a cenu nákupu	základy finanční gramotnosti		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Matematika a její aplikace	Matematika		2.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- obor přirozených čísel - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - násobilka 2,3,4,5 - dělení v oboru těchto násobilek - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací - příklady se závorkami - počítání s penězi - řešení slovních úloh	Prvouka – seznámení s bankovami a mincemi	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, tabulky - převody jednotek času	Prvouka – Lidé a čas	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary pozná mince a bankovky odhadne cenu základních potravin a cenu nákupu uvede příklad placení platební kartou	- rýsování a měření úseček, práce s pravítkem - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky - jednotky hmotnosti, objemu a délky - základy finanční gramotnosti	PČ – montážní a demontážní práce se stavebnicemi	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník
Matematika a její aplikace			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- obor přirozených čísel - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - násobilka 6, 7, 8, 9, 10 - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky - rozklad čísla v desítkové soustavě - písemné sčítání a odčítání - jednoduché rovnice - násobení a dělení dvojciferných čísel - dělení se zbytkem - slovní úlohy se dvěma početními výkony - sudá a lichá čísla		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary	- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice (střed, poloměr, průměr), obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce - osově souměrné útvary		
zkontroluje vrácené peníze vysvětlí pojem "banka – správce peněz" uvede využití platební karty, odhadne cenu nákupu	základy finanční gramotnosti		

Vzdělávací oblast	7		Ročník 4.
Matematika a její aplikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do milionu zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a	- obor přirozených čísel do 1 000 000 - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací (nás./ dělení jednocif. A dvojcif. Činitelem) - řešení jednoduchých rovnic - práce s kalkulačkou - užívání závorek - římské číslice - celek, část, zlomek - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy (sestavení, zjišťování údajů) - tabulky - základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník (rýsování a typy), kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce (jednotky obsahu cm²) - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary, určování osy souměrnosti - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady	Vlastivěda – dějiny, čas a časová osa	
algoritmech školské matematiky umí pracovat s finanční hotovostí porovná svá přání se svými finančními možnostmi sestaví jednoduchý rozpočet	- prostorová představivost - základy finanční gramotnosti		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		ělávací oblast Vyučovací předmět		Ročník
Matematika a její aplikace	Matematika		5.		
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky		
Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel porovná, sčítá, odečítá zlomky se stejným jmenovatelem přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose porozumí významu znaku pro zápis celého záporného čísla a vyznačí na číselné ose ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- obor přirozených čísel do 1 000 000 000 - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - násobilka - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací (sčítání a odčítání troj až čtyřciferných přirozených čísel, písemné násobení až čtyřciferným činitelem, písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem) - řešení jednoduchých rovnic a nerovnic - zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 1 000, 100, 10 - práce s kalkulačkou - římské číslice - celek, část, zlomek, zápis zlomku desetinným číslem - matematické výkony s desetinnými čísly - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	Vlastivěda – Lidé a čas			

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace Výstup			Ročník
			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec (konstrukce), kružnice, obdélník, trojúhelník (konstrukce), kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	PČ – vytváření osově souměrných útvarů Vlastivěda – vzdálenosti na mapě, měřítko mapy	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - úhel, osa úhlu, konstrukce úhlu	in mape, meriate mapy	
sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah jednoduchých a složitějších obrazců, jednotky obsahu - vzájemná poloha dvou kružnic		
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- osově souměrné útvary - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - výpočet povrchu krychle a kvádru		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy s více početními úkony - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost		
rozumí pojmu výdaj, příjem a porovná je pozná riziko půjčování peněz na příkladu uvede základní příjmy v rodině	základy finanční gramotnosti		

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu "učení kdekoliv a kdykoliv", vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávaní.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je vyučován v 5. Ročníku s časovou dotací jedné hodině týdně.

Žáci jsou vedení k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedení k praktickému zvládnutí práce s textem a s tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Žáci pracují individuálně na svém PC. Kooperace mezi žáky rozvíjí jejich kompetence pro práci v týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky a to prostřednictvím vyhledávání informací na internetu, práce ve dvojicích nebo v menších skupinách , krátkodobých projektů, prezentace vlastní práce, soutěživých her, debat a diskusí a řešení problémů.

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly žáky vést k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií
   v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, internetové zdroje, literaturu apod.
- využívat internetové zdroje při řešení praktických úkolů, učit žáky hledat, zpracovat a rozlišovat informační zdroje, které jim pak pomohou při praktické práci a to nejen s technikou

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému a logickému přístupu při jejich řešení, učit se, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta vést žáky nejen k nalezení řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učit žáky na dálku využívat vhodné technologie pro komunikaci některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- učit dodržovat vžité konvence a pravidla při komunikaci (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vést žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech učit žáky pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- přizvat žáky k hodnocení prací učit žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci vést žáky k ohleduplnosti a taktu, učit je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- učit žáky, že pomoct neznamená problém za někoho udělat, ale dát mu návod k jeho vyřešení

Kompetence občanské

- seznámit žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací vést žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Informační a komunikační technologie Výstup Žák: využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením	Vyučovací předmět Informační technologie		Ročník
			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
	- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce - struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení - operační systémy a jejich základní funkce - seznámení s formáty souborů (doc, gif) - multimediální využití počítače - jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky		
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy		
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru		

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase. V tomto tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Č*lověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. A 2. Ročníku s časovou dotací 2 hodiny a ve 3. Ročníku 3 hodiny týdně. Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce, v rámci škol v přírodě. K preferovaným formám výuky patří i exkurze. Do obsahu bylo integrováno učivo doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Prvouka jsou na 1.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině, ve třídě, ve škole. Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí, varování před neznámými lidmi
- sebepoznání a sebepojetí zdroj informací o sobě, moje tělo, psychika (temperament, postoje), co o sobě vím i nevím, moje vztahy s ostatními, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Multikulturní výchova

- princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, otázka lidských práv, podílení na přetváření společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky – projekty, vyhledávání na internetu, v encyklopediích, knihovnách, skupinové práce, soutěživé a didaktické hry, diskuze, vycházky, exkurze.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost.

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů
- učit žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování
- vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učit žáky prakticky problémy řešit.
- v rámci jednotlivých předmětů učit, jak některým problémům předcházet

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi
- učíme žáky naslouchat druhým.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vést žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu
- učit žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků a dospělých

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- v žácích upevňovat hrdost na svou osobu, rodinu a obec
- vést žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci
- pomáhat žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Prvouka		Ročník
Člověk a jeho svět			1.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Místo, kde žijeme domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy obec (město), místní krajina – regionální památky, dopravní síť		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a p racovních činností	Lidé kolem nás rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný "evropský dům" chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	MuV – Princip sociálního smíru a solidarity -odpovědnost každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, otázka lidských práv, podílení na přetváření společnosti	
si osvojí oslovování křesnými jmény,používání vhodných forem pozdravu,naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích (poděkování, omluva, otázka, prosba, pozdrav)		Etická výchova

využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád – určování času, měsíce, dny, celé hodiny, kalendáře, režim dne, roční období		
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a př ístrojů	Rozmanitost přírody Vesmír a Země –den a noc, roční období rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny při mimořádných událostech ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158	- Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce - péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce - situace hromadného ohrožení	Ochrana člověka za mimořádných situací	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Prvouka		Ročník 2.
Člověk a jeho svět Výstup Žák: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří			
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Místo, kde žijeme domov – orientace v místě bydliště škola – okolí školy, bezpečná cesta do školy, cesta na určené místo, dopravní značení ochrana člověka za mimořádných situací – Pozor na neznámé lidi	Projekt: Dopravní výchova	
různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností podílí se na vytváření společenské třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým si osvojí základy pozitivního hodnocení přijetí druhých	Lidé kolem nás rodina – život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, pomoc nemocným, sociálně slabým chování lidí – principy demokracie základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích komunikace při vytváření výchovného kolektivu (představí se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace)	OSV – poznávání lidí - vzájemné poznávání ve skupině, ve třídě, ve škole. Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí, varování před neznámými lidmi ČJ-sloh – pozdrav, prosba, poděkování, slušná komunikace	Etická výchova

využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	Ma – základní jednotky času	
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	Rozmanitost přírody Vesmír a Země – den a noc, roční období a změny v přírodě ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, ochrana člověka za mimořádných situací – v přírodě bezpečně Člověk a jeho zdraví lidské tělo – pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince péče o zdraví, zdravá výživa – nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce tísňové linky ochrana člověka za mimořádných situací: nebezpečí doma i venku, na silnici bezpečně	VV – výtvarné ztvárnění některého domácího zvířete PČ – výroba draka Projekt: Den Země	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Prvouka		Ročník
Člověk a jeho svět			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- Místo, kde žijeme - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště a okolní krajině - škola – bezpečná cesta z domova do školy - obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - naše vlast – domov, krajina, národ a hlavní město Praha	ČJ – čtení o místě kde žijeme	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Lidé kolem nás rodina – role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura		Etická výchova

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Člověk a jeho svět Výstup	Prvouka		3.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák zvládá prosociální chování (pomoc v těžkých školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky) vyjadřuje city v jednoduchých situacích využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- základní globální problémy – významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi, problémy přírodního prostředí - základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky - komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu - Lidé a čas - orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj		Etická výchova
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků,	Rozmanitost přírody • látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních	PČ – práce s různými přírodními materiály PČ – pěstitelské práce	
uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a rampolínk	- jednotek - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik		

uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji	- půdy a její význam - Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy - Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání - péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), služby odborné pomoci (např. SOS linky)	OSV – sebepoznání a sebepojetí zdroj -informací o sobě, moje tělo, psychika (temperament, postoje), co o sobě vím i nevím, moje vztahy s ostatními, zdravé a vyrovnané sebepojetí TV – péče o zdraví, hygiena, dopravní výchova ČJ – práce s encyklopediemi	

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o přírodních,hospodářských,společenských,kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti.Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti(v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje jako povinný předmět ve 4.-5. Ročníku, ve 2 hodinové týdenní dotaci ve 4. Ročníku a ve 2 hodinové týdenní dotaci v 5. Ročníku(celkem 4 hodiny). V 5. Ročníku se ve třídách s rozšířenou Aj vyučuje v 1.pololetí 1 hodina vlastivědy a 2 hodiny přírodovědy, ve 2.pololetí 2 hodiny vlastivědy a 1 hodina přírodovědy.

Úkolem je naučit se orientovat se v terénu, pracovat s mapou,poznávat,jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách,ale také mimo budovu školy(vycházky, exkurze, návštěvy muzeí, památek).

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je převážně realizováno aktivními metodami výuky jako jsou krátkodobé projekty, práce dvojic, skupinové práce, hry, soutěže; práce s výukovými programy; diskuse, exkurze, návštěva muzea; vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- umožnit žákům osvojit si strategii učení

Kompetence k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení,logickému uvažování a k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Kompetence sociální a personální
   rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat
  - pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Kompetence občanské

vychovávat žáky jako svobodné občany plnící povinnosti, uplatňující práva a respektující práva druhých

Kompetence pracovní

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Vlastivěda		Ročník
Člověk a jeho svět Výstup			4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Místo, kde žijeme místní oblast, region – zdroje, výroba, služby poloha a povrch ČR	VDO – Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného a demokratického společenství, demokratická atmosféra a vztahy ve škole	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	světové strany		
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	- grafické znázornění povrchu – mapy, plány - orientační body a linie		
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- státní zřízení a politický systém v ČR - státní správa a samospráva - státní symboly	HV – hymna ČR VDO – Občanská společnost a škola – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	zvláštnosti krajů a oblastí ČR		
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé a čas orientace v čase a časový řád, určování času dějiny jako časový sled událostí kalendáře, letopočet, režim dne, roční období		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Vlastivěda		Ročník
Člověk a jeho svět Výstup			4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	- proměny způsobu života v našem regionu - životní prostředí – ochrana přírody - historické památky – památkové rezervace		
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - regionální památky –péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků, domov, vlast, rodný kraj		
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- Staré pověsti české - nejstarší osídlení naší vlasti - Přemysl Otakar II. - život ve městech a na zámcích - Jan Hus, Karel IV. A jeho vliv na místní region, Jan Žižka		
umí pravidla silničního provozu pro chodce zná semafor a jeho světelné signály zná pravidla silničního provozu pro cyklisty umí řešit situace na křižovatkách s dopravními značkami i bez dopravních značek koncem ročníku zvládne zkoušky na průkaz cyklisty vnímá dopravní situace, správně je vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry rozpozná život ohrožující zranění	Dopravní výchova pravidla silničního provozu pro chodce světelné signály na semaforu pravidla silničního provozu pro cyklisty dopravní značky řešení situací na křižovatkách 1.pomoc		
v modelové situaci určí život ohrožující zranění	Člověk a jeho svět • první pomoc		

Vzdělávací oblast Vyučovací p		Vyučovací předmět	
Člověk a jeho svět Výstup	Vlastivěda		5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Místo, kde žijeme • vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí	EGS – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa Hv- skladatelé a hudba jiných národů	
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	- Evropa a svět – kontinenty - poloha a povrch Evropy - sousedé ČR a evropské státy - rostliny a živočichové Evropy - Evropská unie – evropský občan, cestování - Česká republika - poloha a povrch České republiky - zemědělství a průmysl České republiky	Mat – vzdálenosti na mapě EGS – Evropa a svět nás zajímá – události a artefakty v okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Lidé kolem nás • základní globální problémy – sociální, konzumní společnost, přírodní prostředí		
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé a čas orientace v čase a časový řád, určování času dějiny jako časový sled událostí		
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	- kalendáře, letopočet - životní prostředí – ochrana přírody - historické památky – památkové rezervace		

Vzdělávací oblast	7		Vyučovací předmět	Ročník
Člověk a jeho svět _{Výstup}			5.	
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- proměny způsobu života v našem regionu - bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - regionální památky –péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků, domov, vlast, rodný kraj			
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- České země-součást Rakouska - Rakousko-Uhersko - První světová válka, vznik československého státu, Československá republika - komunistická vláda a "sametová revoluce" - návrat k demokracii,Česká republika			

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje organicky na učivo prvouky v 1. Až 3. Ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedení k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 3 hodinové týdenní dotaci ve 4. Ročníku a v 2 hodinové týdenní dotaci v 5. Ročníku . V 5. Ročníku se ve třídách s rozšířenou Aj vyučuje v 1.pololetí 1 hodina vlastivědy a 2 hodiny přírodovědy, ve 2.pololetí 2 hodiny vlastivědy a 1 hodina přírodovědy.

Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Přírodověda jsou na 1.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Enviromentální výchova

- Základní podmínky života vlastnosti vzduchu, vody, hornin, nerostů a půdy voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)
- Základní podmínky života vlastnosti vzduchu, vody, hornin, nerostů a půdy –ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině
- Ekologie, péče o životní prostředí, vliv člověka na přírodu ničení deštných pralesů, znečištění ovzduší, ekologické katastrofy, ohrožení živočichové a rostliny, červená kniha ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky - pokusy, krátkodobé projekty a prezentace vlastní práce, skupinová práce, exkurze, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně, přírodovědné vycházky, skupinovou prací a projekty.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vést žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět
- vést žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.).

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení,logickém u uvažování a k řešení problémů
- učit žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj
- podporovat netradiční (originální) způsoby získávání informací

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- podporovat různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven,aj.
- klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat ,pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- učit žáky pracovat v týmu
- učit je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učit žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychovávat žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- vychovávat jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- vést žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod.
- učit žáky základům tolerance a vzájemného soužití
- vést žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci
- pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí a měnit pracovní podmínky žáky vést k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamovat žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	t	Ročník
Člověk a jeho svět	Přírodověda		4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- neživá příroda - rozdíl mezi živou a neživou přírodou - ekologie - péče o životní prostředí - vliv člověka na přírodu - význam živé i neživé přírody pro člověka		
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- Země jako jedna z planet obíhající Slunce - Slunce – zdroj světla a tepla - střídání dne a noci - délka dne a noci v průběhu roku - střídání ročních dob		
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- živá příroda – třídění rostlin, hub a živočichů - podmínky života na Zemi - životní podmínky rostlin - rostliny a jejich orgány (stonek, list a květ) - výživa rostlin - živočichové a stavba jejich těla - přírodní společenstva - zástupci přírodních společenstev - přizpůsobení rostlin, hub a živočichů - živá příroda v jednotlivých ročních obdobích		
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- ekologie - vliv člověka na přírodu - význam živé i neživé přírody pro člověka	EV – základní podmínky života ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů,	

založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- vlastnosti látek – magnetická síla - neživá příroda – vlastnosti vzduchu, vody, hornin, nerostů a půdy	význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás) EV – základní podmínky života – vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení - vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	základy rodinné výchovy	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- režim dne, duševní hygiena - aktivní odpočinek	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- výchova ke zdraví – zdraví a jeho ochrana – osobní hygiena, režim dne, duševní hygiena - výživa a zdraví - prevence osobního ohrožení a zneužívání návykových látek (šikana, drogy, alkohol, kouření, dealeři drog, choroby – AIDS, žloutenka) - ochrana člověka za mimořádných událostí	Ochrana člověka za mimořádných situací
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	výchova ke zdraví – základy první pomoci, ošetření drobných poranění, důležitá telefonní čísla 150, 155, 158, 156	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Člověk a jeho svět	Přírodověda		5.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- rozmanitost přírodních podmínek na Zemi - různé podmínky života na Zemi - podnebné podmínky, podnebné pásy - počasí a podnebí - člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí	ČJ – referát	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- Slunce a sluneční soustava - Vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority - Země ve vesmíru - gravitační síla - střídání dne a noci - roční období - práce s globusem	VV – Země ve vesmíru	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- Ekologie - Péče o životní prostředí - vliv člověka na přírodu – ničení deštných pralesů, znečištění ovzduší, ekologické katastrofy, ohrožení živočichové a rostliny, červená kniha - chráněné krajinné oblasti a národní parky – význam a funkce - třídění odpadu, možnost jednotlivce ovlivnit ekologii	EV – základní podmínky života ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- magnetická síla – působení, póly magnetu - gravitační síla – siloměr, měření velikosti		

	gravitační síly	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	- lidské tělo – kostra, svaly, kůže, oběhová soustava, dýchací soustava, trávicí soustava, močová soustava, rozmnožovací soustava, nervová soustava, smyslová ústrojí - strava – vhodný jídelníček - běžné nemoci a jejich prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života - základy rodinné výchovy	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	režim dne, duševní hygiena	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- návykové látky a zdraví – nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání - ochrana člověka za mimořádných událostí	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu - krizové situace - formy násilí – psychické, fyzické - šikana, agresivita – obrana proti násilí	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- zásady první pomoci - důležitá telefonní čísla	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- formy násilí – psychické, fyzické - šikana, agresivita – obrana proti násilí - rozdíly mezi mužem a ženou - vztah mezi mužem a ženou	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa – poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. Stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. Stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2.a 3. Ročníku 1 hodinu týdně a v 4. A 5. Ročníku 2 hodiny týdně.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originality...)

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky: individuální tvorba, skupinová práce, práce dvojic, diskuse, částečně frontální výukou.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se
  prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu,
  kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury

- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- vychovávat žáky
- jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsobů nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí
- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- jsme vždy připravení komukoliv z žáků podat pomocnou ruku

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky
- učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a látkami
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Umění a kultura Výstup	Výtvarná výchova		1.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném uspořádání linie, tvary, barvy, objekty a další prvky	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich velikosti ve statickém vyjádření	Prv – zvířata, domácí zvířata	
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů a zážitků	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	Ma – geometrické tvary	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových		
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	Prv - rodina	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření; - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření - v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje;		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Výtvarná výchova		Ročník
Umění a kultura			2.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace v ploše		
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	Prv-Rozmanitost přírody- domácí zvířata	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových		
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	ČJ-Text a ilustrace	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	t	Ročník
Umění a kultura	Výtvarná výchova		3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	Pč – poznávání materiálů	
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření		
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	Hv-spojení sluchového vnímání s vizuálním	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	Čj – ilustrátoři dětských knih	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými - příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák - pohybuje (ve škole i mimo školu)		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Umění a kultura Výstup	Výtvarná výchova		4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru		
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření		
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými - příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák - pohybuje (ve škole i mimo školu)		
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, comics,		
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)		
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Umění a kultura Výstup	Výtvarná výchova		5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostí poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	OSV – kreativita - rozvoj základních rysů kreativity	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako model	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	Čj – rody a vzory podstatných jmen – koláž	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými - příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák - pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování - výsledků tvorby podle svých schopností a - zaměření		
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama		
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)		
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby		
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura.

Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a "interpretovat".

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. Až 5. Ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 5 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá ve vhodných kmenových třídách a v jiných vhodných prostorách školy.

Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami a frontální výukou (hry a soutěže pro rozvoj estetického cítění, smyslu pro harmonii, melodii a rytmus). Využíváno bude skupinové práce, práce ve dvojicích. Dále je realizováno poslechovou činností, instrumentální a vokální činností. Hudba je osvojována jak při výuce, tak formou besed, návštěvou hudebních programů a koncertů, rozhovorů, hubeních vystoupení pro mladší spolužáky.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vést žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- rozvíjet u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými
- ve výuce zřetelně rozlišovat základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- učit žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- podporovat netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorovat, jak žáci posuzují hudební dění

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- učit žáky porozumění k hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch
- vést žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učit žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- pomáhat žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů
- vést k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi
- prohlubovat u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury
- učit žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychovávat žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- vychovávat žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- vést žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech
- vést žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě
- vést žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům.

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- naučit žáky chránit své zdraví při práci
- pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem
- při výuce hudební výchovy vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- učit žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby
- vést žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamovat žáky s různými profesemi hudební oblasti
- pomáhat hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Hudební výchova		
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	- osvojování nových písní - rozvoj hlavového tónu - správné dýchání		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- hudební hry - hry na tělo	ČJ . říkadla vhodná k rytmizaci	
improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hudební hry - hry na tělo		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje - improvizované hudební nástroje k doprovodu zpěvu nebo pohybu		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohybový doprovod znějící hudby - hra na tělo - tanečky na naučené písně - taktování	TV – taneční pohyb na hudbu	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů	základní vlastnosti tónů (výška, síla, délka, barva)		
rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	tempo a dynamika v hudbě		
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	nejznámější hudební nástroje		
odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	hudba vokální a instrumentální		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Hudební výchova		Ročník
Umění a kultura Výstup			2.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- osvojování nových písní - sjednocení hlasového rozsahu - funkce rozezpívání		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- hudební hry - hry na tělo	TV – rytmizovaný pohyb, tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem	
improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hudební hry - hry na tělo		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	práce s dětským instrumentářem a improvizovanými nástroji		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohybový doprovod znějící hudby - hra na tělo - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady - tanečky na naučené písně - taktování		
rozlišuje jednotlivé kvality tónů	základní vlastnosti tónů (výška, síla, délka, barva)		
rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- tempo a dynamika v hudbě - při zpěvu se řídí dynamickými značkami		
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	- nejznámější hudební nástroje - hudba vokální a instrumentální		

Vzdělávací oblast			Ročník
Umění a kultura Výstup			3.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- osvojování nových písní - sjednocení hlasového rozsahu - práce s písněmi v dur a moll - funkce rozezpívání, hlasová hygiena		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- hudební hry - hry na tělo		
improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hudební hry - hry na tělo		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	práce s dětským instrumentářem a improvizovanými nástroji		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohybový doprovod znějící hudby - hra na tělo - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady - tanečky na naučené písně - taktování	TV – pohyb s hudbou, tanec	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů	základní vlastnosti tónů (výška, síla, délka, barva)		
rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- tempo a dynamika v hudbě - při zpěvu se řídí dynamickými značkami		
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	nejznámější hudební nástroje		
odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	- hudba vokální a instrumentální - epizody ze života skladatelů		

Vzdělávací oblast			Ročník
Umění a kultura Výstup			4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický odlišný zpěv), hlasová hygiena - dvojhlas, kánon, intonace, hudební hry	VL – hymna ČR	
na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché popřípadě složitější nástroje k doprovodné hře	hra na jednoduché hudební nástroje (melodické či rytmické)		
na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché popřípadě složitější nástroje k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hra na jednoduché hudební nástroje (melodické či rytmické)		
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	jednoduché hudební formy (píseň + výběr některé další hudební formy)		
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry	- hra na jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje, hudební improvizace - doprovod T a D		
prování elementární hudební improvizace	hra na jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje, hudební improvizace		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové i zřetelné harmonické změny	výrazově hudební prostředky (rytmus,melodie a její pohyb – vzestupná a sestupná, dynamika, takt tempo) a jejich změny		
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• taktování		
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	kvalita tónů, tempo, dynamika hudby a jejich označování		

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Vyučovací předmět Umění a kultura Hudební výchova		Ročník
Umění a kultura Výstup			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický odlišný zpěv), hlasová hygiena - dvojhlas, kánon, intonace, hudební hry - upevňování vokálních dov. Získaných v nižším roč.	VL – hymna VV – ilustrace písní	
na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché popřípadě složitější nástroje k doprovodné hře	hra na jednoduché hudební nástroje (melodické či rytmické)		
na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché popřípadě složitější nástroje k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	hra na jednoduché hudební nástroje (melodické či rytmické)		
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	jednoduché hudební formy (píseň + výběr některé další hudební formy)		
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry	- hra na jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje, hudební improvizace - doprovod T a D		
prování elementární hudební improvizace	hra na jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje, hudební improvizace		
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové i zřetelné harmonické změny	- výrazově hudební prostředky (rytmus,melodie a její pohyb – vzestupná a sestupná, dynamika, takt tempo) a změny - lidové kapely, symfonický a jazzový orchestr, hudba k tanci, hudba v koncertní síni	TV – rytmická a kondiční gymnastika	
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a	- taktování - kvalita tónů, tempo, dynamika hudby a jejich		
dynamické změny v proudu znějící hudby	označování		

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů.

Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

I když je vzdělávací obsah předmětu rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do rampolínky bloků, které se meziročníkově opakují a postupně rozšiřují. Výuka do 5. Ročníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy.

Na 1. Stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět v základní 2 hodinové dotaci týdně pro všechny žáky. Do výuky Tělesné výchovy na 1. Stupni (ve 2. A 3. Ročníku) je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou.

Výuka je organizována ve dvou tělocvičnách budovy školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: venkovní hřiště, které je součástí areálu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno metodou aktivního pohybu a.různými pohybovými činnostmi, vřazováním samostatné práce s užitečnými podněty pro duševní a tělesnou aktivitu, uplatňováním pohybových a sportovních her a systému odstupňovaných úkolů, zařazováním různých školních i mimoškolních aktivit, projektů, lyžařských, cyklistických, turistických, plaveckých, bruslařských kurzů, dnů a škol v přírodě i netradičních sportů a aktivit: rafty, horolezecké stěny, lanová centra, bobové dráhy, jízdy na koni...

Kompetence k učení

- podporovat různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti
- vést žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla
- při hodnocení používat ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

Kompetence k řešení problémů

- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů

- podporovat žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů

Kompetence komunikativní

- podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- vést žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, řádu akcí mimo školu apod. a umožňovat žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
- vést žáky k čestnému jednání v duchu "fair play"

Kompetence sociální a personální

- podporovat "inkluzi" ("začlenění") volit formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy
- učit žáky pracovat v týmech, učit je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učit žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- nabízet žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňovat prvky pozitivní motivaci

Vzdělávací oblast			Ročník
Člověk a zdraví Výstup			1.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	- gymnastika, základy akrobacie: průpravné cvičení pro kotoul vpřed, kotoul vpřed, přeskok (nácvik odrazu z trampolínky na nízkou švédskou bednu) - atletika: vytrvalostní běh 5 minut, sprint na 20 – 50m, skok z místa, hod míčkem z místa - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení – pohybová tvořivost - sportovní hry a míčové hry, základy sportovních a míčových her – manipulace s míčem, odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání pode zjednodušených pravidel minisportů		
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- základní hygiena při pohybových činnostech - bezpečnost při pohybových činnostech - bezpečnosti při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, umyvárnách, bezpečná		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		1.
Výstup	Učivo Mezipřed. Vztahy, průřezová témata		Poznámky
	příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			2.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	- gymnastika, akrobacie: kotoul vpřed, průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad, nácvik odrazu z můstku (rampolínky) na nízkou švédskou bednu, cvičení na žebřinách - atletika: průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti, vytrvalostní běh na 8 minut, sprint na 30 – 50m, skok do dálky s odrazem z místa, hod míčkem z místa, hod míčkem z chůze - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení – pohybová tvořivost - sportovní hry a míčové hry, základy sportovních a míčových her – manipulace s míčem, odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání pode zjednodušených pravidel minisportů		
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- základní hygiena při pohybových činnostech - bezpečnost při pohybových činnostech - bezpečnosti při pohybových činnostech		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví			2.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostřední, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví			rí Tělesná výchova
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	- gymnastika, akrobacie: kotoul vpřed, kotoul vzad, průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2-4 dílné švédské bedny, roznožka přes kozu našíř – odraz z trampolínky - atletika: běžecká abeceda, nízký a vysoký start na povel, sprint na 50m, vytrvalostní běh na 10 minut, průpravné cvičení pro ovlivňování odrazové schopnosti, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem z chůze (postupné spojení s rozběhem - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení – pohybová tvořivost - sportovní hry a míčové hry, základy sportovních a míčových her – manipulace s míčem, odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání pode zjednodušených pravidel minisportů		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví			3.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- základní hygiena při pohybových činnostech - bezpečnost při pohybových činnostech bezpečnosti při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostřední, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví			4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti.	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu)		
projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (rychlost, síla, obratnost)		
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	příprava organismu před pohybovou činností uklidnění po zátěži, protahovací a napínací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	- gymnastika: kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na rukou s dopomocí, skrčka a roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku - atletika: běžecká abeceda, nízký start, běh na 60m, vytrvalostní běh na 12 minut, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem s rozběhem - basketbalová průprava (dribling, hod obouruč trčením, přihrávka obouruč o zem, chytání míče) - průprava a hra vybíjené (hod jednoruč horem volejbalovým míčem, chytání míče) - cvičení na hudbu - doplňkové sporty		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	hygiena a bezpečnost pohybových činností a cvičebního prostředí		
adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- bezpečnosti při pohybových činnostech - nejčastější úrazy a jak se při nich zachovat		
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	komunikace v TV (základní tělocvičené názvosloví, smluvené povely a signály)		
cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- cvičení, popisy, povely - organizace soutěží		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví			4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá informace	- zdroje informací o pohybových činnostech - práce s informací		
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	pohybové testy, měření výkonů		
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží a adekvátně na ně reaguje	- pravidla osvojovaných pohybových her a činností (vybíjená, basketbal a doplňkové sporty) - zásady jednání a chování fair play		
respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• respekt		
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka	pozorování pohybových činností spolužáků		
reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály)		
vytváří varianty osvojených pohybových her	varianty osvojených pohybových her		

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví Tělesná výchova		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti.	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu)		
projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (rychlost, síla, obratnost)		
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	příprava organismu před pohybovou činností uklidnění po zátěži, protahovací a napínací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	- gymnastika: akrobacie s využitím trampolíny, kotoul vpřed, kotoul letmo, stoj na rukou s dopomocí - atletika: nízký start na povel (i z bloků), běh na 60m, vytrvalý běh, skok do dálky s rozběhem, spojení rozběhu s odhodem míčku - hra minibasketbalu, vybíjené - průprava a hra přehazované (hod jednoruč horem, obouruč horem přes síť, chytání míče) - cvičení na hudbu - doplňkové sporty		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	hygiena a bezpečnost pohybových činností a cvičebního prostředí		
adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- bezpečnosti při pohybových činnostech - nejčastější úrazy a jak se při nich zachovat		
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	komunikace v TV (základní tělocvičené názvosloví, smluvené povely a signály)		
cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni	- cvičení, popisy, povely - organizace soutěží		
třídy	- organizace soutezi		

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Vyučovací předmět Člověk a zdraví Tělesná výchova		Ročník 5.
Člověk a zdraví			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá informace	- zdroje informací o pohybových činnostech - práce s informací		
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	pohybové testy, měření výkonů		
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží a adekvátně na ně reaguje	- pravidla osvojovaných pohybových her a činností (vybíjená, basketbal a doplňkové sporty) - zásady jednání a chování fair play		
respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• respekt		
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka	pozorování pohybových činností spolužáků		
reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály)		
vytváří varianty osvojených pohybových her	varianty osvojených pohybových her		

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávacího oboru Člověk svět práce . Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce . Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti žáci získávají důležité základní pracovní návyky a dovednosti.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. Až 5. Ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky: individuální tvorba, skupinová práce, práce dvojic, pozorování, diskuse, montážní a demontážní práce, částečně frontální výukou.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podporovat samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení,řešení problémů
- podporovat různé přijatelné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vést žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin,národů a národností.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Kompetence občanské

- vychovávat žáky jako svobodné občany,plnící si své povinnosti,uplatňující svá práva a respektující práva druhých

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučit žáky používat vhodné materiály,nástroje a technologie
- naučit žáky chránit při práci své zdraví

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti		Ročník 1.
Člověk a svět práce Výstup			
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu a jejich využití		
pracuje podle slovního návodu a předlohy	výroba jednoduchých předmětů podle slovního návodu	Prv - povolání lidí	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	jednoduchá montáž a demontáž		
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozorování		
pečuje o nenáročné rostliny	zajištění základních životních podmínek rostlin		pouze v prostorách třídy
připraví tabuli pro jednoduché stolování	pravidla prostírání		
chová se vhodně při stolování	základní pravidla stolování		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti		Vzdělávací oblast Vyučovací předmět	Ročník
Člověk a svět práce Výstup			2.	
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu a jejich využití lidové zvyky			
pracuje podle slovního návodu a předlohy	výroba jednoduchých předmětů podle slovního návodu,práce s předlohou			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	jednoduchá montáž a demontáž, sestavování modelů	Ma-manipulace s geometrickými tělesy		
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozorování	Prv-Rozmanitost přírody- roční období a změny v přírodě		
pečuje o nenáročné rostliny	zajištění základních životních podmínek rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti		pouze v prostorách třídy	
×	pravidla prostírání, jednoduchá úprava stolu			
připraví tabuli pro jednoduché stolování	(11.17 - 18 - 1.77			
chová se vhodně při stolování	základní pravidla stolování			

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Vyučovací předmět Člověk a svět práce Pracovní činnosti		Ročník
Člověk a svět práce Výstup			3.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu a jejich využití- přírodniny, modelovací hmota, papír a karton	Prv – ekologie,třídění odpadu	
pracuje podle slovního návodu a předlohy	výroba jednoduchých předmětů podle slovního návodu	Mat – měření v mm,cm,m	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	jednoduchá montáž a demontáž(plošné, prostorové, konstrukční),	Vv – rozvoj fantazie	
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozorování		
pečuje o nenáročné rostliny	zajištění základních životních podmínek rostlin, pěstování pokojových rostlin		pouze v prostorách třídy
připraví tabuli pro jednoduché stolování	pravidla prostírání, základní vybavení kuchyně		
chová se vhodně při stolování	základní pravidla stolování, úprava stolu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti		Ročník
Člověk a svět práce			4.
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)		
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla		
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití		
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce		
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů		
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	první pomoc při běžných úrazech	_	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti		Ročník
Člověk a svět práce _{Výstup}			4.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin		
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	přehled běžného pracovního nářadí		pouze v prostorách třídy
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	první pomoc při možných lehkých úrazech		
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně		pouze v prostorách třídy
připraví samostatně jednoduchý pokrm	příprava jednoduchého pokrmu		·
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	základní pravidla stolování v praxi		
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	důvody a způsoby udržování čistoty pracovních ploch při připravování pokrmů		

Vzdělávací oblast	7 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11		Vyučovací předmět R	Ročník
Člověk a svět práce Výstup			5.	
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	Mat – vytváření osově souměrných útvarů ,měření		
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla			
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití			
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	Mat – vytváření osově souměrných útvarů ,měření		
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů			
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Čj – práce podle popisu pracovního postupu		
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	první pomoc při běžných úrazech			

Vzdělávací oblast			Ročník
Člověk a svět práce Výstup			5.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo		pouze v prostorách třídy
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	přehled běžného pracovního nářadí		pouze v prostorách třídy
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	první pomoc při možných lehkých úrazech, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie a význam		pouze v prostorách třídy
připraví samostatně jednoduchý pokrm	příprava jednoduchého pokrmu		pouze v prostorách třídy
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	základní pravidla stolování v praxi		
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	důvody a způsoby udržování čistoty pracovních ploch při připravování pokrmů		

5.2. Učební osnovy 2. stupeň

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do **tří specifických složek**: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako předmět v 6. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Školní vzdělávací program podporuje i operativní zohledňování **specifických vzdělávacích potřeb žáků** a posiluje v některých ročnících 2. stupně vzdělávací předmět Český jazyk jednou hodinou jako volitelný předmět Cvičení z českého jazyka

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací:

- v nesportovních třídách takto: 6. roč. 4 hod. týdně
  - 7. roč. 4 hod. týdně
  - 8. roč. 4 hod. týdně
  - 9. roč. 4 hod. týdně
  - Celkem: 16 hod. týdně
- ve sportovních třídách/skupinách takto: –4 hodiny týdně

Integruje tematické okruhy průřezových témat - Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

Vyučovací předmět Český jazyk je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura, sloh), dějepisem (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), hudební výchovou (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři, ...). Do obsahu bylo integrováno učivo doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Český jazyk jsou na 2.stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat: **Mediální výchova**

- Stavba mediálních sdělení identifikování základních orientačních prvků v textu, různé typy sdělení, faktický a fiktivní obsah
- Fungování a vliv médií na společnost fungování a vliv médií ve společnosti, pravidelnost v uspořádání mediovaných sdělení, vyjádření hodnocení, organizace a postavení médií ve společnosti
- Vnímání autora mediálních sdělení vnímání mediálního sdělení, rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikování základních orientačních prvků, identifikování postojů a názorů autora, výrazové prostředky

Multikulturní výchova

- Multikulturalita – kulturní diferenciace jako obohacující prvek, rozpoznání netolerantních projevů (chování) lidí

Osobnostní a sociální výchova

- Sebepoznání a sebepojetí - "já" jako zdroj informací o sobě, co o sobě vím a co ne.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky prostřednictvím práce ve dvojicích nebo v menších skupinách, práce s výukovými programy, vyhledávání informací na internetu, prezentace vlastní práce, soutěživých her a školních soutěží, debat a diskusí, modelových situací, řešení problémů, návštěvy divadla, kina, městské knihovny, vybraných kulturně vzdělávacích pořadů, práce s textem.

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání a třídění informací
- vést žáky k užívání správné terminologie
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vést žáky k využívání výpočetní techniky
- vyhledávat, třídit informace a propojovat je do širších významových celků
- osvojovat si základní jazykové a literární pojmy

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vést žáky k plánování postupů
- využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vést žáky k výstižnému a kultivovanému ústnímu i písemnému vyjadřování
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- rozumět různým typům textů a záznamů
- využívat informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- dodávat žákům sebedůvěru
- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

- zadávat skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivovat žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- respektovat přesvědčení druhých lidí
- motivovat žáky k zájmu o kulturní dědictví
- chránit naše tradice, kulturní i historické dědictví
- vést k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- dodržovat hygienu práce
- vést žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Vzdělávací oblast Vyučovací předmět			Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup	Český jazyk a literatura		6.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	vypravování, popis, zachycení dojmu z uměleckého díla textem i obrazem, formulace vlastního názoru	MeV – (Stavba mediálních sdělení) identifikování základních orientačních prvků v textu, různé typy sdělení, faktický a fiktivní obsah	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	vrstvy národního jazyka, spisovná a nespisovná čeština, český jazyk hovorový a obecný, nářeční a nadnářeční útvary, důraz na psací písmo při psané komunikaci		
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	výběr vhodných jazykových prostředků pro vypravování, popis, výpisky, výtah,produkce projevů mluvených a psaných		
samostatně připravím a s oporou o text přednese referát. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	- referát, osnova referátu, struktura stati referátu - kodifikační příručky, orientace v příručkách, dostupnost jazykovědných publikací		
odlišuje spisovný a nespisovný projev.	vrstvy spisovné češtiny (čeština hovorová), vrstvy nespisovného jazyka (poloútvary národního jazyka – slang, profesní mluva, argot)		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	zvuková stránka jazyka, výslovnost, přízvuk slovní, výslovnost běžně užívaných jmen cizího původu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace _{Výstup}			6.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	útvary a polotvary národního jazyka, vrstvy spisovné a nespisovné češtiny, nadnářeční celky		
rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby.	obohacování slovní zásoby		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	slovní druhy, skloňování jmenné, zájmenné, složené, gramatické kategorie ohebných slovních druhů, druhy přídavných jmen,zájmen, číslovek		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	uplatnění jednotlivých slovních druhů, větných členů ve skladbě věty jednoduché		
v písemném projevu zvládá pravidla české skladby ve větě jednoduché i souvětí.	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele na základě četby a dosavadní znalosti literární teorie a historie.	literární druh a žánr, literární druhy (lyrika, epika, drama), poezie a próza, antický mýtus (báje), pohádka, pověst,bajky, povídky ze života dětí		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	vnímání, tvorba a reprodukce textu, reprodukce a interpretace (pravidla interpretace)		
vyhledává informace v informačních zdrojích.	multimediální zdroje, knihovna		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace _{Výstup}			7.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	vypravování, popis, zachycení dojmu z uměleckého díla textem i obrazem, formulace vlastního názoru		
odlišuje spisovný a nespisovný projev.	vrstvy spisovné češtiny (čeština hovorová), vrstvy nespisovného jazyka (poloútvary národního jazyka – slang, profesní mluva, argot)		
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	produkce a reprodukce textu, rozvoj autorského stylu, správné užití jazykových prostředků vzhledem k záměru autora textu, vypravování, popis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, líčení		
uspořádá v textu informace s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	vertikální a horizontální struktura textu, odstavec, kapitola		
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	řízená diskuse, dialog, použití vhodných komunikačních prostředků vzhledem k záměru mluvčího a kom. Situaci		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník 7.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště v ustálených slovních obratech, úslovích a rčeních.	slova domácí a přejatá, význam slov, synonyma antonyma,homonyma, způsob obohacování sl. Zásoby		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	kodifikační příručky, orientace v příručkách, dostupnost jazykovědných publikací		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	- slovesné tvary, slovesný rod a vid - neohebné slovní druhy		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	slovní druhy, skloňování jmenné, zájmenné, složené, gramatické kategorie ohebných slovních druhů, druhy přídavných jmen		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché, souvětí.	skladba-stavba větná, větné členy, typy vedlejších vět		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele na základě četby a dosavadní znalosti literární teorie a historie.	literární druh a žánr, literární druhy (lyrika,epika, drama), poezie a próza, antický mýtus (báje), epos, řecké drama, Starý zákon, Nový zákon,		
uvádí základní literární směry české středověké lit. do počátku 15. Století a jejich významné představitele.	staroslověnské písemnictví, latinsky a česky psaná literatura českých autorů		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování.	prozaický text zpracovaný do dramatické nebo filmové podoby, termín "motiv"		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	vnímání, tvorba a reprodukce textu, reprodukce a interpretace (pravidla interpretace) setkání se světem, poezií, věcmi, lidmi		
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	tištěný a elektronický knihovní katalog, multimediální zdroje informací a jejich věrohodnost, psané a mluvené slovo, knihovna jako interaktivní kulturní centrum		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	tvorba textu』中校voj autorského stylu, užití správné terminologie		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník 8.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačním zdroji.	konfrontace informačních zdrojů, média – kniha, TV, rádio, internet, tisk		
využívá základy studijního čtení – vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	poznámky, výpisky, výtah (rozdíl mezi útvary), práce s odborným i uměleckým textem		
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	znaky subjektivního a objektivního sdělení		
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	typy manipulativních technik a způsoby rozpoznání manipulace, srovnání různých typů tiskovin, seriózní a bulvární tisk		
v připraveném i improvizovaném mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	útvary řečnického stylu, příprava mluveného projevu, projev, proslov (složky verbální (slovní), tempo, melodičnost, hlasitost projevu, mimika, gesta a jejich účinek)		
samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	odborný referát (využití terminologie oboru), útvary odborného stylu		
uspořádá v textu informace s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý a logicky uspořádaný text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	souvislost a logická uspořádanost textu, odborná terminologie, srozumitelnost textu, odhalování stylistických nedokonalostí		
využívá poznatku o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	produkce a reprodukce uměleckého, publicistického a odborného textu, volné psaní, inspirace stylem vybraných českých a světových autorů, úvaha, charakteristika, esej, strukturovaný životopis, výklad		
identifikuje prvky nářeční a nadnářeční zejména v uměleckých textech a chápe potřebu jejich užití.	složky národního jazyka a jejich užití v umělecké literatuře, obecné výklady o jazyce		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník 8.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště v ustálených slovních obratech, úslovích a rčeních.	slovotvorné způsoby: odvozování, skládání, zkracování, slovotvorný rozbor, slovotvorný základ a prostředek, přenesená pojmenování (jejich typy) postavení češtiny v rámci indoevropské jazykové rodiny a slovanské větve		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	zvuková stránka jazyka, výslovnost, přízvuk slovní a větný, výslovnost běžně užívaných cizích slov a jmen cizího původu, skloňování slov cizího původu, jejich přiřazování ke vzorům		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	jazyková norma a kodifikace, kodifikační příručky, způsoby ověření správnosti užití češtiny (jazykové poradny, odborné publikace a časopisy) – využití multimédií		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.			
v písemném projevu používá správné tvary běžně užívaných cizích slov pravopis morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	ohýbání slov cizího původu		
používá správné tvary slov v písemném projevu.	slovesné tvary dle slovesných tříd a vzorů		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí.	skladba souvětí, významové vztahy mezi větnými částmi, věta hlavní a vedlejší, souřadnost a podřadnost, typy vedlejších vět, graf souvětí		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché.	věta jednočlenná, zvláštnosti větné stavby		
používá pravidla pro psaní správných koncovek v přísudku.	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník 8.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
uvádí základní literární směry české středověké literatury do počátku 15. Století a jejich významné představitele. uvádí základní literární směry české literatury	- staroslověnské písemnictví, latinsky a česky psaná literatura českých autorů - literatura předhusitská a hus., tvorba J. Husa a jeho odkaz		
od počátku 15. Století do konce středověku. uvádí základní literární směry světové literatury středověkého období a jejich významné představitele.	přehled významných literárních děl středověkého období		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování.	drama jako literární druh (tragédie, komedie, činohra), prozaický text zpracovaný do dramatické nebo filmové podoby, termín "motiv"		
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele období od poloviny15. Století do druhé poloviny 18. Století.	renesance a humanismus v Čechách a ve světě, shakespearovské drama, humanistická česká i latinská tvorba, pobělohorská literatura barokní	MuV – (Multikulturalita) Kulturní diferenciace jako obohacující prvek, rozpoznání netolerantních projevů chování lidí	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře období od konce 18. Století do poloviny 19.století.	pojem "národní obrození", fáze NO, Josef Dobrovský, Josef Jungmann, František Palacký, ohlasová poezie, porovnání s vybranými evropskými literaturami		
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře období od konce 18. Století do 2. Poloviny 19. Století do moderny.	Karel Hynek Mácha, Karel Jaromír Erben, Karel Havlíček Borovský, Božena Němcová, preromantismus a romantismus, májovci, ruch., lumírovci, realismus v Čechách a ve světě		
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	recenze, kritika, konfrontace informačních zdrojů	OSV – (Sebepoznání a sebepojetí) "já" jako zdroj informací o sobě, co o sobě vím a co ne.	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	elektronizace knihoven, dostupnost umělecké literatury v elektronické podobě, konfrontace informačních zdrojů		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			9.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: v připraveném improvizovaném mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	útvary řečnického stylu, příprava mluveného projevu, projev, proslov (složky verbální (slovní), tempo, melodičnost, hlasitost projevu, mimika, gesta a jejich účinek)		
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	komunikační záměr, prostředky k jeho dosažení, manipulativní techniky		
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	řízená diskuse, dialog, použití vhodných komunikačních prostředků vzhledem k záměru mluvčího a kom. Situaci. Komunikace – otevřená komunikace a aktivní naslouchání	Etická výchova	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení.	subjektivní a objektivní sdělení, formování názoru, konfrontace názorů různých příjemců sdělení		
využívá základy studijního čtení – vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	poznámky, výpisky, výtah (rozdíl mezi útvary), práce s odborným i uměleckým textem		
samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	odborný referát (využití terminologie oboru), útvary odborného stylu		
uspořádá v textu informace s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý a logicky uspořádaný text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	souvislost a log. Uspořádanost textu, odbor.terminologie, srozumitelnost textu, odhalování stylistických nedokonalostí		
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	- výběr vhodných jazykových prostředků pro tvorbu útvarů prostě sdělovacích, odborných, publicistických a uměleckých - produkce textů mluvených i psaných, odstraňování stylistických neobratností a chyb ve větné stavbě		

Vzdělávací oblast Vyučovací předm			Ročník 9.
Jazyk a jazyková komunikace Výstup Žák: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Český jazyk a literatura		
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
	typy manipul. Technik a způsoby rozpoznání manipulace,srovnání různých typů tiskovin	mediální výchova – (Fungování a vliv médií na společnost) fungování a vliv médií ve společnosti, pravidelnost v uspořádání mediovaných sdělení, vyjádření hodnocení, organizace a postavení médií ve společnosti	
uspořádá v textu informace s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý a logicky uspořádaný text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	znaky textu odborného, uměleckého, publicistického, prostě sdělovacího, funkční styl, subjektivní a objektivní slohotvorné činitele, publicistický styl jako vlivný faktor vývoje a stavu společnosti		
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště v ustálených slovních obratech, úslovích a rčeních. identifikuje prvky nářeční a nadnářeční zejména	- slovotvorné způsoby: odvozování, skládání, zkracování, slovotvorný rozbor, slovotvorný základ a prostředek, přenesená pojmenování (jejich typy), postavení češtiny v rámci indoevropské jazykové rodiny a slovanské větve - složky národního jazyka a jejich užití v umělecké		
v uměleckých textech a chápe potřebu jejich užití. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	- složky narodniho jazyka a jejich uziti v umelecke literatuře, obecné výklady o jazyce - uplatnění jednotlivých slovních druhů ve skladbě věty jednoduché a skladbě souvětí		

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace Výstup Žák: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
			9.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
	produkce a reprodukce uměleckého, publicistického a odborného textu, volné psaní, inspirace stylem vybraných českých a světových autorů (stylizace), úvaha, charakteristika, esej, strukturovaný životopis, výklad	MeV – (Vnímání autora mediálních sdělení) vnímání mediálního sdělení, rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikování základních orientačních prvků, identifikování postojů a názorů autora, výrazové prostředky, tvorba sdělení	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větách jednoduchých.	věta jednočlenná, zvláštnosti větné stavby		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí.	skladba souvětí, významové vztahy mezi větnými částmi, věta hlavní a vedlejší, souřadnost, podřadnost, typy vedlejších vět, graf souvětí		
používá pravidla propsaní správných koncovek v přísudku.	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
v písemném projevu používá správné tvary běžně užívaných cizích slov pravopis morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	ohýbání slov cizího původu		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	jazyková norma a kodifikace, kodifikační příručky, způsoby ověření správnosti užití češtiny (jazykové poradny, odborné publikace a časopisy) – využití multimédií		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace _{Výstup}			9.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozpoznává základní rysy významného individuálního stylu autora.	autorská poetika, srovnání poetiky vybraných autorů období 19. A 20. Století		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	- typické žánry literatury 19. A 20. Století, proměna jejich podoby (povídka, román a jeho druhy, epická a lyrická poezie, balada, - romance, poema), nové básnické směry		
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře v období předválečné a meziválečné avantgardy	přehled a ukázky světové a české literatury v období mezi světovými válkami		
uvádí základ. Liter. Směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře v době fašistické okupace.	přehled a ukázky světové a české literatury v období 2. Světové války		
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře v obd. 1945-1968.	přehled a ukázky světové a české literatury v letech 1945 až 1968		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování.	recenze, kritika, tvorba "na motivy", autorská poetika filmového a divadelního tvůrce, oscarové československé a české filmy		
uvádí základ. Liter. Směry a jejich význam. Představitele v české a svět.liter. období 70. Let – 80. Let 20. Století	přehled a ukázky světové a české literatury 70. A 80. Let 20. Století		
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	kánon umělecké literatury, literární brak,argumentace		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Český jazyk a literatura		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			9.
	Učivo	Mezipřed. Vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře období od 80. Let do současnosti.	charakter kultury a literatury v 80. A 90. Letech u nás i ve světě – proměny kultury a jejích hodnot, nástup multimédií		
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	recenze, kritika, konfrontace informačních zdrojů	MeV-tvorba mediálních sdělení	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě znalosti odpovídající literární terminologie.	rozvoj autorského stylu, produkce uměleckého textu, požadavky na umělecký text (estetická hodnota uměleckého textu)		
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	elektronizace knihoven, dostupnost umělecké literatury v elektronické podobě, konfrontace informačních zdrojů		

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním posláním tohoto předmětu je získávání zájmu žáků o studium cizího jazyka, vytváření pozitivního vztahu k anglickému jazyku, osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Důraz je kladen na porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a dále na schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v anglickém jazyce. Důležité je i poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi. Dále jsou žáci vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 3 hodiny týdně. Ve třídách (skupinách) s rozšířenou výukou cizího jazyka se vyučuje předmět anglický jazyk s dotací 4 hodin týdně v každém ročníku. Žáci jsou rozděleni do skupin v rámci ročníku.

Anglický jazyk integruje tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět svým obsahem přesahuje do dalších předmětů (zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova...).

Učivo je kromě výkladu realizováno převážně aktivními metodami (skupinové vyučování, dialogy, poslech, četba, písemná i ústní reprodukce textu, práce s interaktivní tabulí, hry, soutěže, dramatizace, samostatná práce žáků s využitím slovníků a autentických materiálů, výukové programy na PC, vyhledávání informací a práce na internetu, krátkodobé projekty). Součástí výuky jsou i příležitostné akce, např. výjezdy do zahraničí.

Výuka probíhá v učebně jazyků, případně v kmenové učebně.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou na 2.stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- Komunikace – dovednosti pro verbální sdělování, omluva, pozdrav, prosba, řeč zvuků a slov, technika řeči, výraz řeči, komunikace v různých situacích, potřeba komunikace mezi lidmi různých jazyků

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Jsme Evropané – reálie anglicky mluvících zemí, srovnání české a anglické kultury, zvyků a tradic, životního stylu atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou a převážně aktivními metodami výuky prostřednictvím práce herních činností a soutěží, ve dvojicích nebo v menších skupinách, diskuzí a modelových situací, řešení problémů, práce s textem, krátkodobých projektů a jejich prezentací, práce s výuk. programy, vyhledávání informací na internetu. Dle možností jsou organizovány výjezdy do zahraničí a návštěvy partnerské školy.

Kompetence k učení

- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vést žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- umožňovat žákům přístup k informačním zdrojům a práci se získanými informacemi
- klást žákům vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytvářet příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vést žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k diskuzi
- vést žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace Výstup			6.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	formulář s osobními údaji		
rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	OSV – komunikace – řeč zvuků a slov	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	čtení s porozuměním, volný překlad		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	práce s anglickým textem		
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	poslech s porozuměním	OSV – komunikace - technika řeči, výraz řeči	
popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	ústní sdělení v rámci probrané slovní zásoby – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, kultura, péče o zdraví	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	písemné sdělení v rámci probrané slovní zásoby – témata viz výše		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat v souladu s probranými gramatickými jevy	- přítomné časy, minulý čas, budoucí čas s going to - řadové číslovky, měsíce, datum - zájmena osobní a přivlastňovací - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - přídavná jména, stupňování, přirovnání		
vypráví jednoduchý příběh či událost	volné převyprávění textu na základě četby		
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů, reakce na otázky a běžné situace	OGV 1	
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace – komun. v různých situacích, potřeba komun. mezi lidmi růz. jazyků	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace Výstup			7.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	OSV – komunikace – řeč zvuků a slov	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	čtení s porozuměním, volný překlad		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	práce s anglickým textem		
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	poslech s porozuměním	OSV – komunikace - technika řeči, výraz řeči	
popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	ústní sdělení v rámci probrané slovní zásoby (zábava, příbuzenské vztah y, sport, moderní technologie, doprava, vybavení domu, reálie anglicky mluvících zemí)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	písemné sdělení v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat v souladu s probranými gramatickými jevy	- jednoduchý písemný projev - přídavná jména a příslovce - budoucí čas s will - minulý čas prostý a průběhový		
vypráví jednoduchý příběh či událost	volné převyprávění textu na základě četby		
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů, reakce na otázky		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích (m.j. nabídka, rozhodnutí, odmítnutí, omluva, sjednání schůzky)	OSV – komunikace - omluva, prosba, komunikace v různých situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	orientace v anglicky psaném textu		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	práce s anglickým textem		
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	poslech s porozuměním		
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
používá dvojjazyčný slovník	dvojjazyčný slovník		
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	samostatné ústní vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby (m.j. reálie, pravidla chování ve škole, povolání, oblečení a nakupování)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování, prosba, omluva	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat v souladu s probranými gramatickými jevy	- členy určité a neurčité - čas předpřítomný - modální a frázová slovesa - stavová slovesa - neurčitá zájmena a příslovce		
vypráví jednoduchý příběh či událost	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů, reakce na otázky		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace - komunikace v růz. situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace Výstup			9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	orientace v anglicky psaném textu		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	práce s anglickým textem – autentické materiály		
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	poslech s porozuměním		
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
používá dvojjazyčný slovník a výkladový slovník	dvojjazyčný slovník, výkladový slovník		
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	samostatné ústní vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby (m.j. zaměstnání, materiály, věci denní potřeby, zdravý životní styl, zdravotní problémy, počasí, ekologické problémy, reálie)	OSV – komunikace - potřeba komun. mezi lidmi růz. jazyků EGS – jsme Evropané - reálie anglicky mluvících zemí, srovnání kultur, život. stylu atd.	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat v souladu s probranými gramatickými jevy	- čas přítomný, minulý, budoucí, předpřítomný - činný a trpný rod - modální slovesa - první kondicionál		
vypráví jednoduchý příběh či událost	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů, reakce na otázky		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace - komunikace v růz. situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vyplní formulář s osobními údaji	formulář s osobními údaji		
čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	foneticky správné čtení	OSV – komunikace – řeč zvuků a slov	
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích	čtení s porozuměním, volný překlad		
v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	práce s anglickým textem		
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	poslech s porozuměním	OSV – komunikace - technika řeči, výraz řeči	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
používá dvojjazyčný slovník	dvojjazyčný slovník		
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	ústní sdělení v rámci probrané slovní zásoby (popis vnějšího vzhledu věci, zvířete a člověka, části těla, nemoci, úrazy, jídlo, zeměpisné výrazy, počasí, USA)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování	
sestaví jednoduché písemné sdělení	písemné sdělení v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- přítomné časy, minulý čas, budoucí čas s going to - řadové číslovky, měsíce, datum - zájmena osobní a přivlastňovací - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - přídavná jména, stupňování, přirovnání		
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	volné převyprávění textu na základě četby		
vyžádá jednoduchou informaci	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace – komun. v různých situacích, potřeba komun. mezi lidmi růz. jazyků	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	foneticky správné čtení	OSV – komunikace – řeč zvuků a slov	
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích	čtení s porozuměním, volný překlad		
v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	práce s anglickým textem		
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	poslech s porozuměním	OSV – komunikace - technika řeči, výraz řeči	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
používá dvojjazyčný slovník	dvojjazyčný slovník		
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	ústní sdělení v rámci probrané slovní zásoby (m.j. zábava, televizní pořady, příbuzenské vztahy, rodinný rodokmen, sport, moderní technologie, doprava, vybavení domu, Kanada, Velká Británie)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování	
sestaví jednoduché písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	písemné sdělení v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- jednoduchý písemný projev - přídavná jména a příslovce - budoucí čas s will - minulý čas prostý a průběhový		
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	volné převyprávění textu na základě četby		
vyžádá jednoduchou informaci	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích (m.j. nabídka, rozhodnutí, odmítnutí, omluva, sjednání schůzky)	OSV – komunikace - omluva, prosba, komunikace v různých situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Anglický jazyk		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	foneticky správné a plynulé čtení		
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích	orientace v anglicky psaném textu		
v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	práce s anglickým textem		
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	poslech s porozuměním		
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
používá dvojjazyčný slovník	dvojjazyčný slovník		
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	samostatné ústní vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby (m.j. Londýn, New York, pravidla chování ve škole, povolání, oblečení a nakupování)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování, prosba, omluva	
sestaví jednoduché písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- volný překlad do angličtiny, úprava textu - členy určité a neurčité - čas předpřítomný - modální a frázová slovesa - stavová slovesa - neurčitá zájmena a příslovce		
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy nebo konverzace	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
vyžádá jednoduchou informaci	tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů		
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace - komunikace v růz. situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích	- foneticky správné a plynulé čtení - orientace v anglicky psaném textu		
v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- práce s anglickým textem – učebnice i autentické materiály - poslech s porozuměním		
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu používá dvojjazyčný slovník a výkladový slovník sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	- volný překlad, porozumění kontextu - dvojjazyčný slovník, výkladový slovník - samostatné ústní vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby (m.j. materiály, věci denní potřeby, zdravý životní styl, zdravotní problémy, počasí, ekologické problémy, Velká Británie, Austrálie)	OSV – komunikace - potřeba komun. mezi lidmi růz. jazyků EGS – jsme Evropané - reálie anglicky mluvících zemí, srovnání české a anglické kultury, životního stylu atd.	
sestaví jednoduché písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probrané slovní zásoby – viz výše		
písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- čas přítomný, minulý, budoucí, předpřítomný - činný a trpný rod - modální slovesa - první kondicionál		
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy nebo konverzace	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu		
vyžádá jednoduchou informaci jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů - využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích	OSV – komunikace - komunikace v růz. situacích	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozumí v čteném textu základním informacím o svých kamarádech, jejich rodině a zájmech rozliší jednotlivé účastníky rozhovoru podle osobních informací, které o sobě sdělí rozumí hlavním bodům slyšeného rozhovoru na blízké téma rozumí hlavním bodům krátkého textu na známé téma rozumí hlavní myšlence komiksového příběhu a vyhledá v textu potřebné informace rozliší chronologické pořadí dílčích událostí čteného příběhu najde potřebné informace v jídelníčku, v informačním letáku a v krátkém, jednoduchém, populárně naučném textu pojmenuje předměty a jevy, s kterými se běžně setkává sdělí o sobě jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny, školy, zájmů a každodenních činností a zeptá se na ně kamaráda popíše místo, kde žije a místa, která se mu líbí zeptá se na datum, čas, množství, cenu a rozměry napíše pozdrav z výletu porovná mezi sebou kvalitu a množství popíše jednoduchým způsobem postup přípravy jídla nakoupí v obchodě základní věci osobní potřeby sdělí, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí z věcí a činností, s kterými se běžně setkává rozliší aktuální děj od pravidelně se opakujícího se zeptá se kamaráda na jeho každodenní činnosti a na podobné otázky odpoví porovná slyšené a čtené informace	Gramatika	Mezipředmětové vztahy:	Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků bude výuka rozšířena o hodiny konverzace (dle možností i s rodilým mluvčím), četbu anglicky psané literatury / časopisů a mezinárodní i jiné projekty.

popíše aktuální činnost jiných odpoví na otázky jednoduchého vědomostního kvizu	Komunikační situace o rozhovory na běžná témata každodenního života o hry, kvizy a rébusy o popis, vyprávění o krátké rozhovory v méně častých situacích o dramatické ztvárnění příběhu
	v kavárně/v cukrárně srovnávání, porovnávání záměry, odhodlání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předr	nět	Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozumí v slyšeném i čteném textu základním informacím o lidech, jejich rodině, bydlišti, zájmech a každodenních činnostech rozumí tématu slyšeného rozhovoru jiných lidí a rozpozná v něm hledané informace rozumí slyšenému i čtenému popisu cesty rozumí běžným nápisům ve městě rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence krátkého čteného textu týkající se běžného tématu a vyhledá v něm konkrétní informace rozumí hlavní myšlence vyprávění o nevšedních událostech rozumí hlavním bodům populárně naučného textu na blízké téma ústně i písemně popíše sebe, svou rodinu a kamarády jednoduchým způsobem, ústně i písemně popíše prostředí, ve kterém se běžně pohybuje popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci vypráví zážitky z prázdnin popíše písemně i ústně minulé události běžného i nevšedního charakteru sdělí, jaké běžné události a činnosti dosud zažil navrhne činnost, alternativní řešení, nabídne pomoc zeptá se jiných na jejich zájmy, pravidelné a oblíbené činnosti, na to, co dělali v uplynulých dnech a na jejich zážitky z cesty nebo pobytu a na podobné otázky odpoví účastní se krátké konverzace o tom, co ho zajímá zeptá se na cestu a vysvětlí jak se někam dostat	Gramatika vyjádření prognóz a záměru (will) minulý čas prostý, minulý čas průběhový předpřítomný čas prostý měl bych/neměl bych muset – nesmět – nemuset určitý člen v názvech použití určitého a neurčitého členu "někdy", "nikdy", "právě" Výslovnost přízvuk slova a věty krátké a dlouhé samohlásky znělé a neznělé souhlásky nevyslovované hlásky intonace slova, oznamovacích vět a otázek speciální hlásky Slovní zásoba životní etapy, rodina vesmír domov a pracoviště předpovědí do budoucna slovní spojení přírodní katastrofy bydlení, domy, místa ve městě Londýn zážitky, ambice, problémy frázová slovesa pravidla ve škole	Mezipředmětové vztahy: přírodopis (1. a 6. lekce) zeměpis a geologie (2.,3.) dějepis (4. lekce) hudební výchova (5. lekce) Multikulturní výchova Kulturní diference (1. a 2.l.) Etnický původ (3. a 4. l.) Multikulturalita (3. a 4. l.) Princip sociálního smíru a solidarity (5. a 6. lekce) Osobností a sociální výchova Poznávání lidí Mezilidské vztahy Mediální výchova Tvorba mediálního sdělení Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Poznáváme svět Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků bude výuka rozšířena o hodiny konverzace (dle možností i s rodilým mluvčím), četbu anglicky psané literatury / časopisů a mezinárodní i jiné projekty.

zeptá se jiných na jejich pocity a dojmy, jednoduše vyjádří,		
jak se cítí	Komunikační situace	
objedná si jídlo a pití v cukrárně nebo v rychlém občerstvení	pozvání	
v každodenní komunikaci využívá vhodných slovních	oblíbené a neoblíbené činnosti	
spojení, hovorových výrazů a obratů	vyprávění o svém životě	
vyjádří souhlas či nesouhlas s jinými, jednoduše vyjádří svůj	úvahy o podobě života v budoucnosti	
názor	nabídka pomoci	
pozve někam kamaráda a reaguje na podobné pozvání	vyslovení záměru	
dramaticky ztvární přečtený příběh	dohody a ujednání	
simuluje rozhovor s významnou osobou	ptaní se na cestu, popis cesty	
	• interview se známou osobou	
	rady na řešení běžných problémů	
	diskuse o pravidlech	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
odhadne hlavní myšlenku příběhu z jeho nadpisu a s pomocí obrazové přílohy rozumí hlavním bodům čteného nebo slyšeného populárně naučného textu a komiksového příběhu vyhledá v textu nebo slyšeném rozhovoru hlavní body a specifické informace gramaticky správně formuluje popis událostí v minulosti vytvoří závěr přečteného příběhu a konfrontuje ho se slyšenou původní verzí reaguje v rozhovoru na slyšenou novinku dramaticky ztvární se spolužáky epizodu známého příběhu v slyšeném textu rozpozná u jednotlivých mluvčích jejich nové zážitky a pocity z nich popíše minulý děj, který má následek nebo pokračování v přítomnosti vhodnými výrazy podá doplňující informace k faktům nebo událostem ústně i písemně dá rady a varování pro běžné činnosti užívá v rozhovoru běžné hovorové výrazy k vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s návrhem něco dělat gramaticky správně popíše aktivní či pasivní účast objektu na ději napíše příběh a k popisu detailů využívá vhodné výrazy požádá jiné osoby o službu a na podobnou žádost reaguje vyhledá ve výkladovém slovníku význam neznámých slovních spojení a porozumí jim spojí neznámá slovíčka s jejich definicí doplní text vhodnými odbornými výrazy dle kontextu vhodnými výrazy reaguje na možné problémy v daných	Gramatika • minulý čas prostý, minulý čas průběhový, vyjádření zvyklosti v minulosti ("used to"), minulý čas slovesa "muset" • předpřítomný čas • větné dodatky • podmětné a předmětné vedlejší věty • vyjádření rady pomocí "měl bys" • vyjádření pravděpodobnosti pomocí "mohl bys" • sloveso + "-ing" nebo infinitiv • větná spojení s přítomným příčestím sloves • trpný rod v různých časech • podmínkové souvětí prvního typu • časové věty • vyjádření účelu Výslovnost • intonace při reakcích a obavách • záporné stažené formy sloves • intonace větných dodatků • přízvuk ve větě při souhlasu • přízvuk ve slovesech • stažená slova ve větě • přízvuk ve větě s trpným rodem Slovní zásoba • materiály, oblečení, části těla, počítače • "příliš" x "ne dost" • slovesa s předložkami • zdravá výživa, u lékaře, zdravotní potíže	Mezipředmětové vztahy:	Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků bude výuka rozšířena o hodiny konverzace (dle možností i s rodilým mluvčím), četbu anglicky psané literatury / časopisů a mezinárodní i jiné projekty.

situacích postihne sled děje čteného příběhu s pomocí ilustrací převypráví přečtený příběh gramaticky správně formuluje reálnou podmínku děje používá správné gramatické struktury k vyjádření děje v závislosti na čase zdůvodní příčinu nebo následek nějaké činnosti diskutuje s kamarády o problémech jiných a formuluje radu, jak tyto problémy řešit	- významné sportovní události - výtvarné umění - přídavná jména končící na "-ed" a "-ing" - klimatické změny, životní prostředí, zvířata - Austrálie - frázová slovesa - Evropská unie - Komunikační situace - běžné situace každodenního života - ověřování domněnky - vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - objednávání si jídla v restauraci - žádost o službu, laskavost - situace navozující obavu	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace	Anglický jazyk třídy s rozšířenou výukou AJ		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
gramaticky správně doplní čtený text vhodnými výrazy pomocí obrázku pochopí hlavní myšlenku čteného příběhu vyhledá v čteném nebo slyšeném příběhu či rozhovoru hlavní body i specifické informace seřadí chronologicky obrázky podle děje přečteného příběhu, popíše děj na obrázku gramaticky správně popíše minulé události, které měly následek do přítomnost popíše vzhled a charakter osob pomocí širší škály přídavných jmen vyhledá informace a napíše text na zadané téma diskutuje se spolužáky o obsahu čtených a slyšených textů gramaticky správně formuluje rozhodnutí a předpovědi přiřadí k sobě synonymní slova nebo výrazy rozumí běžným varovným nápisům a upozorněním gramaticky správně formuluje reálné i nereálné představy řekne, co by dělal v určitých, méně běžných situacích popíše vlastnosti věcí či událostí pomocí přirovnání z kontextu pochopí význam nové slovní zásoby gramaticky správně formuluje různé typy otázek formálně o něco požádá simuluje rozhovor v běžné i méně běžné situaci přiřadí k sobě slova a jejich definice rozliší slova v americké nebo v britské angličtině vysvětlí význam slova pomocí synonyma nebo popisné věty	Gramatika přítomný čas prostý a průběhový minulý čas prostý a průběhový předpřítomný čas vyjádření budoucnosti podmínkové souvětí prvního a druhého typu podmiňovací způsob – "by" zvratná zájmena tzv. oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa trpný rod, modální slovesa v trpném rodě předložky místa nepřímá řeč, nepřímé otázky Výslovnost fonetická abeceda nevyslovené hlásky krátké a dlouhé samohlásky znělé a neznělé souhlásky slovní přízvuk vázání slov ve větě Slovní zásoba místa a jejich vybavení fyzický a charakterový popis osob příčiny a důsledky nefunkčnosti předmětů části města vzhled varovná znamení, nápisy, upozornění média, povolání peníze, cestování	Mezipředmětové vztahy: dějepis (1. lekce) přírodopis (2. lekce) zeměpis (3. a 5. lekce) občanská výchova (4. a 6.) Multikulturní výchova Kulturní diference (1. l.) Multikulturalita (1. a 5. l.) Osobností a sociální výchova Hodnoty, postoje, praktická etika (4. a 5.lekce) Kooperace a kompetice (5.) Výchova demokrat. občana Občanská společnost a škola (2. a 6. lekce) Občan, občanská společnost a stát (6. lekce) Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech Objevujeme Evropu a svět (3.lekce)	Ve třídách s rozšířenou výukou jazyků bude výuka rozšířena o hodiny konverzace (dle možností i s rodilým mluvčím), četbu anglicky psané literatury / časopisů a mezinárodní i jiné projekty.

Komunikační situace
rozebírání problému
na večírku
objednání se k lékaři
varování a rady pro nebezpečné situace
žádosti, nepřímé dotazy jako slušná žádost
formální dopis
cestování, kupování jízdenek

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Jedná se o předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech a bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje na 2. stupni v 6. – 9. ročníku s dotací 4 hodiny týdně.

Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivní, ale i jinými metodami výuky (skupinová práce, práce dvojic, práce s výukovými programy, hry a soutěže). Kromě metod výuky v kmenových třídách budou tedy žáci využívat i prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

Výuka matematiky je doplňována účastí žáků 6. a 7. tříd ve školním kole Pythagoriády, odkud nejlepší postupují do okresního kola. Dále se žáci účastní mezinárodní soutěže Matematický klokan v příslušné kategorii. Podporujeme také účast v matematické olympiádě. Snažíme se tak vypěstovat trvalý zájem o matematiku a nejen jako o studijní obor.

Matematickým vzděláním přispíváme k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Matematika totiž názorně demonstruje přechod od konkrétního k abstraktnímu, vyžaduje tvůrčí přístup a různorodé metody práce, podporuje samostatnost i nutnost spolupráce při řešení problémů, při hledání řešení je nutné vyjádřit své myšlenky a obhájit je; přitom sledovat i jiný myšlenkový postup, který vede ke stejnému cíli.

Získané matematické poznatky a dovednosti žáci uplatní nejen v praxi, ale i v ostatních přírodovědných předmětech (např. fyzika, chemie, zeměpis). Chceme, aby každý žák školy dosáhl v matematické gramotnosti takové úrovně, aby splnil požadavky přijímacího řízení na střední školu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky jako samostatná práce (žák pracuje s matematickými pojmy, užívá termíny, symboly, třídí fakta), skupinová práce (sestavování plánů řešení úlohy, ověřování výsledků, hledání a objevování různých metod řešení, odhalování chyb), zkoumání (pochopení vztahu mezi problémem z reality a jeho matematickým modelem, odvozování vzorců, hledání algoritmů řešení), exkurze (IQ park Babylon, význam matematiky pro praxi, vede k pochopení zdrojů pro vývoj matematiky v její historii), práce s tabulkami, grafy, diagramy, s modely, s kalkulačkou, počítačem, projekty (uvědomování si vztahů a vazeb mezi matematikou a chemií, fyzikou, zeměpisem atd.), tvorba vlastních úloh (vyhledávání různých informačních materiálů a jejich vyhodnocování), aktivní práce s textem, práce s chybou (zodpovědný přístup k řešení úloh, kritické posuzování získaných výsledků), diskuse (přesnost a kultivovanost ústního projevu), grafické vyjádření, tvorba náčrtků, modelů, rysů.

Při výuce žáci postupují různými heuristickými strategiemi: zavedeni pomocného prvku, opakování určitého postupu, ilustrace, užití grafického znázornění, konkretizace, přeformulování = transformace problému, analogie, zobecnění, specializace, cesta nazpět, systematické experimentování, hledání vzorce.

Kompetence k učení

- Vést žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich "budoucnost" připravovat je na celoživotní učení.
- Vést sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení.
- Ve výuce zřetelně rozlišovat základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
- Uplatňovat individuální přístup k žákovi, výsledky posuzovat vždy z pohledu "přidané hodnoty".
- Učit práci s chybou.
- Učit žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace.
- Rozvíjet paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů.
- U žáků rozvíjet abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si využíváním základních matematických pojmů a vztahů.

Kompetence k řešení problémů

- Učit žáky nebát se problémů ("problémy byly, jsou a budou problém není hrozba, ale výzva").
- Podporovat netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporovat využívání moderní techniky při řešení problémů.
- Rozvíjet kombinatorické a logické myšlení při řešení problémových úloh.
- Při řešení problémových úloh učit žáky provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu k řešení

problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.

Kompetence komunikativní

- Klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace.
- Vést žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Učit žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Při komunikaci v rámci vyučovacího předmětu Matematika vést žáky k tomu, aby využívali vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení.
- Při komunikaci v rámci vyučovacího předmětu učit žáky vnímat složitosti reálného světa a porozumět jim z hlediska matematizace reálné situace, která vede k sestavení matematického modelu.

Kompetence sociální a personální

- Minimalizovat používání frontální metody výuky, podporovat skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- Učit žáky pracovat v týmech, učit je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učit žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňovat v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Kázeňské přestupky řešit individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštět.
- Vést žáky k věcnému řešení problémů.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestat, kvalitně odvedenou práci vždy pochválit.
- Při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měnit pracovní podmínky, žáky vést k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Důsledně žáky vést k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamovat žáky s různými profesemi cíleně ujasňovat představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Cíleně posilovat (motivovat) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání)

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník
Matematika a její aplikace			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dělitelnost přirozených čísel		
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část pomocí zlomku, desetinného čísla	- zlomky - desetinné číslo a desetinný zlomek		
provádí početní operace s desetinnými čísly	- znázornění na číselné ose, porovnávání - početní operace		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	odhad a zaokrouhlování		
účelně využívá kalkulátor	ovládání a účelné využití kalkulátoru		
řeší lineární rovnice	jednoduché lineární rovnice		
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	jednoduché slovní úlohy		
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát	jednoduché slovní úlohy		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- bod, úsečka, polopřímka, přímka - kružnice, kruh - trojúhelník - n-úhelníky, pravidelné mnohoúhelníky - úhel		
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	- druhy úhlů - měření úhlů - grafické počítání s úhly - určování velikosti úhlů výpočtem - dvojice úhlů		
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- obdélník, čtverec a z nich složené rovinné útvary - trojúhelník		
načrtne a sestrojí rovinné útvary	konstrukce trojúhelníků pomocí sss, sus, usu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předm	ět	Ročník
Matematika a její aplikace	Matematika		6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- osová a středová souměrnost - vyhledávání souměrných útvarů		
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	- krychle - kvádr		
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	krychle, kvádr		
načrtne a sestrojí sítě základních těles	krychle, kvádr		
využívá potřebnou matematickou symboliku	geometrická symbolika – zápis postupu konstrukce		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	- jednoduché konstrukční úlohy - vzdálenost bodu od přímky - vzájemná poloha přímek v rovině - trojúhelníková nerovnost		
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikační geometrické úlohy		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- logická úvaha a úsudek - hledání různých řešení praktických úloh a problémů		
řeší úlohy na prostorovou představivost	prostorová představivost		
pracuje s tabulkami pro základní školu	práce s tabulkami		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Matematika a její aplikace	Matematika		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	- celá čísla – číselná osa, záporná čísla, opačná čísla, základní početní operace - racionální čísla – zlomek, číselná osa, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, základní početní operace		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	odhad a zaokrouhlování		
účelně využívá kalkulátor	ovládání a účelné využívání kalkulátoru		
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- vyjádření vztahu mezi celkem a jeho částí různými způsoby - vztah zlomku a desetinného čísla - poměr - procenta		
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	dělení celku na části v daném poměru		
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost - trojělenka		
pracuje s měřítky map a plánů	měřítko mapy		
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- příklady s procenty - slovní úlohy - jednoduché úrokování - promile		
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- jednoduché slovní úlohy - úlohy z praktického života		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- trojúhelníky - čtyřúhelníky – rovnoběžníky, lichoběžníky		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník 7.
Matematika a její aplikace			
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- trojúhelníky - čtyřúhelníky		
načrtne a sestrojí rovinné útvary	konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků		
odhaduje a vypočítává objem a povrch těles	kolmý hranol		
načrtne a sestrojí sítě základních těles	kolmý hranol		
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikační geometrické úlohy		
pracuje s tabulkami pro základní školu	práce s tabulkami		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- logická úvaha a úsudek - hledání různých řešení praktických úloh		
řeší úlohy na prostorovou představivost	prostorová představivost		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník 8.
Matematika a její aplikace Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	druhá mocnina a odmocnina		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností účelně využívá kalkulátor matematizuje jednoduché reálné situace s využitím	- zaokrouhlování, odhady - ovládání a účelné využití kalkulátoru - výrazy s proměnnými		
proměnných určí hodnotu výrazu	- mnohočleny - hodnota výrazu – číselný výraz, výraz s		
sčítá a násobí mnohočleny provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a	proměnnou sčítání a násobení mnohočlenů (A+B)², (A-B)², A²-B²		
vytýkáním užívá ve výpočtech mocninu s přirozeným mocnitelem formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- vytýkání před závorku - počítání s mocninami s přirozeným mocnitelem - lineární rovnice		
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- ekvivalentní úpravy - analýzy zadání jednotlivých úloh a jejich následné řešení		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	- kružnice, kruh - vzájemná poloha přímky a kružnice nebo kruhu - vzájemná poloha kružnic - Pythagorova věta - praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty		
využívá potřebnou matematickou symboliku	geometrická symbolika – zápis postupu konstrukce		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- kružnice, kruh - kružnice - kruh		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník
Matematika a její aplikace			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- množiny všech bodů daných vlastností - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy využívající pojmu množiny bodů daných vlastností		
načrtne a sestrojí rovinné útvary určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	kružnice, kruh válec		
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• válec		
načrtne a sestrojí sítě základních těles analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	válec aplikační geometrické úlohy		
pracuje s tabulkami pro základní školu	práce s tabulkami		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- zpracování dat do tabulek, diagramů a grafů - čtení z tabulek, diagramů a grafů		
porovnává soubory dat	- četnost jednotlivých prvků - aritmetický průměr		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek pro řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- logická úvaha a úsudek - hledání různých řešení praktických úloh a problémů		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí	prostorová představivost		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Matematika		Ročník 9.
Matematika a její aplikace Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy - pohyb, směsi, s procenty, společná práce, využívající soustavy dvou rovnic o dvou neznámých		
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	analýza zadání jednotlivých úloh a jejich následné řešení		
provádí početní operace s lomenými výrazy	- existenční podmínky - sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů - úpravy vzorců		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	zaokrouhlování, odhady		
účelně využívá kalkulátor	ovládání a účelné využití kalkulátoru		
pracuje s tabulkami pro základní školu	práce s tabulkami		
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- pravoúhlá soustava souřadnic - funkce - funkce - lineární, nepřímá úměrnost, kvadratická, goniometrické		
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vyhledávání funkčních závislostí v situacích reálného života		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	podobnost trojúhelníků		
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	věty o podobnosti trojúhelníků		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Matematika a její aplikace	Matematika		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	• jehlan, kužel, koule		
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• jehlan, kužel, koule		
načrtne a sestrojí sítě těles	jehlan, kužel, koule		
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikační geometrické úlohy		
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- volné rovnoběžné promítání - pravoúhlé promítání - základy výkresové dokumentace		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- logická úvaha a úsudek - kombinatorika a pravděpodobnost		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí	prostorová představivost		

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu "učení kdekoliv a kdykoliv", vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je vyučován v 6., 8. a 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě jednoduchých webových stránek. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, žáci pracují individuálně na svém PC. Kooperace mezi žáky rozvíjí jejich kompetence pro práci v týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky a to prostřednictvím vyhledávání informací na internetu, práce ve dvojicích nebo v menších skupinách , krátkodobých projektů, prezentace vlastní práce, soutěživých her, debat a diskusí a řešení problémů.

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly žáky vést k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v prakt. životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, internetové zdroje, literaturu apod. - využívat internetové zdroje při řešení praktických úkolů, učit žáky hledat, zpracovat a rozlišovat informační zdroje, které jim pak pomohou při praktické práci a to nejen s technikou

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému a logickému přístupu při jejich řešení, učit se, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta vést žáky nejen k nalezení řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učit žáky na dálku využívat vhodné technologie pro komunikaci některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- učit dodržovat vžité konvence a pravidla při komunikaci (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vést žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech učit žáky pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- přizvat žáky k hodnocení prací učit žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci vést žáky k ohleduplnosti a taktu, učit je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- učit žáky, že pomoct neznamená problém za někoho udělat, ale dát mu návod k jeho vyřešení

Kompetence občanské

- seznámit žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací vést žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím
   Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Informatika		elávací oblast Vyučovací předmět	Ročník
Informační a komunikační technologie			6.	
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- vývojové trendy informačních technologií-základní přehled historie - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů - metody a nástroje ověřování informací - internet- základní pojmy, vyhledávání, ukládání, použití vybraných dat, elektronická komunikace	Občanská výchova, český jazyk- etiketa na internetu, orientování se v informacích		
ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací	- textový editor- psaní textu, jeho formátování, vkládání objektů, textové tabulky - počítačová grafika, rastrové a vektorové programy- základní ovládání - tabulkový editor- základní ovládání, formátování, porovnávání a uspořádání dat, jednoduché vzorce, grafy	Matematika, fyzika- vytvoření evidence pro sběr papíru, třídní finance apod.		
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	základní estetická, typografická pravidla, pravidla kompozice, úprava			
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- vlastní dílo, plagiát, autorská práva - zabezpečení účtu			
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- zdroje informací, digitalizace - uložení, zpracování			
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- prezentace informací- vlastnosti prezentací - PowerPoint- základní ovládání, animace - projekční technika- praktické prezentování na projekční technice - úprava videa, zvuku			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Informatika		Ročník
Informační a komunikační technologie			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací	- vývojové trendy informačních technologií- vývoj informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů- opakování - internet, intranet, důležité části sítě, komunikace v síti, zabezpečení účtu, antivirová ochrana - využití služeb internetu - textový editor- vícestránkový strukturovaný dokument, záhlaví a zápatí, objekty, editor rovnic, hromadná korespondence, tisk - počítačová grafika, rastrové a vektorové programy - tabulkový editor- porovnávání dat, vzorce, funkce, grafy, seznamy a jejich editace, formátování	Matematika, fyzika- zpracování měření, výpočet vzorců	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	grafů, práce s listy • základní estetická, typografická pravidla, pravidla kompozice, úprava		
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	copyright, autorská práva a licence, informační etika		
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- zdroje informací, vyhodnocení, propojení - zpracování v elektronické podobě		
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- prezentační programy, multimédia - PowerPoint- zvukové soubory, animace objektů, hypertextové odkazy - prezentace informací- tvorba webové stránky - projekční technika- ovládání, použití	Prezentace na vlastních webových stránkách	

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Tento předmět přináší základní poznatky o konání člověka v čase. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, zejména ve smyslu historické zkušenosti. Důraz se klade na poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důležité je hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem. Význam se klade na základní hodnoty evropské civilizace.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Integruje tématické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova.

Předmět svým obsahem často přesahuje do dalších předmětů (občanská výchova, zeměpis, výtvarná výchova, matematika, fyzika...).

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuse, exkurze, návštěva muzea, výstavy, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně).

Výuka probíhá, s výjimkou exkurzí, návštěvy muzea či výstavy, převážně v prostorách školní budovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky -skupinová práce, práce s historickým textem, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuse, exkurze - návštěva muzea - výstavy, vyhledávání informací na internetu - v encyklopediích - v knihovně, dokumenty – filmy s historickými tématy.

Kompetence k učení

- nabízet žákům vhodné metody, výukové texty, audiovizuální materiál, které povedou k hlubšímu zájmu o předmět
- předkládat žákům na dostupné informační zdroje související s vyučovacím předmětem

Kompetence k řešení problémů

- umožňovat žákům pracovat se získanými informacemi, nechat je hledat a zvolit si své vlastní způsoby řešení
- vést žáky k tomu, aby při svých rozhodováních vycházeli rovněž z osvědčených postupů a těžili z nich při řešení daných problémů

Kompetence komunikativní

- vytvářet příležitosti, při nichž mají žáci možnost se při řešení daného problému svobodně vyjadřovat, a to písemnou i ústní formou
- umožňovat všem žákům zapojovat se do diskuse na dané téma, naslouchat názorům druhých
- vést žáky k formulování vlastních názorů

Kompetence sociální a personální

navozovat dostatek modelových situací, při kterých žáci využívají zkušeností ostatních, přijímají jejich názory, dodržují vzájemný respekt

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení našich tradic a základních událostí našich národních dějin, k získání kladného vztahu ke kultuře a významným osobnostem našeho národa

Kompetence pracovní

- vytvářet konkrétní příležitosti, při kterých by žáci mohli využívat získané vědomosti a znalosti ke svému dalšímu osobnímu rozvoji

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Dějepis jsou na 2.stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- 1.2. Sebepoznání a sebepojetí jak se viděl v antické společnosti můj vrstevník a jak se vidím já v naší současné společnosti. Výchova demokratického občana
  - 2.2. Občan, občanská společnost a stát rozdíl mezi demokracií přímou v antické společnosti a demokracií nepřímou v naší současné společnosti.

Multikulturní výchova

- 4.1. Kulturní diferenciace náboženská tolerance a netolerance.
- 4.3. Etnický původ stěhování národů jako základ současného národnostního rozdělení Evropy.
- 4.5. Princip sociálního smíru a solidarity Jiří z Poděbrad jako iniciátor politiky sociálního smíru.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Dějepis		Ročník
Člověk a společnost			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	• vznik člověka, lidská společnost v pravěku (paleolit, mezolit)		
objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	neolitická revoluce, neolit, doba kovů		
uvede příklady archeologických kultur na našem území.	. naše země v pravěku počátky osídlení území České republiky		
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	charakteristické rysy nejstarších starověkých civilizací		
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci.	antické Řecko a Řím		
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.		OSV-sebepoznání a sebepojetí - můj vrstevník v antice a já v naší současné společnosti VDO-občan, občanská společnost a stát-přímá antická demokracie a nepřímá současná demokracie	
demonstruje na konkrétních příkladech zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	počátky křesťanství		
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	• typy památek nejstarších starověkých civilizací (architektonické, hmotné, umělecké, písemné, technické, nehmotné)		

Vzdělávací oblast	Ost Dějepis		Ročník
Člověk a společnost			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik.	nový etnický obraz Evropy po stěhování národů	MVK-etnický původ- stěhování národů jako základ současné Evropy	
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku christianizace a vzniku států. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.	- změny způsobené přijetím křesťanství, utváření nových států ve východoevropském a západoevropském okruhu a vývoj - rysy východoevropského, západoevropského a islámského kulturního okruhu		
objasní situaci Velkomoravské říše a její postavení v evropských souvislostech. objasní situaci a vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení	Sámova říše, Velká Morava-jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě počátky českého státu, jeho vnitřní vývoj, postavení		
v evropských souvislostech. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	v Evropě • křesťanství, moc císařská, papežská		
vymezí vztah křesťanství ke kacířství i jiným věroukám. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti.	•vnitřní rozpory středověké církve, křížové výpravy, vnitřní • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev		
rozpozná základní znaky období románského, uvede jeho představitele a příklady významných kulturních památek z tohoto období.	• románské umění a vzdělanost, románské památky		
rozpozná základní znaky gotiky, uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek z tohoto období.	gotické umění a vzdělanost, gotické památky		
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	• husitství		
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka. vysvětlí myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	renesance a humanismus, renesanční památky snahy o reformu římskokatolické církve a postoj církve k nim	MVK-kulturní diferenciace-náboženská tolerance a netolerance	
popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	• zámořské objevy, počátky dobývání světa		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a společnost	Dějepis		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	• český stát a jeho postavení od poloviny 15. století do roku 1618 . další evropské velmoci v 15. a 16.st.	MVK-princip sociálního smíru a solidarity- J.z Poděbrad iniciátorem sociálního smíru	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Dějepis		Ročník
Člověk a společnost Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	Třicetiletá válka a její důsledky		
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus.	• srovnání způsobu vlády v jednotlivých státech Evropy 17. a 18. století		
rozpozná základní znaky baroka, uvede jeho představitele a příklady významných kulturních památek.	baroko a osvícenství		
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	hospodářské,společenské a kulturní změny 18. století		
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě straně druhé.	Velká francouzská revoluce, napoleonské války a jejich důsledky		
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	- utváření novodobého českého národa v evropských souvislostech - národní hnutí v evropských státech		
charakterizuje emancipační úsilí významných společenských skupin.	• společnost 19. století		
uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	. revoluce v 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů		
na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.	• konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, vznik politických stran, občanská práva		
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým nerovnoměrnost vedla.	kulturní, společenské a hospodářské rozdíly mezi evropskými státy		

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Člověk a společnost Dějepis		Ročník
Člověk a společnost			žnost Dějepis
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	kolonialismus, konflikty mezi velmocemi		
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	• první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky		
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	podoba demokracie po první světové válce		
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	- vznik a dějiny ČSR - hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy		
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět.	• totalitní státy meziválečného období-mezinárodně politická a hospodářská situace 20. a 30.let ve světě		
rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	• komunismus, fašismus, nacismus-důsledky pro ČSR a svět		
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	druhá světová válka		
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich	druhá světová válka		
nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	• antisemitismus a rasismus, holocaust, situace v ČSR, odboj, důsledky války		
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků.	- socialistický a kapitalistický blok ve světě(supervelmoci)-vnitřní situace v obou blocích-srovnání - svět po druhé světové válce(studená válka, soupeření-politické, hospodářské, sociální, ideologické)		
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	NATO Varšavská smlouva RVHP		
posoudí postavení rozvojových zemí.	• rozpad koloniálního systému, rozvojové země, mimoevropský svět		
prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	- aktuální problémy současného světa, - Československo a jeho vývoj po 2.svět. válce do r. 1989		

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova spadá do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávacích oborů RVP ZV Občanská výchova.

Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět Občanská výchova rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Občanská výchova se realizuje jako povinný vyučovací předmět pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Má časovou dotaci 1 hodinu týdně.

Široký okruh předmětu umožňuje žákům nejen se seznamovat s rolí občana demokratické společnosti, ale i dávat do souvislostí poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Důraz je kladen na vytváření postojů, hodnot a praktických sociálních dovedností. Žák si postupně uvědomuje dopad svého jednání na okolí a snaží se o pozitivní přístup v řešení problémů a konfliktů.

Předmět umožňuje žákovi poznat člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu jednání a rozhodování v otázkách svého zdraví, funkce rodiny, života v demokratické společnosti.

Občanská výchova má mnohé styčné body s jinými předměty – hlavně s dějepisem, zeměpisem, biologií, uměním a výtvarnou komunikací a českým jazykem a literaturou.

Do obsahu předmětu Občanská výchova je integrováno učivo vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Občanská výchova jsou na 2. stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- 1.1. Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- 1.2. Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- 1.3. Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly, sebeovládání regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- 1.4. Psychohygiena dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- 1.7. Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;

Výchova demokratického občana

- 2.1. Občanská společnost a škola škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- 2.3. Formy participace občanů v politickém životě volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- 2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Multikulturní

4.2. Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace);

Mediální a komunikační

- 6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních ("bulvárních") prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- 6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky - skupinová práce, hry – dramatizace – soutěže, diskuse, exkurze, výstavy, besedy, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání připravovat je na celoživotní učení
- nabízet k výběru témata, která žáci zpracovávají samostatně nebo ve skupinách s pomocí populárně naučné a odborné literatury, tisku a dalších informačních zdrojů formou aktualit a referátů. Jejich přípravu a průběh konzultují s učitelem a výsledky své práce prezentují před spolužáky
- motivovat žáky ke sběru informací k vybraným tématům a učit je tvořivě využívat informace z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je hodnotit a třídit
- vést žáky k osvojování různých strategií učení prostřednictvím rozmanitých činností v rámci tématu Jak se učit
- u vybraných témat využívány exkurze, výstavy a besedy

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky nebát se problémů, vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- podporovat samostatnost při řešení problémů, tvořivost a logické myšlení, týmovou spolupráci
- upozorňovat žáky na významné společenskovědní problémy, společenské události či situace, pomáhat jim s utvářením, ověřováním a zpřesňováním domněnek o jejich možné interpretaci a nabízet jim dostatek příležitostí k prezentaci vlastních názorů před spolužáky.
- nabízet žákům různé pohledy na společenská témata a problémy, učit je na ně nahlížet z různých hledisek. Směřovat žáky k systematickému pozorování reakcí chování a jednání lidí v různých situacích v reálném životě, literatuře či filmu a pomáhat jim s vytvářením předpokladů o jejich možných příčinách a následcích. Vytvářet příležitost k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, k jednotlivým scénářům uváděli samostatně nebo ve skupinách argumenty pro a proti jejich přijetí. Snažit se o propojování jednotlivých předmětů. K tomu všemu využívat i zábavné formy.

Kompetence komunikativní

- vytvářet žákům dostatek příležitostí k nácviku vhodných způsobů chování a k ověřování naučených komunikativních dovedností v modelových situacích, učit je klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat při řešení problémových nebo konfliktních situací, dosahovat dohody a hledat kompromisní řešení.
- pomáhat žákům volit vhodný způsob zpracování a interpretace získaných informací.
- vést žáky k pozitivní prezentaci své osoby.

Kompetence sociální a personální

- motivovat žáky k vytváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii využívat k tomu skupinovou práci a diskusi, žáci se učí zastávat v týmu různé role. Žáci se učí hodnotit svoji práci v týmu i práci celého týmu.
- naučit žáky vystupovat při různých příležitostech a správně se chovat v různých situacích. To vše provádět zábavnou formou dramatizace, soutěže (společenské chování).
- zařazovat do výchovy aktivity, při kterých musí žáci navštívit různé instituce a kulturní zařízení. Seznamovat žáky s různými způsoby sebepoznání (např. osobní dotazníky, zpětná vazba od druhých lidí, psychologické hry) a podporovat žáky k využívání získaných informací pro svůj osobní rozvoj.

Kompetence občanské

- vytvářet dostatek příležitostí ke skupinovým diskusím žáků k různým společenskovědním tématům, učit je vhodně vyjadřovat vlastní myšlenky, názory, postoje, pocity a motivy jednání, vhodně vystupovat na veřejnosti, prezentovat sama sebe a přesvědčit ostatní o svých kvalitách
- na modelových situacích žáky seznamovat s různými procedurami v mezilidském styku, motivovat je k úvahám o různých způsobech mezilidské komunikace a pomáhat jim vyvozovat z toho závěry pro svůj vlastní život
- motivovat žáky ke sledování aktuální politické situace v ČR i ve světě, vytvářet příležitosti, aby žáci o vybraných politických tématech diskutovali, vzájemně porovnávali své názory a obhajovali svá stanoviska s ohledem na názory a postoje svých spolužáků
- vytvářet dostatek příležitostí k tomu, aby žáci získávali praktické zkušenosti v oblasti mezilidských vztahů z hlediska ochrany kulturních a duchovních hodnot, lidských práv a nepředpojaté komunikace s příslušníky jiných zemí a etnických minorit. Uvádět žákům vhodné příklady zapojování občanů do občanského života a tím je podněcuje ke stejnému jednání

Kompetence pracovní

- umožňovat žákům, aby získané znalosti uplatnili v každodenním životě tím, že jim jsou zadávány praktické úkoly a pomáhá jim poznat jejich charakterové vlastnosti, které jsou důležité pro přípravu na budoucí povolání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost Výstup			6.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů v rodině, ve škole, v obci, navrhne denní rozvrh činností s ohledem na zásady zdravého životního stylu a charakterizuje zdravý životní styl a aplikuje jeho zásady v režimu školy	spolupráce lidí a její výhody(ve škole a v rodině), osobní a neosobní vztahy, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy	OSV - Rozvoj schopností poznávání –smyslové vnímání, pozornost, soustředění; cvičení paměti, řešení problémů VDO - Občanská společnost a škola –model otevřeného partnerství a demokratického společenství, atmosféra a vztahy ve škole; hodnoty v každodenním životě školy; aktivní zapojení žáků do chodu školy	
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi.	• lidská solidarita	OSV - Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;	
vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení. objasní potřebu tolerance ve společnosti, rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí.	- pomoc lidem v nouzi, v ohrožení, solidarita a pomoc, potřební lidé ve společnosti - konflikty v mezilidských vztazích a problémy lidské nesnášenlivosti(tolerance a intolerance, rasismus, xenofobie, extremismus)		
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, významné osobnosti, státní svátky a významné dny, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významní rodáci a místní tradice		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	- podobnost a odlišnost lidí (projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání) - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace		
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. vysvětlí rozdíl mezi přátelstvím, zamilovaností pojmenuje povahové vlastnosti partnerů, které jsou předpokladem pro založení stabilní rodiny objasní rizika spojená s neuváženou volbou partnera.	- lidská setkání (přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, morálka, mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činností, mezilidská komunikace - vztahy k lidem (kamarádství, přátelství, láska, volba partnera, manželství, rodičovství)		VKZ
vysvětlí proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztrestný pohlavní styk, charakterizuje odpovědné sexuální chování, charakterizuje zásady odpovědného chování v oblasti sexuality na elektronických médiích, uvede postup	• zdravá rodina		VKZ
v konkrétních modelových případech vysvětlí role členů zdravé rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu soužití v rodině vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	společenské role a zdraví		VKZ
respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám a aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost (podmíněno historicky a místně), tolerance, xenofobie, rasismus, extremismus	MKV - Lidské vztahy – spolupráce s jinými lidmi, bez ohledu na rozdíly mezi nimi; vztahy mezi kulturami	
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. rozlišuje manipulační působení médií	- masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia - reálné a zobrazené vzory – podpora pozitivního působení televize a médií	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce (v závislosti na sociálním postavení)	Etická výchova
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	- hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana - majetek, formy vlastnictví (osobní, soukromé, státní, skupinové), hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana		
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi.	- hospodárnost, osobní prostředky a hospodaření s nimi - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing		
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky, popíše situaci, kdy je třeba bránit stát a navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení	znaky státu, typy a formy státu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova Učivo Mezipřed. vztahy, průřezová témata		Ročník
Člověk a společnost			7.
Výstup			Poznámky
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	VDO - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika	
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život.	orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev		
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	právo a jeho dodržování, poškozování lidských práv		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života. pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě). posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, navrhne denní rozvrh činností s ohledem na zásady zdravého životního stylu a charakterizuje zdravý životní styl a aplikuje jeho zásady v režimu školy, porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy a obce a vybere nejvhodnější pro svoji věkovou skupinu, rozpozná pozitivní a negativní vlivy působící na jeho zdravý vývoj a argumentuje ve prospěch zdravého životního stylu.	- vnitřní svět člověka-vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - cesty aktivního utváření dobrých mezilidských vztahů - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál	OSV - Sebepoznání a sebepojetí – já a mé okolí; moje tělo, moje psychika; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně a k mému okolí; zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV - Seberegulace a sebeorganizace –sebekontrola, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	VKZ
objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. analyzuje etické aspekty různých životních situací, rozhoduje se uvážlivě a nevyhýbá se řešení osobních problémů. dokáže vysvětlit důvody výběru budoucího povolání, používá fakta o ohodnocení a společenském statutu budoucího povolání	- životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna - reálné a zobrazené vzory – já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl života, postoje zodpovědnost - možnosti výběru povolání pro budoucí život		Etická výchova

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost Výstup Žák: popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, popíše, jak lze rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru, uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování a jednání v souvislosti s možnými duševními nemocemi. nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva.			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	- možnosti změny člověka-význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - duševní hygiena a zdraví - asertivní chování – kompromis, konstruktivní kritika, pochvala, stížnost, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací – asertivní techniky	OSV - Psychohygiena – pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; předcházení stresům; organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace); nalezení pomoci při potížích	Etická výchova
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí, spojuje význam sexuality/pohlavnosti především s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaným rodičovstvím.	- systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí - důstojnost a identita lidské osoby – jedinečnost a identita člověka	pr. peniliti	Etická výchova
objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	nabídka, poptávka, trh-podstata fungování trhu, tvorba ceny, inflace, nejčastější právní formy podnikání		
rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	nabídka, poptávka, trh-podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání		
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, uvede příklady korupčního jednání a diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích	protiprávní jednání-druhy a postihy, trestní postižitelnost, porušování silničních předpisů		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova Učivo Mezipřed. vztahy, průřezová témata		Ročník			
Člověk a společnost			polečnost Občanská výchova	k a společnost Občanská výchova	Člověk a společnost Občanská výchova	8.
Výstup			Poznámky			
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	- státní občanství ČR, Ústava ČR, - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie x diktatura x anarchie; principy demokracie a jejich fungování (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); Ústava jako základní zákon země				

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Ročník
Člověk a společnost Výstup			9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	právní řád české republiky-jeho význam a funkce, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů		
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	právo v každodenním životě-význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady		
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství. respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery.	- právo v každodenním životě-význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, styk s úřady - pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery		VKZ
posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu, respektuje velikost a důstojnost lidské osoby.	- lidská práva- v dokumentech (práva dítěte a jejich ochrana, Charta lidských práv - důstojnost a identita lidské osoby – úcta k lidské osobě		Etická výchova
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je použít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	- funkce a podoby peněz, formy placení - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	M – Procenta, úrokování	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Občanská výchova		Vyučovací předmět	Ročník
Člověk a společnost Výstup			9.	
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	- sociální politika - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní			
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	evropská integrace-podstata, význam výhody, EU a ČR-práva a povinnosti občana EU			
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy.	mezinárodní spolupráce mezi státy - ekonomická, politická a bezpečnostní, významné mezinárodní organizace-RE, NATO, OSN			
uvede příklady a porovná klady a zápory některých projevů globalizace.	globalizace-projevy, klady a zápory			
uvede některé globální projevy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	aktuální podoba významných globálních problémů			
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu.	významné globální problémy, způsoby jejich řešení			
uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání.	mezinárodní terorismus a obrana proti němu			
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu, na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly armády ČR, uvede příklady zahraničních misí Armády ČR.	projevy lidské nesnášenlivosti-vlastenectví, nacionalismus, šovinismus, extremismus, rasismus, xenofobie			

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět *Fyzika* seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat přičiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje:

- k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů k řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír);
- k vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získáváním a upevňováním dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se v 6. ročníku s dotací 1 hodiny týdně, v 7. až 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně.

Integruje tématický okruh Kooperace a kompetice průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Předmět svým rozsahem přesahuje i do dalších předmětů (matematika, chemie, zeměpis, přírodopis) a do povinně vyučovaného tématu "Ochrana člověka za mimořádných situací".

Vyučovací předmět *Fyzika* je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky a v kmenových třídách. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Podporujeme také účast žáků 7.-9. tříd ve školním kole fyzikální olympiády, odkud nejlepší postupují do okresního kola. Snažíme se tak vypěstovat trvalý zájem o fyziku.

Průřezová témata

- 1. Osobnostní a sociální výchova
- 1.9. Kooperace a kompetice rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami - pokusy, pozorování, zkoumání, skupinové práce, řešení modelových situací, diskuse, prezentace vlastní práce, vyhledávání informací na internetu, v literatuře, práce s textem, práce s výukovými programy, soutěže.

Kompetence k učení

- Učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, užívat různé druhy studijních materiálů.
- Učit žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení.
- Podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Umožňovat žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Učit žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment.
- Ukazovat na souvislosti mezi předmětem fyzika a předměty dalších přírodních věd, upozorňovat na historický kontext fyzikálních poznatků.
- Uplatňovat individuální přístup k žákovi, výsledky posuzovat vždy z pohledu "přidané hodnoty".
- Motivovat k učení snažit se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- Při hodnocení používat ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Učit trpělivosti, povzbuzovat.

Kompetence k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učit žáky prakticky problémy řešit.
- Na modelových příkladech naučit žáky algoritmu řešení problémů.

- Učit žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů.
- Učit žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života.
- Učit žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů.
- Rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Podporovat netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Zadávat otevřené úlohy některá data nutná k řešení musí žáci zjistit jinde než v zadání úlohy práce s informačními technologiemi, mezipředmětové vztahy.
- Podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporovat využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- Učit, jak některým problémům předcházet.
- Průběžně monitorovat, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učit žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů.
- Klást důraz na "kulturní úroveň" mluveného i písemného projevu.
- Ve výuce podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Vést žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporovat kritiku a sebekritiku.
- Učit žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.
- Nabízet osobní konzultace problémů s učitelem.
- Připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadovat dodržování pravidel stanovených v řádu odborné učebny.
- Důsledně vyžadovat dodržování pravidel bezpečnosti.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Minimalizovat používání frontální metody výuky, podporovat skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- Podporovat "inkluzi" ("začlenění") volit formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- Učit žáky pracovat v týmech, učit je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učit žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňovat v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporovat integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Ve výuce podporovat koedukovanou výchovu dětí.
- Průběžně monitorovat sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Učit žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli).
- Důsledně vyžadovat dodržování společně dohodnutých pravidel chování.

Kompetence občanské

- Vést žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky.
- Vést žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí.
- Vést žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí.
- Netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Netolerovat nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerovat žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- Učit žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích.
- Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Učit žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům.
- Učit žáky poskytnout účinnou první pomoc.
- Důsledně vyžadovat dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.).
- Neustále monitorovat chování žáků, včas přijímat účinná opatření.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

- Učit žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- V rámci možností a podmínek školy učit žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku.
- Podporovat využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka.
- Seznamovat žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadovat jejich dodržování.
- Vést žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.
- Při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měnit pracovní podmínky, žáky vést k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Různými formami (exkurze, film, beseda) seznamovat žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k fyzice.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Fyzika		Ročník
Člověk a příroda Výstup			6.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- zkoumání vlastností těles a látek - částicová stavba látek - elektrické vlastnosti látek - difúze		
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- základní fyzikální veličiny, jednotky a jejich převody - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas, gravitační síla		
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- hustota látek - vztah mezi hmotností, objemem a hustotou		
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	tepelná délková a objemová roztažnost		
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	magnetické vlastnosti látek		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Fyzika		Ročník 7.
Člověk a příroda Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles – druhy pohybů		
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	úlohy o rovnoměrném pohybu		
změří velikost působící síly	měření síly		
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- druhy sil – tlaková síla, třecí síla - znázornění sil a jejich skládání – výslednice sil - účinky sil působících na těleso - tlak a jeho výpočet - tření v praxi		
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Newtonovy zákony		
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	rovnováha na páce a kladce		
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- vlastnosti kapalin a plynů - Pascalův zákon, hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak		
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Archimédův zákon, vztlaková síla		

Vzdělávací oblast			Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	- vlastnosti světla - zatmění Slunce a Měsíce - odraz světla, zrcadla		
rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- lom světla - čočky - optické přístroje - lidské oko	OSV – Kooperace a kompetice	
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	- práce - energie tělesa		
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- výkon - účinnost		
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- druhy energií - přeměna energií - zákon zachování energie	OSV – Kooperace a kompetice	
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	- teplo a přenos tepla - tepelná výměna - přeměny skupenství		
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	- zdroje zvuku - vlastnosti zvuku - podmínky pro šíření zvuku		
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	hluk v běžném životě	OSV – Kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Fyzika		Vzdělávací oblast Vyučovací předmět		Vyučovací předmět Roči	Ročník
Člověk a příroda Výstup			9.			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky			
Žák: sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- elektrický obvod, základní elektrické schématické značky - podmínky pro funkci elektrického obvodu - bezpečnost při práci s elektrickými přístroji, první pomoc při zásahu elektrickým proudem					
změří elektrický proud a napětí rozliší stejnosměrný proud od střídavého	- měření elektrického proudu a napětí - stejnosměrný a střídavý elektrický proud – vlastnosti a rozdíly					
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických	- podmínky vedení elektrického proudu různými látkami, jejich vlastnosti - Ohmův zákon					
problémů využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- elektrické a magnetické pole - elektromagnetická indukce - elektromagnety - elektromotor - transformátor					
zapojí správně polovodičovou diodu využívá poznatky o vzájemných přeměnách forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- polovodičová dioda - elektrická energie, výkon, účinnost					
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- energetické zdroje - výroba elektrické energie - jaderná energetika - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie					
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	- Sluneční soustava - pohyb planet a vesmírných těles					

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Zdůrazňujeme poznávání přírody jako systému uvědomování si užitečnosti poznatků z chemie a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a interpretovat je. Důležité je učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování v praktických situacích. Upevňujeme dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nimi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 8. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně.

Integruje tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Předmět svým obsahem často přesahuje do dalších předmětů (fyzika, přírodopis, zeměpis, matematika, výchova ke zdraví, pracovní činnosti, výtvarná výchova).

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuze, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně).

Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Chemie jsou na 2.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Enviromentální výchova

- Základní podmínky života vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana vody a její čistoty způsoby řešení, pitná voda ve světě a u nás, význam ovzduší pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší u nás.
- Vztah člověka k prostředí ekonomika recyklace, orientace v aktuálních ekologických problémech, analyzování příčin ekologických problémů, navrhování způsobů řešení ekologických problémů.

Osobnostní a sociální výchova

- Hodnoty, postoje, praktická etika - šetrné využívání energie, chemických látek, týmová spolupráce, vedení a organizování práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky: diskuse, beseda se žáky, práce ve dvojicích, vyhledávání informací na internetu, v knihovně, referáty, práce s textem, exkurze, práce s tabulkou, práce s modely, skupinová práce, práce v týmu, pokusy, zkoumání, projekty.

Kompetence k učení

- učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů a zpracování informací z hlediska důležitosti a využití k dalšímu učení
- předkládat žákům dostupné informační zdroje související s vyučovacím předmětem

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky přecházet žáky od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních faktů, poznatky zobecňovat a aplikovat, logicky vyvozovat a předvídat závěry přírodovědných zákonů
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- vést k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

vést k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

- vést k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učit odpovědnosti za zachování životního prostředí

Kompetence pracovní

- učit optimálně plánovat a provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamovat se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Chemie		Ročník 8.
Člověk a příroda Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	F - látky a tělesa, skupenství látek	
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- zásady bezpečné práce s látkami v laboratoři a v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky - R a S věty, varovné značky a jejich význam	Výchova ke zdraví	
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	mimořádné události - havárie a úniky nebezpečných látek		
rozlišuje směsi a chemické látky	různorodé a stejnorodé směsi (roztoky)	F - mechanické vlastnosti kapalin	
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	faktory ovlivňující rychlost rozpouštění pevné látky, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok		
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	hmotnostní zlomek a koncentrace roztoků		
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	F - mechanické vlastnosti kapalin, tlaková síla a tlak	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	voda - destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody	EV - základní podmínky života - vlastnosti a význam vody, pitná voda ve světě a u nás	
uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	čistota vody, čistota a složení ovzduší, ozonová vrstva	EV - základní podmínky života - ochrana vody a její čistota, význam ovzduší pro život na Zemi, čistota ovzduší u nás, klimatické změny	

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Vyučovací předmět Člověk a příroda Chemie		Ročník
Člověk a příroda Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	částicové složení látek – molekuly, atomy, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích	F - látky a tělesa	
rozlišuje chemické prvky, pojmy užívá ve správných souvislostech	prvky - názvy, značky, protonové číslo		
rozlišuje chemické sloučeniny, pojmy užívá ve správných souvislostech	chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin – oxidy, hydroxidy, kyseliny, soli		
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- vlastnosti a použití vybraných prvků - skupiny a periody v periodické soustavě prvků		
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	- chemické rovnice – slučování, neutralizace - zákon zachování hmotnosti		
přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	- látkové množství - molární hmotnost		
porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	vlastnosti a využití oxidů, hydroxidů, kyselin, kyslíkatých a bezkyslíkatých solí, halogenidů		
vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	výskyt a praktický význam některých oxidů a kyselin	Výchova ke zdraví Př - základy ekologie, neživá příroda, nerosty a horniny	
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	kyselost a zásaditost roztoků	Výchova ke zdraví Př - základy ekologie	

Vzdělávací oblast Vyučovací předmět		t	Ročník
Člověk a příroda Výstup	Chemie		9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	klasifikace chemických reakcí - reakce exotermní a endotermní	OSV - hodnoty, postoje, praktická etika - šetrné využívání energie chemických látek	
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	vliv teploty plošného obsahu povrchu výchozích látek na rychlost chemických reakcí, katalyzátory výroba elektrického proudu chemickou cestou	OSV - hodnoty, postoje, praktická etika - týmová spolupráce, vedení a organizování práce F - elektromagnetické děje	
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy užívá ve správných souvislostech	chemická vazba, názvosloví jednoduchých organických sloučenin		
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	v praxi významné uhlovodíky - alkany, uhlovodíky s vícenásobnými vazbami, areny		
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	EV - vztah člověka k prostředí - orientace v aktuálních ekologických problémech, analyzování příčin ekologických problémů Z - světové hospodářství	
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	příklady v praxi významných alkoholů (rizikové chování), fenolů, halogenderivátů, karboxylových kyselin	Výchova ke zdraví	
orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	fotosyntéza - teplo, světlo, oxid uhličitý, voda		

Vzdělávací oblast Člověk a příroda Výstup	Vyučovací předmět Chemie		Ročník
			9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: orientuje se ve výchozích látkách a produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle		
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	zdroje složek potravy člověka		
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředí, recyklace, koroze	EV - vztah člověka k prostředí - ekonomika recyklace, orientace v aktuálních ekologických problémech, analyzování příčin ekologických problémů	
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace - tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika	Př – základy ekologie	
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	hořlavé látky - třídy hořlavých látek		
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	EV - vztah člověka k prostředí - navrhování způsobů řešení ekologických problémů	

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Tento předmět žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí žákovi dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Do tohoto předmětu byla integrována část předmětu Výchova ke zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. Časová dotace je stanovena odlišně pro nesportovní třídy (6.tř.-2, 7.tř.-2, 8.tř.-2, 9.tř.-1) a sportovní třídy (6.tř.-2, 7.tř.-1, 8.tř.-2, 9.tř.-1) vyučovacích hodin týdně. Integruje tématický okruh průřezového tématu Environmentální výchova.

Předmět svým obsahem často přesahuje do dalších předmětů (občanská výchova, výchova ke zdraví, zeměpis, výtvarná výchova, fyzika, chemie, informatika...).

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuse, exkurze, návštěva muzea, výstavy, zpracovávání tématických referátů, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně).

Výuka probíhá, s výjimkou exkurzí, návštěvy muzea či výstavy, převážně v prostorách školní budovy.

Do obsahu předmětu Přírodopis je integrováno učivo vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Přírodopis jsou na 2.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Enviromentální výchova

- **Základní podmínky života** -voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás);

- **Ekosystémy** les (les v našem prostředí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím); a tropický deštný les (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí,

průmysl a životní prostředí

- **Vztah člověka k prostředí** naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura
  - obce); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty), práce s výukovými programy, diskuse, exkurze, návštěva muzea, výstavy, zpracovávání tématických referátů, vyhledávání informací na internetu , v encyklopediích, v knihovně.

Kompetence k učení

- nabízet žákům vhodné metody, výukové texty, audiovizuální materiál, které povedou k hlubšímu zájmu o předmět
- předkládat žákům na dostupné informační zdroje související s vyučovacím předmětem

Kompetence k řešení problémů

- umožňovat žákům pracovat se získanými informacemi, nechávat je hledat a volit si své vlastní způsoby řešení
- vytvářet problémové úlohy a učit žáky prakticky problémy řešit
- vést žáky k tomu, aby při svých rozhodováních vycházeli rovněž z osvědčených postupů a těžili z nich při řešení daných problémů
- podporovat originální způsoby řešení problémů
- podporovat využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vytvářet příležitosti, při nichž mají žáci možnost se při řešení daného problému svobodně vyjadřovat, a to písemnou i ústní formou
- umožňovat všem žákům zapojovat se do diskuse na dané téma, naslouchat názorům druhých
- vést žáky k formulování vlastních názorů
- podporovat používání výpočetní techniky

- učit žáky prezentovat své názory a myšlenky
- podporovat kritiku i sebekritiku
- podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím i mezi žáky navzájem
- učit žáky jednat v obtížných situacích

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek modelových situací, při kterých žáci využívají zkušeností ostatních, přijímají jejich názory, dodržují vzájemný respekt
- učit žáky vnímat vzájemné odlišnosti s cílem využít je pro efektivní spolupráci
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci navzájem potřebují

Kompetence občanské

- vést žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za chování k životnímu prostředí
- vést je k aktivní ochraně zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- učit žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence pracovní

- vytvářet konkrétní příležitosti, při kterých by žáci mohli využívat získané vědomosti a znalosti ke svému dalšímu osobnímu rozvoji
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učit žáky využívat při práci moderní technologie, pomůcky, techniku
- seznamovat žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda Výstup			6.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy uvede příklady rozmanitosti přírody	Uspořádání živého světa		
popíše buňku, vysvětlí funkci organel vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus	- Buňka - Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost		
pochopí rozdíl mezi bakterií a virem zná využití i nebezpečí virů a bakterií pro člověka	- Viry a bakterie - Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - epidemie		VKZ
pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci zná význam řas a vybrané zástupce umí vysvětlit rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin umí popsat jednotlivé části hub zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby	- Jednobuněčné organismy: - rostliny - houby - živočichové		
popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky rozlišuje vnitřní a vnější parazity podle charakteristických znaků rozlišuje plže , mlže, hlavonožce rozlišuje vodní a suchozemské druhy	- nižší živočichové (bezobratlí) - žahavci - ploštěnci - hlísti měkkýši		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Rozlišuje vodní a suchozemské druhy	měkkýši		
Vysvětlí význam žížaly v přírodě dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců uvede nejznámější zástupce	- kroužkovci - členovci		
dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	• hmyz		
pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	ostnokožci		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vysvětlí význam a zásady třídění organismů orientuje se v nové učebnici	- Třídění organismů - Práce s učebnicí		
porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování	- strunatci - obratlovci		
vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí pozná vybrané zástupce ryb rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka	- paryby - ryby		
pozná vybrané zástupce obojživelníků	obojživelníci		
pozná vybrané zástupce plazů seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích	• plazi		
zná význam plazů v potravním řetězci popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) pozná vybrané zástupce zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	• savci		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí (v závislosti na rozšíření) zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka	- Rozšíření, význam a ochrana živočichů - Projevy chování živočichů		
vysvětlí vývoj rostlin vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty vysvětlí význam výtrusných, nahosemenných a krytosemenných rostlin v přírodě	- rostliny - systém rostlin - fyziologie rostlin (fotosyntéza dýchání) - význam rostlin a je jich ochrana		
zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	Ekosystém les	EV – Ekosystémy – les (les v našem prostředí); a tropický deštný les (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam	
vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	Stavba rostlinného těla		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vysvětlí vývoj rostlin vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty vysvětlí význam výtrusných, nahosemenných a krytosemenných rostlin v přírodě	- rostliny - systém rostlin - fyziologie rostlin (fotosyntéza dýchání) - význam rostlin a je jich ochrana		
zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	• Ekosystém les	EV – Ekosystémy – les (les v našem prostředí); a tropický deštný les (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam	
vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	Stavba rostlinného těla		
žák umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu umí vysvětlit ontogenetický i fylogenetický vývoj člověka respektuje změny v období dospívání zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	- savci - Člověk - vývoj člověka – ontogeneze, fylogeneze		
žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	buňky, tkáně, orgány		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
umí pojmenovat a popsat části trávicí soustavy a zná jejich funkci zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí	- trávicí soustava - základní složky stravy - energetická hodnota		VKZ VKZ
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami. vyjádří vlastní názor k problematice rychlého stravování Fast food uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, orientuje se ve specifických potřebách výživy u různých skupin obyvatelstva.	- běžné choroby a jejich příznaky - zdravé stravování - zdravý jídelníček		VKZ VKZ
umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži	- dýchací soustava - rizikové chování (aktivní, pasivní kouření)		VKZ
zná stavbu srdce a druhy cév umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	- oběhová soustava - ochrana před chronickými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - aktivní podpora zdraví		VKZ
zná stavbu a funkci vylučovací soustavy	soustava vylučovací		
zná stavbu nervové soustavy umí popsat činnost nervové soustavy umí popsat části mozku a jejich význam zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí	• nervová soustava		
zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	žlázy s vnitřní sekrecí		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
umí popsat stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy vysvětlí způsob oplození zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob, jejich prevenci vymezí a vysvětlí rizika předčasného a nechráněného pohlavního styku	• pohlavní soustava		
vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí. objasní význam zdravého způsobu života	- genetika - problematika zdraví - návykové látky a zdraví	OSV - sociální rozvoj, komunikace	VKZ
vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a hracími automaty. uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní rizika a mezilidské vztahy	• péče o zdraví		VKZ
vysvětlí, které hygienické postupy a preventivní činnosti podporují reprodukční zdraví			VKZ
je schopen popsat a částečně prakticky aplikovat první pomoc rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- základy první pomoci - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů - nemoci, úrazy, prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy		VKZ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Přírodopis		Ročník
Člověk a příroda			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vysvětlí význam podmínek pro vznik a existenci života na Zemi (její postavení ve vesmíru, fyzikální a chemické vlastnosti)	- teorie vzniku planety Země - postavení Země ve vesmíru - význam pro život		
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života uvede souvislosti jednotlivých zemských sfér s životem na Zemi	Stavba Země		
rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty orientuje se ve stupnici tvrdosti rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů jmenuje sopečné oblasti světa a zdůvodní vznik této činnosti popíše princip sopečné činnosti vysvětlí vznik zemětřesení, jmenuje oblasti častého zemětřesení uvede způsoby ochrany člověka proti zemětřesení orientuje se ve stupnicích měřících sílu zemětřesení	- Litosféra - nerosty, horniny, jejich vlastnosti a přeměny - vnější geologické děje (zvětrávání, eroze) - vnitřní geologické děje (zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří))		

Vzdělávací oblast	Vyučovací před	mět	Ročník
Člověk a příroda	Přírodopis		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zná význam vody pro život na Zemi popíše koloběh vody (skupenství) uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na ŽP – voda orientuje se v problematice boje o vodu v oblastech světa	• Hydrosféra		
popíše jednotlivé vrstvy atmosféry vysvětlí význam troposféry a ozonové vrstvy pro člověka uvede plynné složení troposféry uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na ŽP – atmosféra	• Atmosféra	EV - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)	
orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy	• Biosféra	EV - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů vysvětlí problematiku globálního oteplování (klimatických změn) Země uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- Člověk a životní prostředí - mimořádné události způsobené přírodními vlivy (příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy), nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné	EV - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí	
•	bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi		

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis má přírodovědný i společenskovědní charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se ve 2 nebo 1hodinové týdenní dotaci (1 hodinová dotace se týká 8. a 9. ročníku sportovních i nesportovních tříd), zpravidla v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy (včetně zahraničních), exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu (cykloturistický kurz 6. a 7. ročníku sportovních tříd). Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka (metoda CLIL) a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);

- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Zeměpis jsou na 2.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.
- Objevujeme Evropu a svět naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

Výchova demokratického občana

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Multikulturní výchova

- Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin; vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy (včetně zahraničních), exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu (cykloturistický kurz 6. a 7. ročníku sportovních tříd). Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu. Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuse, exkurze, návštěva muzea, výstavy, zpracovávání tématických referátů, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně.

Kompetence k učení

- vytvořit a rozvíjet zájem žáků o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí
- učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, přírodních jevů a lidských výtvorů
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učit žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- umožnit žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učit žáky prakticky problémy řešit
- učit žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učit žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů.
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- podporovat netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů.
- podporovat využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- učit, jak některým problémům předcházet.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- učit žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování, měřenía experimentů.
- klást důraz na "kulturní úroveň" mluveného i písemného projevu.
- ve výuce podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- učit žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel stanovených v řádu učebny a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích.

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- minimalizovat používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- učit žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlisnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- učit žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu.
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- upevňovat v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- podporovat integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- učit žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).

Kompetence občanské

- vést žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí.
- vést žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti.
- vytvářet v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím.
- vést žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí.
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- netolerovat nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- netolerovat žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.

- učit žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích.

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- učit žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- v rámci možností a podmínek školy učit žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcka techniku.
- podporovat využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka.
- seznámit žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.
- vést žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.
- při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznámit žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu.
- seznámit žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák:	<u>Vesmír</u>		
jednoduše vysvětlí vznik vesmíru a další vývoj	vesmír a hvězdy		
vyjmenuje planety Sluneční soustavy ovládá pojmy galaxie, hvězda, kometa, hvězda, póly, osa	Slunce a sluneční soustava - planety, planetky, komety		
dokáže popsat tvar Země jako vesmírného tělesa	tvar a rozměry Země		
odvodí souvislosti z pohybů Země ve vesmíru	pohyby Země - pohyb okolo osy, pohyb okolo Slunce		
vysvětlí co způsobuje střídání dne a noci, ročních období	Měsíc - přirozená družice Země		
	Globus a mapa		
měřítko globusu	• globus		
odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje turistickou mapu, podle mapy odhad ověří	mapy - měřítko, druhy map, obsah map		
zeměpisná síť	poledníky a rovnoběžky		
zeměpisné souřadnice	určování zeměpisné polohy		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: popíše vnitřní stavbu Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, uvede typy pohoří podle způsobu vzniku, uvede vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch	litosféra – vnitřní stavba Země, vznik pohoří, zemětřesení a sopečná činnost		
vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje podnebné pásy	atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pásy, oběh vzduchu v atmosféře		
vysvětlí pojmy: vnitřní a okrajová moře, průliv, průplav, záliv, poloostrov, ostrov; na mapě ukáže světové oceány, studené a teplé mořské proudy	hydrosféra - pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině - řeky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce a podpovrchová voda		
vyjmenuje činitele, které se podílejí na vzniku půdy, uvede, jak půdy rozdělujeme	pedosféra - složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy a nebezpečí, která půdu ohrožují		
vyjmenuje vegetační pásy na Zemi – u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce rostlin a živočichů uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- biosféra - tropické lesy, savany, pouště, polopouště, subtropická oblast, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry, život v mořích a oceánech, výškové stupně rostlinstva - ochrana života za mimořádných situací a bezpečný pohyb v přírodě		Kurzy, pobyty v přírodě, mimořádné situace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Zeměpis světadílů – Amerika		
Žák: vyjmenuje státy Severní Ameriky, Střední Ameriky a Jižní Ameriky, vysvětlí které oblasti Ameriky (a proč) říkáme Karibská oblast a Latinská Amerika	členění amerického kontinentu		
popíše polohu a povrch Ameriky, vyhledá na mapě nejdelší pohoří, činné sopky, nejvyšší vrcholy, významné veletoky, jezera, moře a oceány, které Ameriku obklopují	poloha, povrch, vodstvo		
vyjmenuje podnebné a vegetační pásy Ameriky, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé pásy	podnebí, vegetace		
vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (původní obyvatelstvo, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla)	obyvatelstvo		
na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin	nerostné suroviny		
vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny, uvede hlavní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států	průmysl, zemědělství		
vyjmenuje a na mapě ukáže státy Severní a Latinské Ameriky, jejich hlavní města, využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek	USA, Mexiko, Středoamerické země, Karibské státy, Andské státy, Brazílie, země Jižního rohu		
	Zeměpis světadílů – Asie		
vyhledá rozlohu největšího světadílu, krajní body asijské pevniny	Asie – největší světadíl		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Zeměpis	Zeměpis	
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
na mapě ukáže významné ostrovy, poloostrovy, pohoří, nejvyšší hory, sopky, významná jezera a veletoky (uvede, do kterých oceánů se vlévají).	• poloha, povrch, vodstvo		
vyjmenuje podnebné pásy, vysvětlí pojem monzun; uvede, které oblasti Asie monzun nejvíce ovlivňuje	• podnebí		
vyjmenuje vegetační pásy, uvede typické rostliny a živočichy každého pásu	• vegetace		
na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin	nerostné suroviny		
vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (hustota obyvatelstva, významná sídla)	obyvatelstvo		
vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny, uvede hlavní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států	průmysl, zemědělství		
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn	oblasti (regiony) Asie		
vyjmenuje a na mapě ukáže asijské státy, jejich hlavní města, využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek	Rusko, Čína, Japonsko, státy jihozápadní a jihovýchodní Asie		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: na mapě ukáže hranici mezi Asií a Evropou, vyhledá krajní body Evropy, odhadne rozlohu a členitost Evropy (porovná s ostatními světadíly) objasní důležité mezníky geologického vývoje Evropy, na mapě ukáže největší nížiny, pohoří, nejvyšší vrcholy, nejdelší evropský veletok a další významné řeky, jezera, ledovce, průlivy a průplavy	- Zeměpis světadílů – Evropa - zeměpisná poloha Evropy - pohoří, nížiny a vodstvo	EGS - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.	
vyjmenuje podnebné pásy do kterých Evropa zasahuje, porovná množství srážek a teploty v těchto pásech	podnebí Evropy		
vyjmenuje hlavní vegetační pásy Evropy, uvede příklady typických zástupců z rostlinné a živočišné říše	rostlinstvo a živočišstvo		
na mapě vyhledá ložiska nerostných surovin, hlavní hospodářsky pěstované rostliny a vyjmenuje hlavní průmyslové oblasti Evropy	nerostné suroviny, průmysl, zemědělství		
vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (hustota obyvatelstva, významná sídla)	obyvatelstvo a osídlení Evropy	EGS - život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.	
zjistí, uvede, kterými oblastmi Evropy se přepravuje nejvíce zboží (a jakými dopravními prostředky)	• doprava		

vyhledá nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu	•	cestovní ruch		
vyjmenuje státy NATO, EU,	•	ekonomické a vojenské organizace v Evropě		
vyjmenuje a na mapě ukáže evropské státy, jejich hlavní města, využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných	•	Polsko a Slovensko – naši slovanští sousedé, ostatní středoevropské státy, Německo – evropská velmoc, severské země, ostrovní Británie, Francie, Středomořské státy a Balkánský poloostrov, evropské Rusko, samostatné státy bývalého Sovětského svazu	EGS - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy	Kurzy, pobyty v přírodě, mimořádné
událostí charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i z mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany	•	Ochrana života a zdraví za mimořádných situací		situace
v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně				

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Politický zeměpis		
Žák: rozdělí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti	poloha, rozloha, lidnatost		
vyjmenuje příklady státních hranic a hlediska, která se uplatňují při jejích rozlišení	státní hranice		
vyjmenuje politické formy států (republika, monarchie), vyhledá příklady, uvede, které převládají v současném světě	státní zřízení		
vyjmenuje příklady nezávislých států, závislých států, unitárních států a federativních států - vysvětlí rozdíly mezi těmito typy států	správní členění		
uvede typy politické moci ve státě a způsoby, jakými je politická moc uplatňována	• způsob vlády	VDO - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země;	
rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje	stupeň rozvoje států světa	,	
uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam	mezinárodní politické organizace a seskupení		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Zeměpis		8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Obyvatelstvo – sídla		
Žák: vypočítá přírůstek obyvatelstva na modelových příkladech,	obyvatelstvo světa a jeho početní růst		
zjistí, uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy, vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj			
porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi	rozmístění obyvatelstva na Zemi		
vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace	územní pohyb obyvatelstva	OSV - vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí	
		MKU - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým; komunikace s příslušníky	
		odlišných sociokulturních skupin; vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák:	náboženství ve světě		
vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě			
rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity	struktura obyvatelstva		
porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, uvede konkrétní příklady států, ve kterých s těmito městskými sídly setkáváme	městská sídla - proces urbanizace		
vysvětlí pojem: územní struktura měst	územní struktura měst		
objasní, jakou úlohu plní různé části města			
	<u>Světové hospodářství</u>		
rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti, vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době	světové hospodářství		
vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, uvede příklady těchto oblastí	jádrové a periferní oblasti		
vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede. ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme, vybrané zemědělské plodiny zařadí do podnebných pásů, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování těchto plodin, uvede příklady různých chovů hospodářských zvířat a zhodnotí jejich význam v různých částech světa	zemědělství - pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví	těžba nerostných surovin		
vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu	energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl		
vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes	úloha dopravy v hospodářství - železniční, silniční, letecká, vodní a potrubní doprava a doprava informací		
zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo	služby obyvatelstvu		
na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu	cestovní ruch - hlavní oblasti cestovního ruchu		
vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance	mezinárodní obchod		
uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě	hlavní hospodářské organizace ve světě		
	Krajina, příroda a životní prostředí		
objasní pojem: krajina; uvede, čím je krajina tvořena	krajina součástí přírody		
vysvětlí pojem: přírodní krajina; uvede vnitřní a vnější činitele, které krajinu utvářejí	přírodní krajina		
uvede hlavní lidské činnosti, které se nejvýznamněji podílejí na přeměně krajiny	kulturní krajina		
vyjmenuje složky životního prostředí, rozliší životní prostředí z hlediska kvality	životní prostředí		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	<u>ČR přírodní podmínky</u>		
Žák: vysvětlí pojmy: poloha, tvar	poloha, tvar		
uvede typy reliéfu, které v ČR převládají, vysvětlí, jak se Český masív a Karpaty měnily v jednotlivých obdobích	povrch a jeho členění - vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky		
vysvětlí, čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR, zjistí, uvede minimální a maximální naměřené hodnoty a zhodnotí jejich využití	podnebí - teploty a srážky, podnebné oblasti		
vyjmenuje a najde na mapě hlavní vodní toky, vodní nádrže	• vodstvo		
vysvětlí rozdíl mezi půdními typy a půdními druhy (porovná jejich využití a rozmístění)	• půdy		
vyjmenuje hlavní floristické oblasti a výškové stupně rostlinstva v ČR, původní a nepůvodní druhy živočichů	rostlinstvo a živočišstvo		
vyhledá pomocí mapy chráněná území ČR	ochrana přírody		
	<u>ČR obyvatelstvo</u>		
zjistí počet obyvatel ČR podle posledního sčítání, vysvětlí pojmy: porodnost, úmrtnost, přírůstek obyvatelstva a urbanizace	základní údaje o obyvatelstvu		
rozdělí obyvatelstvo podle pohlaví, věku, ekonomické aktivity, zjistí, uvede, které národnosti a národnostní menšiny se vyskytují na území ČR	rozdělení obyvatelstva		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Zeměpis		Ročník
Člověk a příroda			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	<u>ČR hospodářství</u>		
Žák: uvede hlavní průmyslová odvětví ČR, na mapě káže nejvýznamnější průmyslové zóny	průmysl - průmysl paliv a energetiky, hutnický p., strojírenský p., chemický p., p. stavebních hmot, a spotřební p.		
porovná význam různých příkladů chovu hospodářských zvířat, vyjmenuje hlavní hospodářsky pěstované plodiny	zemědělství - chov hospodářského zvířectva, zemědělská půda a pěstování plodin, potravinářský průmysl		
vyjmenuje druhy dopravy, zhodnotí jejich význam, problémy	doprava - železniční, vodní, silniční, letecká a potrubní doprava		
posoudí význam služeb, uvede, co do skupiny služeb řadíme, na mapě ukáže nejvyhledávanější místa z hlediska cestovního ruchu	služby, rekreace a cestovní ruch		
uvede příklady výrobků (surovin), které mají hlavní podíl na exportu a importu	zahraniční obchod		
	Oblasti ČR		
porovná region, ve kterém žije, s jinými regiony (pro porovnání podobností a odlišností využije získané znalosti z přírodních a hospodářských podmínek ČR)	Praha, Střední Čechy, Jižní Čechy, Západní Čechy, Severozápadní Čechy, pánevní oblast, Severovýchodní Čechy, Východní Čechy, Vysočina, Jižní Morava, Střední Morava, Ostravsko-slezská oblast		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Zeměpis		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	<u>Místní region</u>		
uvede polohu místního regionu v rámci republiky a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy	zeměpisná poloha		
uvede, se kterými regiony místní region sousedí			
charakterizuje přírodní podmínky (povrch, vodstvo, vegetaci, podnebí) místního regionu a porovná je s přírodními podmínkami jiných regionů	- vztahy k okolním regionům - přírodní charakteristika		
zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu (porovná s celkovou sociálněekonomickou situací v ČR)	socioekonomická charakteristika		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Tento předmět pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy a seznamuje žáky s různými uměleckými vyjadřovacími prostředky včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií. Přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob komunikace. Hlavním posláním je rozvoj tvůrčí činnosti žáků, jejich smyslové citlivosti a uplatňování subjektivity.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 1 hodina týdně v 8. a 9. ročníku.

Integruje tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Výuka probíhá, s výjimkou exkurzí, návštěvy galerie či výstavy, převážně v prostorách školní budovy.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou na 2.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- Kreativita – výběr a kombinace prostředků pro vlastní osobité vyjádření

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu – reklama, propagace (projekt)

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky prostřednictvím samostatné tvůrčí práce žáků, práce ve dvojicích nebo v menších skupinkách, krátkodobých projektů a návštěv vzdělávacích programů a workshopů v galerii.

Kompetence k učení

- zadávat jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využívat kladného hodnocení k motivaci pro další činnost

Kompetence k řešení problémů

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vytvářet příležitosti, při nichž mají žáci možnost se při řešení daného problému svobodně vyjadřovat, a to písemnou i ústní formou
- dohlížet na dodržování etiky komunikace
- vést žáky k formulování vlastních názorů

Kompetence sociální a personální

- dodávat žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhat
- v průběhu výuky zohledňovat rozdíly v pracovním tempu žáků
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- podporovat občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- vést žáky ke správnému způsobu užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požadovat dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vzdělávací oblast			Ročník 6.
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků výtvarného vyjádření a jejich vztahů	- linie, tvary, textury, objemy, podobnost, kontrast, rytmus, světlostní a barevné kvality - nauka o barvách		
obměňuje různé vlastnosti prvků výtvarného vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	změny efektu výtvarného díla při obměňování vlastností linií, tvarů, textury, objemu a barevné kvality		
užívá k tvorbě některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	počítačová grafika, fotografie, video, animace		
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	uplatňování vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových (dotekových), statických, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních a mediálních		
interpretuje umělecká výtvarná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis		
porovnává na konkrétních příkladech různé způsoby výtvarného vyjádření	- různé způsoby výtvarného zpracování stejného námětu či tématu - kompozice		
vysvětluje své postoje ke způsobům výtvarného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	výtvarné vyjadřovací prostředky a jejich kulturní i historická podmíněnost		
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření v sociálních vztazích	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - tělo ve výtvarném umění		
nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření	vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Výtvarná výchova		Ročník 7.
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace	- plošné a prostorové vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, v prostoru a časovém průběhu		
obměňuje různé vlastnosti prvků výtvarného vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	změny efektu výtvarného díla při obměňování vlastností linií, tvarů, textury, objemu a barevné kvality		
užívá k tvorbě některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	počítačová grafika, fotografie, video, animace		
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	uplatňování vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových (dotekových), statických, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních a mediálních		
interpretuje umělecká výtvarná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis		
porovnává na konkrétních příkladech různé způsoby výtvarného vyjádření	různé způsoby výtvarného zpracování stejného námětu či tématu		
vysvětluje své postoje ke způsobům výtvarného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	výtvarné vyjadřovací prostředky a jejich kulturní i historická podmíněnost		
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření v sociálních vztazích	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - harmonie, disharmonie, vyjádření pocitů se slovním komentářem		
nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření	vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření		

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Umění a kultura Výtvarná výchova		Ročník
Umění a kultura Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: správně uplatňuje techniku kresby i malby a zachycuje prostor	- zdokonalování techniky kresby, stínování, kontrast, různé typy zobrazení - správná technika malby, zvládnutí větší plochy - perspektiva		
obměňuje různé vlastnosti prvků výtvarného vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	změny efektu výtvarného díla při obměňování vlastností linií, tvarů, textury, objemu a barevné kvality		
užívá k tvorbě některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	počítačová grafika, fotografie, video, animace		
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - práce s netradičními materiály	OSV – kreativita – výběr a kombinace prostředků pro vlastní osobité vyjádření	
interpretuje umělecká výtvarná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis		
porovnává na konkrétních příkladech různé způsoby výtvarného vyjádření	různé způsoby výtvarného zpracování stejného námětu či tématu		
vysvětluje své postoje ke způsobům výtvarného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	výtvarné vyjadřovací prostředky a jejich kulturní i historická podmíněnost		
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření v sociálních vztazích	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (písmo, užitá grafíka, reklama)		
nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření	vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Výtvarná výchova		Ročník
Umění a kultura Výstup			9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: užívá vizuálně obrazného vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí		
obměňuje různé vlastnosti prvků výtvarného vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- prostorová tvorba – modelování - grafické techniky		
užívá k tvorbě některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	počítačová grafika, fotografie, video, animace		
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	uplatňování vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových (dotekových), statických, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních a mediálních		
interpretuje umělecká výtvarná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis (umění 20. století, např. kubismus, surrealismu, impresionismus + hlavní trendy současného výtvarného umění)		
porovnává na konkrétních příkladech různé způsoby výtvarného vyjádření	různé způsoby výtvarného zpracování stejného námětu či tématu		
vysvětluje své postoje ke způsobům výtvarného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	výtvarné vyjadřovací prostředky a jejich kulturní i historická podmíněnost		
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření v sociálních vztazích	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (společná práce – komunikace, skicování - zachycení pomíjivého okamžiku		
nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených výtvarných vyjádření	vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření (reklama a propagační prostředky – obaly, plakáty, propagační materiály)	MDV – práce v realizačním týmu – reklama, propagace (projekt)	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti a poslechové činnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a "interpretovat".

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinný samostatný vyučovací předmět, který se vyučuje v 6. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 4 hodiny). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka vyuč. předmětu Hudební výchova probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, ve vhodných kmenových třídách a jiných vhodných prostorách školy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělání. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami práce prostřednictvím práce ve skupinkách, návštěvou vybraných kulturně vzdělávacích pořadů, vzděláváním v souvislostech a aktivního vytváření mezipředmětových vztahů především s literaturou, českým jazykem, dějepisem, občanskou výchovou, rozvíjí prakticky všechny kompetence.

Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace podle individuálních hudebních schopností a dovedností
- používat obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojovat do souvislostí
- využívat vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti postihovat z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávat je, slovně charakterizovat,
  - hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- vést žáky ke správným způsobům řešení problémů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorovat, jak žáci posuzují hudební dění.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k vyjádření vlastního názoru, tolerovat názor druhých
- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat, respektovat práci i roli ostatních a pravidla při práci v týmu
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- respektovat názor druhých, vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vytvářet prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění a chránili naše kulturní tradice

Kompetence pracovní

- při samostatné práci vést žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel
- vytvářet pozitivní vztah k hudebním činnostem
- pomáhat hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Hudební výchova		Ročník 6.
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	• intonování písní		
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.	nácvik zpěvu jednoduchých písní s doprovodem		
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě.	hlasová hygiena, techniky vokálního projevu (scat, falzet, aj.) a jejich využití při zpěvu a mluvním projevu		
vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	hra a tvorba doprovodů s využití nástrojů		
upevňuje a ověřuje poznatky z hudební teorie	• záznam hudby		
na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	pohybová improvizace		
orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá užité hudebně výrazové prostředky.	orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby (kvalita tónu, melodie, rytmus, tempo, dynamika)		
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby. různých stylů a žánrů.	hudební styly a žánry období do 18.st.		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Hudební výchova		Ročník 7.
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	intonování písní		
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.	nácvik zpěvu jednoduchých písní s doprovodem		
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	vlastní a cizí vokální projev		
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě.	hlasová hygiena, techniky vokálního projevu (scat, falzet, aj.) a jejich využití při zpěvu a mluvním projevu		
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb.	reprodukce zpěvu a jednoduchého doprovodu		
ověřuje a upevňuje poznatky z hudební teorie.	• záznam hudby – noty, atd.		
zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě.	výrazový tanec, pantomima		
na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	pohybová improvizace		
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	hudební styly a žánry období do 19.st.		
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	vztah hudby, výtvarného a dalších druhů umění		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Hudební výchova		Vyučovací předmět	Ročník
Umění a kultura			8.	
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky	
Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	hudební aktivity			
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě.	hlasová nedostatečnost cesty její nápravy, rozšiřování hlasového rozsahu			
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.	deklamace, jednohlasý a vícehlasý zpěv			
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	reflexe vokálního projevu			
vytváří a volí jednoduché doprovody.	rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti, zachycování rytmu a melodie			
provádí jednoduché hudební improvizace.	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje			
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	hudební styly a žánry období do 20.st.			
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	hudba v proměnách času			

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Umění a kultura Hudební výchova		Ročník 9.
Umění a kultura Výstup			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	hudební aktivity		
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě.	hlasová nedostatečnost cesty její nápravy, rozšiřování hlasového rozsahu		
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.	deklamace, jednohlasý a vícehlasý zpěv		
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	reflexe vokálního projevu		
vytváří a volí jednoduché doprovody.	rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti, zachycování rytmu a melodie		
provádí jednoduché hudební improvizace.	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje		
rozpozná některé z tanců různých stylových období.	hudba a tanec v průběhu staletí		
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	hudba v proměnách času		
porovná slyšenou skladbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	znaky hudebních stylů a slohů		

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na 2. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět v 3 hodinové dotaci týdně pro žáky 6. – 7. ročníku a v 2 hodinové dotaci pro žáky 8. – 9. ročníku. Vyučovací předmět Tělesná výchova je podporován i v rámci různých školních projektů. V 7. ročníku absolvují týdenní lyžařský (snowboardový) kurz. V 6. a 7. ročníku žáci sportovních tříd absolvují cykloturistický kurz, kde si osvojí dovednosti v cykloturistice, turistice a v netradičních sportech, jakými jsou např. softball, ringo, orientační běh apod., v zimním období se každá sportovní třída zúčastní kurzu běžeckého lyžování a kurzu bruslení (krytá hala u Městského stadionu).

Do obsahu předmětu Tělesná výchova je integrováno učivo vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Výuka je organizována ve dvou tělocvičnách v budově školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: venkovní hřiště, které je součástí areálu školy, hokejová hala.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno metodou aktivního pohybu a různými pohybovými činnostmi, vřazováním samostatné práce s užitečnými podněty pro duševní a tělesnou aktivitu, uplatňováním pohybových a sportovních her a systému odstupňovaných úkolů, zařazováním různých školních i mimoškolních aktivit, projektů, lyžařských, cyklistických, turistických, bruslařských kurzů, dnů v přírodě i netradičních sportů a aktivit.

Kompetence k učení

- Vést žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- Podporovat různé přijatelné způsoby dosažení cíle.
- Učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti.
- Vést žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti.
- Uplatňovat individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu "přidané hodnoty".
- Při hodnocení používat ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.

Kompetence k řešení problémů

- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorovat, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
- Podporovat žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.

Kompetence komunikativní

- Klást důraz na "kulturní úroveň" komunikace.
- Netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- Podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- Připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Vést žáky k čestnému jednání v duchu "fair play".

Kompetence sociální a personální

- Učit žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Učit žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy.

Kompetence občanské

- Netolerovat sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
- Netolerovat nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Vést žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.
- Nabízet žákům vhodné pozitivní sportovní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňovat prvky pozitivní motivace.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vést k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Důsledně učit žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví Tělesná výchova - dívky		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			6 7.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší), používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, užívá a rozpozná základní startovní povely zvládá techniku nízkého a polovysokého startu zvládá techniku běhů, hodů a skoků užívá základní techniky dalších osvojených disciplín aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti uplatňuje pravidla při atletických disciplínách získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	- význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojených činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení a jejich využití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - ATLETIKA - základní pravidla atletických soutěží - základní techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti : běh např. rychlý 60m, vytrvalostní 800m, na 12 min., člunkový běh 4x10m (unifittest), štafetový běh - skok např. daleký, snožmo z místa (unifittest) - hod např. míčkem na dálku z místa a rozběhu	OSV – psychohygiena	VKZ
používá aktivně osvojené pojmy provede kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, stoj na hlavě přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky je schopen použít skok z trampolínky s jednoduchým obratem umí roznožku přes nářadí dokáže základní prvky na kladině dokáže rovnovážné polohy dokáže skoky na místě a z místa dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí umí houpání, u záhupu seskok dokáže základní prvky na hrazdě	- GYMNASTIKA - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - přeskok přes kozu, např. roznožka, skrčka, oddálený odraz - odraz přes bednu odrazem s trampolínky - kruhy- např. komíhání ve visu, houpání s obraty u předhupu a záhupu, u záhupu seskok - kotouly např. vpřed, vzad, shyby - akrobacie – např. kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou , např. stoj na rukou, stoj na hlavě - průpravná cvičení pro zvládnutí přemetu stranou, např. přemet stranou		

provádí zdravotně pohybově a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem ukáže základní aerobní cvičení s hudbou rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat rozezná různé techniky a styly tance umí základy základních společenských tanců je schopen se projevovat prostřednictvím tanečně pohybových prostředků a hudby umí používat základní etiketu společenského chování umí využívat správného postavení těla provádí zdravotně pohybově a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem	- akrobatické kombinace, rovnovážná a zpevňovací příprava, hry v akrobacii - kladina – např. chůze, obraty, váha, sedy, rovnovážná cvičení, přeběhy, skoky, náskoky - hrazda – např. výmyk, přešvih únožmo vpřed - ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM - technika a estetika pohybu - rytmická a kondiční gymnastika - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem - rychlostně silová cvičení - protahovací a napínací cvičení např. strečink - základy klasické taneční techniky např. správné postavení těla - základy lidového tance např. přísunné, poskočné kroky, cval, chůze - základy moderního tance např. švihy, spirály - rytmická cvičení - základy společenských tanců např. polka, valčík, mazurka, blues - jiné styly tance např. country - základy etikety	
umí zdůvodnit význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové atd.) ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru.	- SPORTOVNÍ HRY - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry , prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce např. brankář, kapitán, hráč - základní pravidla her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry, např. fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, vybíjená	

zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání používá 1 – 2 plavecké způsoby zná základní protahovací, vyrovnávací a relaxační cvičení a je si vědom jejich důležitosti umí základy sebeobrany použít v praxi zvládá základy šplhu	- PLAVÁNÍ - dle možnosti školy) - význam plavání pro zdraví a regeneraci - základní plavecké disciplíny - KONDIČNÍ, KOMPENZAČNÍ A RELAXAČNÍ CVIČENÍ (dle možnosti školy) - např. kruhový trénink, překážkové dráhy, jóga, relaxace, vyrovnávací cvičení - ÚPOLY - základy sebeobrany - ŠPLH - technika šplhu např. na tyči	
Lyžařský výcvik (7.ročník) absolvuje lyžařský výcvik (sjezdové nebo běžecké lyžování)	7.ročník - základní prvky sjezdového nebo běžeckého lyžování - pokročilé techniky lyžování	5ti denní lyžařský kurz (7.ročník)
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 15 km	Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze dnů v přírodě	Dny pobytu v přírodě

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova - dívky		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			8 9.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší) pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty užívá a rozpozná základní startovní povely zvládá techniku nízkého a polovysokého startu zvládá techniku běhů, hodů a skoků užívá základní techniky dalších osvojených disciplín aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti uplatňuje pravidla při atletických disciplínách získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy ovládá vrh koulí umí si rozvrhnout tempo při vytrvalostním běhu při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony	- pojmy osvojených činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení a jejich využití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - ATLETIKA - základní pravidla atletických soutěží - základní techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti : běh např. rychlý 60m, vytrvalostní 12min., člunkový běh 4x10m (unifittest), štafetový běh - skok např. daleký, snožmo z místa (unifittest), rozměření rozběhu - hod. např. míčkem na dálku, z místa a rozběhu - vrh koulí - základy evidence výkonů		VKZ
používá aktivně osvojené pojmy provede kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, stoj na hlavě přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky je schopen použít skok z trampolínky s jednoduchým obratem umí roznožku přes nářadí dokáže základní prvky na kladině dokáže rovnovážné polohy dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí	- GYMNASTIKA - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - přeskok přes kozu, např. roznožka, skrčka, oddálený odraz - odraz přes bednu odrazem s trampolínky - kruhy- např. komíhání ve visu, houpání s obraty u předhupu a záhupu, u záhupu seskok - kotouly např. vpřed, vzad, shyby - akrobacie – např. kotoul vpřed a vzad a jeho		

umí houmání u záhumu soskolt	modifiles of testant laters and married	
provádí zdravotně pohybově a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem ukáže základní aerobní cvičení s hudbou rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat rozezná různé techniky a styly tance umí základy základních společenských tanců je schopen se projevovat prostřednictvím tanečně pohybových prostředků a hudby umí používat základní etiketu společenského chování umí využívat správného postavení těla provádí zdravotně pohybově a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem dokáže provést jednoduché sestavy na kladině, hrazdě, kruzích dokáže provést gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy	modifikace, kotoul letmo, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou , např. stoj na rukou, stoj na hlavě • průpravná cvičení pro zvládnutí přemetu stranou, např. přemet stranou • akrobatické kombinace, rovnovážná a zpevňovací příprava, hry v akrobacii • kladina – např. chůze, obraty, váha, sedy, rovnovážná evičení, přeběhy, skoky, náskoky • hrazda – např. výmyk, přešvih únožmo vpřed • ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM • technika a estetika pohybu • rytmická a kondiční gymnastika • různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem • rychlostně silová cvičení • protahovací a napínací cvičení např. Strečink • základy klasické taneční techniky např. Správné postavení těla, piruety • základy lidového tance např. přísunné, poskočné kroky, cval, chůze • základy moderního tance např. švihy, spirály, brushes • rytmická cvičení • základy společenských tanců např. polka, valčík, čača, jive, waltz • jiné styly tance např. street dance • základy etikety v praxi	
umí zdůvodnit význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové atd.) ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti	- SPORTOVNÍ HRY - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce např. brankář, kapitán, hráč - základní pravidla her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách	

a samostatně posuzuje hru.	- příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry, např. fotbal, basketbal, přehazovaná, florbal, volejbal.	
zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání používá 1 – 2 plavecké způsoby umí šipku	- PLAVÁNÍ - dle možnosti školy) - význam plavání pro zdraví a regeneraci - základní plavecké disciplíny - technika skoku např. šipka	
zná základní protahovací, vyrovnávací a relaxační cvičení a je si vědom jejich důležitosti	- KONDIČNÍ, KOMPENZAČNÍ A RELAXAČNÍ CVIČENÍ (dle možnosti školy) - např. kruhový trénink, překážkové dráhy, jóga, relaxace, vyrovnávací cvičení	
umí základy sebeobrany použít v praxi zvládá základy šplhu	- ÚPOLY - základy sebeobrany - technika šplhu, např. šplh na tyči s přírazem	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 15 km	Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze dnů v přírodě	Dny pobytu v přírodě

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova - chlapci		Ročník
Člověk a zdraví			67.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy umí provést speciální běžecká cvičení – běžecká abeceda umí si rozlišit tempo při vytrvalostním běhu	Atletika Běh rychlý, např. 50m, 60m Běh vytrvalostní 12 min. (unifittest) Skok daleký-další techniky Skok snožmo z místa (unifittest) Člunkový běh 4x10m (unifittest) běžecká abeceda Skok vysoký-zlepšování techniky skoku nůžkami Hod míčkem - na dálku Vrh koulí – nácvik techniky - powerball		
umí kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace provádí stoj na rukou a na hlavě je schopen použít skok z trampolínky s jednoduchým obratem umí houpání, u záhupu seskok umí roznožku a skrčku přes kozu přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí zvládá základy šplhu	- Gymnastika - Akrobacie -např. kotoul vpřed, vzad, stoj na hlavě a na rukou - Trampolínka - skoky - Kruhy – např. houpání, obraty - Přeskok – roznožka a skrčka přes kozu - Přeskok přes bednu odrazem z trampolínky - Hrazda – např. přešvih únožmo vpřed - Šplh na tyči s přírazem		
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků zvládá konkrétní hry a jejich pravidla uplatňuje zásady fair play jednání ve hře	Míčové hry- např. fotbal, futsal, florbal, vybíjená, přehazovaná, košíková		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova - chlapci		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			67.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Lyžařský výcvik (7.ročník) Žák: absolvuje lyžařský výcvik (sjezdové nebo běžecké lyžování) zdokonaluje techniku běhu na lyžích	7.ročník - základní prvky sjezdového nebo běžeckého lyžování - pokročilé techniky lyžování - běh na lyžích – čtyřdenní kurz (pouze sportovní skupiny)		5ti denní lyžařský kurz (7.ročník)
učí se novým pohybovým dovednostem na bruslích	bruslení (pouze sportovní skupiny)		Městský stadión
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 15 km	turistika a pobyt v přírodě uplatnění získaných poznatků ze dnů v přírodě		dny pobytu v přírodě
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc dovede se bezpečně pohybovat středně těžkým terénem, ovládá a používá pravidla silničního provozu, zná povinnosti chodce, cyklisty a motoristy, umí se zorientovat v jednoduché krajině, umí postavit stan a rozdělat oheň, umí hospodařit s vodou a potravinami, odhadne potřebu jídla a tekutin během pobytu v přírodě cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky - jako chodec, cyklista aktivně se zapojuje do akcí školy (obce) podporujících snižování rizik a nehodovosti a podporující bezpečné chování v dopravě	- Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla		VKZ Pobyty v přírodě, kurzy

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova - chlapci		Ročník
Člověk a zdraví Výstup			89.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli umí si rozložit tempo při vytrvalostním běhu je schopen přizpůsobit se tempu skupiny zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy umí provést speciální běžecká cvičení – běžecká abeceda ovládá vrh koulí	- Atletika - Běh rychlý, např. 60m - Běh vytrvalostní 12 min. (unifittest) - Skok daleký- další techniky - Skok snožmo z místa (unifittest) - Člunkový běh 4x10m (unifittest) - běžecká abeceda - Skok vysoký- zlepšování techniky skoku nůžkami, pokus o flop - Hod granátem - na dálku - Vrh koulí – nácvik techniky		
používá kotoul vzad do zášvihu zvládá stoj na rukou s oporou je schopen použít skok z trampolínky se složitějším obratem umí svis vznesmo, střemhlav nacvičuje houpání s obraty umí houpání, u záhupu seskok umí roznožku a skrčku přes zvýšenou kozu našíř přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky i s obratem při cvičení uplatní svůj fyzický fond zvládá základy šplhu uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech,	- Gymnastika - Akrobacie -např. kotoul vpřed, vzad, se zášvihem, stoj na hlavě a na rukou - Trampolínka – skoky a obraty - Kruhy – např. houpání, obraty, svis vznesmo a střemhlav - Přeskok – roznožka a skrčka přes kozu - Přeskok přes bednu odrazem z trampolínky - Hrazda – např. přešvih únožmo vpřed, výmyk - Šplh na tyči s přírazem		
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry- např. házená, florbal, fotbal, futsal, košíková, odbíjená		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Tělesná výchova - chlapci		Ročník
Člověk a zdraví			89.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: zdokonaluje techniku běhu na lyžích	běh na lyžích – čtyřdenní kurz (pouze sportovní skupiny), pokročilá technika běhu na lyžích		
zdokonaluje se v pohybových dovednostech na bruslích uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 15 km	- bruslení (pouze sportovní skupiny) - Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze dnů v přírodě		Městský stadión Dny pobytu v přírodě

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Doplňuje tímto ostatní vyučovací předměty.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako povinný samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Konkrétně je realizováno v jednotlivých ročnících takto: v 6. ročníku jako Práce s technickými materiály a Pěstitelské práce, v 7.ročníku Pěstitelské práce, v 8. a 9. ročníku jako Svět práce.

Integruje tématické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Předmět svým obsahem často přesahuje do dalších předmětů (přírodopis, zeměpis, matematika, fyzika, výchova ke zdraví, výtvarná výchova). Učivo je realizováno převážně aktivními metodami (skupinové práce, samostatné práce, krátkodobé projekty, praktické práce, diskuze, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně).

Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy, školních dílen a na přilehlém pozemku, příp. mimo budovu školy (IPS ÚP, exkurze, Veletrh vzdělávání,...).

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Pracovní činnosti jsou na 2.stupni integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj kreativita návrh vlastního výrobku, originalita a pružnost vlastního nápadu
  - 1.10. Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky, především individuální praktickou prací na výrobcích, na pozemku školy, prací dvojic či ve skupině (poznání nutnosti vzájemné pomoci), dalšími nedílnými strategiemi jsou pozorování, diskuse, zkoumání různých možností řešení, podpoření kreativity a navržení vlastního postupu práce, exkurze, vyhledávání informací na internetu, řešení modelových situací. Výuka je doplněna částečně frontální výukou, především při předávání teoretických znalostí.

Kompetence k učení

- učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů a zpracování informací z hlediska důležitosti a využití k dalšímu učení
- předkládat žákům dostupné informační zdroje související s vyučovacím předmětem

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky přecházet žáky od smyslového poznávání k poznávání založenému na praktické práci a chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních faktů, poznatky zobecňovat a aplikovat, logicky vyvozovat a předvídat závěry přírodovědných zákonů
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- vést k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování

Kompetence sociální a personální

- vést k osvojování dovednosti kooperace, práce v týmu a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

vést k poznání možnosti využívání rostlin lidstvem a učit odpovědnosti za zachování životního prostředí

Kompetence pracovní

- učit optimálně plánovat a provádět praktické práce a pozorování a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamovat se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti – práce s tech. materiály		6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu dodržuje Řád školní dílny udržuje své pracovní místo a prostředí v pořádku	- Pracovní místo a pracovní prostředí - Řád školní dílny - Zásady hygieny při práci a bezpečnost práce ve školní dílně - První pomoc při úrazu		
pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech připraví si ke své práci jednoduchý náčrtek a výkres včetně kótování	- Technická komunikace, jednoduchý technický výkres a náčrtek, kótování - Měření a orýsování materiálu	M - geometrie	
dokáže uplatnit základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje svoji pracovní činnost provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- Pracovní postupy při opracování materiálu - Technické materiály a jejich vlastnosti (dřevo, kov, plast) - Ruční nástroje a nářadí na opracování materiálu - Spojování materiálu - Povrchové úpravy materiálů a jejich údržba - Výrobek dle vlastního návrhu - Výrobek dle jednoduchého technického nákresu	F – vlastnosti látek OSV- kreativita – návrh vlastního výrobku, originalita a pružnost vlastního nápadu	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti – pěstitelství		Ročník
Člověk a svět práce			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin uvede pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve	Základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování, výživa rostlin a půdy		
stanoveném rozsahu i termínu používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a osobní ochranné prostředky uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka	- osivo, sadba, pařeniště, skleníky - hlavní druhy zeleniny, výživa a hnojení zelenin, škůdci a ochrana zelenin a její skladování - polní plodiny, pěstování a význam pro výživu	Př – krytosemenné rostliny Z – zemědělství	
prokáže osvojení požadovaných základních pracovních dovedností a návyků správně vykoná zadané praktické činnosti dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	- ochrana pracovního a životního prostředí - práce pro zlepšení školního prostředí	Výchova ke zdraví	
dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň na modelových situacích předvede poskytnutí první pomoci při úrazu	hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti – pěstitelství		Ročník
Člověk a svět práce			7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uvede pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a osobní ochranné prostředky	- základní podmínky pro pěstování ovocných rostlin - ochrana ovocných rostlin - sklizeň, uskladňování a zpracování ovoce	Z – zemědělství Př – krytosemenné rostliny	
provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu prokáže osvojení požadovaných základních pracovních dovedností a návyků	- okrasné rostliny - květina v exteriéru a interiéru		
správně vykoná zadané praktické činnosti dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka	- léčivé rostliny a léčivé účinky rostlin - rostliny jako drogy a jejich zneužití	Výchova ke zdraví	
dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň na modelových situacích předvede poskytnutí první pomoci při úrazu	• plevele a boj s nimi		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Vyučovací předmět	Vyučovací předmět Ročník	Ročník
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		8.		
Výstup	Učivo Mezipřed. vztahy, průřezová témata		Poznámky		
Žák: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	problematika trhu práce				
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- volba profesní orientace - požadavky na jednotlivé profese - vzdělávací systém v ČR	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Pracovní činnosti		Ročník
Člověk a svět práce			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	- možnosti vzdělávání - orientace v inzertní části médií - úřad práce – ISP a jeho význam		
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- tvorba životopisu - příprava na pracovní pohovor - zaměstnání - podnikání		
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	- základní operace platebního styku v domácnosti - finanční gramotnost		

Povinně volitelné předměty

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním posláním tohoto předmětu je získávání zájmu žáků o studium cizího jazyka, vytváření pozitivního vztahu k německému jazyku, osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Důraz je kladen na porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a dále na schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v německém jazyce. Důležité je i poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi. Dále jsou žáci vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk se vyučuje jako povinně volitelný samostatný předmět v 7. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Třídy (skupiny) se zaměřením na cizí jazyk vyučují tento předmět již od 6. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Žáci jsou rozděleni do skupin v rámci ročníku.

Německý jazyk integruje tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět svým obsahem přesahuje do dalších předmětů (zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova...).

Učivo je kromě výkladu realizováno převážně aktivními metodami (skupinové vyučování, dialogy, poslech, četba, písemná i ústní reprodukce textu, hry, soutěže, dramatizace, samostatná práce žáků s využitím slovníků a autentických materiálů, výukové programy na PC, vyhledávání informací a práce na internetu, krátkodobé projekty). Součástí výuky jsou i příležitostné akce, např. výjezdy do zahraničí.

Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Německý jazyk jsou na 2. stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Komunikace v cizím jazyce -pravidla komunikace v běžných každodenních situacích

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách německého jazyka uplatňujeme různé formy práce. Kromě nezbytného frontálního vyučování (výklad, shrnutí učiva) pracují žáci ve skupinách, ve dvojicích nebo samostatně. Výuka je zaměřená na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je tedy kladen velký důraz na rozvoj komunikativní kompetence formou dialogů, prací s textem, poslechem s porozuměním, samostatným ústním projevem a psaním. Snažíme se ve vyučování o názornost, vnímání všemi smysly. Používáme časopisy, dvojjazyčné slovníky, jednoduché autentické texty, audionahrávky, cizojazyčné nástěnné mapy, hudební nástroj (kytara), atd. Žáky aktivujeme hrami, dramatizací, využíváme simulační metody ve výuce. Snažíme se o rozvoj všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vést žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- umožňovat žákům přístup k informačním zdrojům a práci se získanými informacemi
- klást žákům vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytvářet příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vést žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k diskuzi
- vést žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk 2 hodiny týdně		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			7.
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika: Umí hláskovat v němčině Vyslovuje a čte správně jednoduché texty	Hláskování Porovnání zvukové a písemné stavby jazyka Vlastní jména Internacionalismy	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce -pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
Psaní: Vyplní základní údaje o své osobě do formuláře Umí o sobě napsat jednoduchý email	Formulář Jednoduchý email		
Mluvený projev: Rozumí jednoduchým pokynům a dovede ně reagovat Představí sebe a svou rodinu Popíše rodinnou fotografii, své přátele Vypráví o svých zájmech Hovoří po telefonu s kamarádem Čtení: Vyhledává v jednoduchém textu určité informace Čte jednoduchý text, rozumí mu s pomocí vizualizace	Rozhovory, básničky Tématické okruhy: já, moje rodina, přátelé, barvy, čísla do 20, hobby, škola		
Mluvnice Umí určit dobu trvání Počítá do 20 Seznamuje se s se základními gramatickými jevy	Stavba jednoduché věty W-otázky Časování vybraných sloves		
Reálie Zná hlavní města a některé zajímavosti německy mluvících zemí	Německo, Rakousko, Švýcarsko		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika, poslech: Rozumí jednoduchému poslechovému textu Dokáže si telefonicky domluvit schůzku	Komunikace s kamarády, rodinnými příslušníky Jednoduché tématické poslechové texty Jazykolamy	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce v běžných každodenních situacích	
Psaní: Umí napsat pozdrav z dovolené, pozvánku na oslavu a Reagovat na ně Mluvený projev: Určuje hodiny, dny, měsíce, roční období Hovoří o činnostech ve škole během roku Vyjádří cíl cesty, zeptá se na směr cesty Umí koupit jízdenku,objedná ubytování Čtení: Čte krátké texty, rozumí jejich obsahu Orientuije se ve dvojjazyčném slovníku	Tématické okruhy: dovolená, rodinné oslavy, svátky, koníčky, počítač, zvířata, kalendář – roční období, cestování, popis domu Vyhledávání slovíček ve slovníku		
Mluvnice: Zvládá základní početní úkony Umí časovat pravidelná a některá další vybraná slovesa Umí tvořit množné číslo vybraných podstatných jmen Nacvičuje užití vybraných předložek a předložkových vazeb	Předoložky s časovými údaji, nach, in – místně, předložky se 3. a 4. pádem (ve 3. pádě) Číslovky do 100 Pravidelná slovesa, haben, möchten, fahren		
Reálie: Zná názvy evropských zemí	Evropské země, EU		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: Fonetika, Poslech Zná pravidla německé výslovnosti, aplikuje je při čtení i mluveném projevu Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Rozumí jednoduchým pomalu pronášeným pokynům a otázkám učitele Psaní Dovede napsat blahopřání, reagovat na něj Napíše jednoduché texty týkající se probraných tématických okruhů Mluvený projev Jednoduchým způsobem sdělí základní informace o osvojených tématech Klade otázky a odpovídá na obdobné dotazy Čtení Čte s porozuměním Orientuje se podle plánu města Umí pracovat s dvojjazyčným slovníkem	Jazykolamy Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka Poslechové texty z učebnice Tématické okruhy: Popis cesty, denní program, škola, lidské tělo, počasí, město	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
Mluvnice: Ovládá základní gramatické struktury a typy vět Reálie Seznamuje se s významnými svátky v německy mluvících zemích	Základní gramatické struktury a typy vět, je kladen důraz na srozumitelnost projevu, elelmentární chyby jsou tolerovány Svátky v německy mluvících zemích a u nás Dovolená v Evropě		

Třídy / skupiny se zaměřením na cizí jazyk

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk rozšířená výuka cizího jazyka		Ročník 6.
Jazyk a jazyková komunikace Výstup ^{Žák:}			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika: Umí hláskovat v němčině Vyslovuje a čte správně jednoduché texty	Hláskování Porovnání zvukové a písemné stavby jazyka Vlastní jména Internacionalismy	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce -pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
Psaní: Vyplní základní údaje o své osobě do formuláře Umí o sobě napsat jednoduchý email	Formulář Jednoduchý email		
Mluvený projev: Rozumí jednoduchým pokynům a dovede ně reagovat Představí sebe a svou rodinu Popíše rodinnou fotografii, své přátele Vypráví jednoduše o svých zájmech Hovoří po telefonu s kamarádem Čtení: Vyhledává v jednoduchém textu určité informace Čte jednoduchý text, rozumí mu s pomocí vizualizace	Rozhovory, básničky Tématické okruhy: já, moje rodina, přátelé, barvy, čísla do 20, hobby, škola		
Mluvnice Umí určit dobu trvání Počítá do 20 Seznamuje se s se základními gramatickými jevy	Stavba jednoduché věty W-otázky Časování vybraných sloves		
Reálie Zná hlavní města a některé zajímavosti německy mluvících zemí	Německo, Rakousko, Švýcarsko		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk rozšířená výuka cizího jazyka		Ročník 7.
Jazyk a jazyková komunikace			
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika, poslech: Rozumí jednoduchému poslechovému textu Dokáže si telefonicky domluvit schůzku	Komunikace s kamarády, rodinnými příslušníky Jednoduché tématické poslechové texty Jazykolamy	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce v běžných každodenních situacích	
Psaní: Umí napsat pozdrav z dovolené, pozvánku na oslavu a reagovat na ně Mluvený projev: Určuje hodiny, dny, měsíce, roční období Hovoří o činnostech ve škole během roku Vyjádří cíl cesty, zeptá se na směr cesty Umí koupit jízdenku,objedná ubytování Čtení: Čte krátké texty , rozumí jejich obsahu Orientuije se ve dvojjazyčném slovníku	Tématické okruhy: dovolená, rodinné oslavy, svátky, koníčky, počítač, zvířata, kalendář – roční období, cestování, popis domu Vyhledávání slovíček ve slovníku		
Mluvnice: Zvládá základní početní úkony Umí časovat pravidelná a některá další vybraná slovesa Umí tvořit množné číslo vybraných podstatných jmen Nacvičuje užití vybraných předložek a předložkových vazeb Reálie:	Předoložky s časovými údaji, nach, in – místně, předložky se 3. a 4. pádem (ve 3. pádě) Číslovky do 100 Pravidelná slovesa, haben, möchten, fahren Evropské země, EU		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk rozšířená výuka cizího jazyka		Ročník 8.
Jazyk a jazyková komunikace Výstup ^{Žák:}			
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika, Poslech Zná pravidla německé výslovnosti, aplikuje je při čtení i mluveném projevu Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Rozumí jednoduchým pomalu pronášeným pokynům a otázkám učitele	Jazykolamy Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka Poslechové texty z učebnice	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
Psaní Dovede napsat blahopřání, reagovat na něj Napíše jednoduché texty týkající se probraných tématických okruhů Mluvený projev Jednoduchým způsobem sdělí základní informace o osvojených tématech Klade otázky a odpovídá na obdobné dotazy Čtení Čte s porozuměním Orientuje se podle plánu města Umí pracovat s dvojjazyčným slovníkem	Tématické okruhy: Popis cesty, denní program, škola, lidské tělo, město		
Mluvnice: Ovládá základní gramatické struktury a typy vět Reálie Seznamuje se s významnými svátky v německy mluvících zemích	Základní gramatické struktury a typy vět, je kladen důraz na srozumitelnost projevu, elelmentární chyby jsou tolerovány Svátky v německy mluvících zemích a u nás Dovolená v Evropě		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Německý jazyk rozšířená výuka cizího jazyka		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace			9.
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika správně vyslovuje a čte foneticky správně	Vzorová i vlastní výslovnost, vzájemné porovnávání	komunikace v cizím jazycev běžných každodenních situacích	
<u>Čtení</u> Vyhledává konkrétní slova a rozšiřuje tak slovní zásobu Vyhledává konkrétní informace v jednoduchých autentických textech	Dvojjazyčný slovník Autentické texty		
Poslech Rozumí a správně dreaguje na pokyny učitele Dokáže určit konkrétní informace z přiměřenéhě náročného poslechového textu Mluvený projev Zvládne sestavit jednoduchý dialog, klade otázky Nacvičuje drobné dramatické texty	Tématické okruhy: v každé situaci, nehoda, ztráta, orientace ve městě, plánování dovolené, sport, u vody, v horách, škola, zážitky v minulém čase		
Psaní Správně píše vlastní a zeměpisná jména a povolání Mluvnice gramaticky správně sestavuje jednoduché věty se vztahem k probíraným okruhům	Zeměpisná jména Povolání Gramatické struktury úrovně A1		
Reálie Zná základní reálie německy mluvených zemí	Německy mluvící země		

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním posláním tohoto předmětu je získávání zájmu žáků o studium cizího jazyka, vytváření pozitivního vztahu k anglickému jazyku, osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Důraz je kladen na porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a dále na schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v anglickém jazyce. Důležité je i poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi. Dále jsou žáci vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce se vyučuje jako volitelný samostatný předmět v 9. ročníku s dotací 1 hodiny týdně.

Konverzace v anglickém jazyce integruje tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět svým obsahem přesahuje do dalších předmětů (zeměpis, dějepis, literatura, hudební výchova...).

Učivo je kromě výkladu realizováno převážně aktivními metodami (skupinové vyučování, dialogy, poslech, četba, písemná i ústní reprodukce textu, hry, soutěže, dramatizace, samostatná práce žáků s využitím slovníků a autentických materiálů, výukové programy na PC, vyhledávání informací a práce na internetu, krátkodobé projekty). Součástí výuky jsou i příležitostné akce, např. výjezdy do zahraničí. Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce		Ročník
Jazyk a jazyk. komunikace			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích (m.j. nabídka, prosba, odmítnutí, omluva, poděkování, orientace, stížnost, popis osoby, předmětu nebo místa, u lékaře)	OSV – komunikace - omluva, prosba, komunikace v různých situacích	
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem žáka	ústní sdělení v rámci probírané slovní zásoby (m.j. rodina, škola, zájmy, zábava, cestování, zážitky, doporučení, formální a neformální diskuse)	OSV – komunikace - dovednosti pro verbální sdělování	
rozumí obsahu složitějších textů	čtení s porozuměním		
orientuje se v textu, odpovědi na otázky vyhledá v textu, nebo je logicky odvodí	práce s anglickým textem		
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	volný překlad, porozumění kontextu		
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	stručné převyprávění krátkého textu		
plně rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, chápe smysl složitějších promluv i méně zřetelně či rychle vyslovovaných promluv a konverzací	poslech s porozuměním	OSV – komunikace - technika řeči, výraz řeči	
stručně reprodukuje obsah vyslechnuté promluvy a konverzace	stručné převyprávění obsahu na základě poslechu krátkých promluv a konverzací		
stručně a jasně prezentuje své znalosti o anglicky mluvících zemích	reálie anglicky mluvících zemí (m.j. Velká Británie, Austrálie a Nový Zéland)		

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět Seminář z matematiky vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Jedná se o předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech a bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Povinně volitelný předmět Seminář z matematiky se vyučuje na 2. stupni v 6., 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivní, ale i jinými metodami výuky (skupinová práce, práce dvojic, práce s výukovými programy, hry a soutěže). Kromě metod výuky v kmenových třídách budou tedy žáci využívat i prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

Matematickým vzděláním přispíváme k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Matematika totiž názorně demonstruje přechod od konkrétního k abstraktnímu, vyžaduje tvůrčí přístup a různorodé metody práce, podporuje samostatnost i nutnost spolupráce při řešení problémů, při hledání řešení je nutné vyjádřit své myšlenky a obhájit je; přitom sledovat i jiný myšlenkový postup, který vede ke stejnému cíli.

Získané matematické poznatky a dovednosti žáci uplatní nejen v praxi, ale i v ostatních přírodovědných předmětech (např. fyzika, chemie, zeměpis). Chceme, aby každý žák školy dosáhl v matematické gramotnosti takové úrovně, aby splnil požadavky přijímacího řízení na střední školu.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Opakování učiva z 15. ročníku	fyzika – měření fyzikálních veličin	
zapíše, přečte, uspořádá na číselné ose, porovná a zaokrouhlí přirozená čísla	přirozená čísla a početní operace s nimi		zajímavé úlohy, matematické rébusy
provádí početní operace s přirozenými čísly a využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení			
provádí písemné operace v oboru přirozených čísel včetně dělení dvojciferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem			
provádí početní operace s desetinnými čísly (i písemné – ne dělení desetinných čísel)	desetinná čísla (řád desetin a setin) a početní operace s nimi		
orientuje se ve velikostech 1 mm², 1 cm², 1 dm², 1 m², 1 a, 1 ha, 1 km², převádí jednotky obsahu	převod jednotek délkových, čtverečních		
řeší slovní úlohy z praxe na výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníka.	řešení slovních úloh		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá jejich řešení	číselné a logické řady		
	Desetinná čísla	fyzika – měření fyzikálních veličin	
provádí početní operace s desetinnými čísly a využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	pamětné i písemné počítání s desetinnými čísly, násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000,		
převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti	převody jednotek délkových, čtverečních a hmotnosti		
řeší úlohy z praxe, v nichž se využívá desetinných čísel	slovní úlohy		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Dělitelnost přirozených čísel		
určuje násobky a dělitele daného čísla používá znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 25, 50, 100 použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel najde nejmenší společný násobek 2 – 3 čísel najde největšího společného dělitele 2-3 čísel dělitelnosti přirozených čísel využívá k řešení slovních úloh z praxe	- násobek a dělitel - znaky dělitelnosti - prvočísla a čísla složená, rozklad na prvočinitele - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - slovní úlohy Úhel a jeho velikost		
narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních změří velikost úhlu pomocí úhloměru	- rýsování úhlu dané velikosti - měření velikosti úhlu, úhloměr		
užívá jednotky stupeň, minuta vyznačí úhly vedlejší a vrcholové, střídavé a souhlasné - určí	operace s velikostmi úhlů		
jejich vlastnosti a velikosti sestrojí osu úhlu	osa úhlu – konstrukce kružítkem Osová a středová souměrnost	výtvarná výchova – využití při kresbě, vystřihování,	
sestrojí obraz v osové i středové souměrnosti určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce a střed souměrnosti ve středově souměrných rovinných útvarech	osová souměrnost a osově souměrné útvary středová souměrnost a středově souměrné útvary		
,	<u>Trojúhelník</u>		
v trojúhelníku sestrojí výšky, těžnice, střední příčky a popíše jejich vlastnosti	výšky, těžnice, střední příčky		
sestrojí kružnici opsanou i vepsanou	kružnice opsaná a vepsaná		
			<u> </u>

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			6.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
podle vzorce vypočítá obvod a obsah trojúhelníku	obvod a obsah trojúhelníku		
sestrojí trojúhelník dle věty sss, sus, usu	konstrukce trojúhelníku podle vět sss, sus, usu		
zapíše postup konstrukce pomocí symboliky	1		
	Objem a povrch kvádru a krychle		
orientuje se v krychlových jednotkách, převádí jednotky krychlové a duté míry	převody jednotek obsahu a objemu		
k výpočtu objemu a povrchu krychle, kvádru využívá vzorce	objem a povrch		
řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru, krychle	slovní úlohy		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti	logické a netradiční geometrické úlohy		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět ce Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
	Opakování a rozšíření učiva		
	Druhá mocnina a odmocnina		
uvede příklady praktického použití druhé mocniny a druhé odmocniny	druhá mocnina racionálního čísla		
určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek	určování druhé mocniny a odmocniny z tabulek		
vypočítá výraz s mocninami a odmocninami, určí jeho hodnotu	,		
	Pythagorova věta		
vypočítá třetí stranu trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty	výpočet přepony, odvěsny		
vyřeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty (zakreslí reálný náčrtek, matematickou symbolikou zapíše řešení příkladu, příklad vyřeší)	praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty		
	Kruh, kružnice, válec		
uvede rozdíl mezi průměrem a poloměrem (jejich vzájemný vztah)	pojmy: poloměr, průměr, kruh, kružnice		
vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců	obvod kruhu, obsah kruhu		
sestrojí sečnu, tečnu a tětivu	části kružnice, kruhu		
vypočítá objem a povrch válce	objem a povrch válce		
vyřeší slovní úlohy z praxe s využitím znalostí o kružnici či válci, ve slovní úloze provede náčrtek, matematizaci problému, jeho řešení a ověření reálnosti výsledku, potřebné informace vyhledá v tabulkách	slovní úlohy z praxe		
	Mocniny s přirozeným mocnitelem		
použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami	sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět e Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
provádí základní početní operace (+, -, ., :) s mocninami	násobení, dělení mocnin		
umocní součin, podíl, mocninu	mocnina součinu a podílu, umocňování mocnin		
	<u>Výrazy</u>		
určí hodnotu daného číselného výrazu	výrazy číselné a jejich hodnota		
provádí základní operace (sčítání a odčítání) s mnohočleny	sčítání a odčítání mnohočlenů,		
provádí násobení a dělení mnohočlenů	násobení a dělení mnohočlenu jednočlenem		
vytkne z daného výrazu vhodný výraz a správně zapíše rozklad výrazů	vytýkání, rozklad vytýkáním		
použije vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin	• užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$		
pomocí vzorců upraví daný výraz			
	Lineární rovnice	Fyzika – úpravy vzorců	
vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav	lineární rovnice s jednou neznámou, kořen (řešení) lineární rovnice		
provede zkoušku řešení dosazením do rovnice	• zkouška		
vyřeší slovní úlohy (provede rozbor slovní úlohy, vyřeší úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení)	řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic		
vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin	výpočet neznámé ze vzorce		
	Konstrukční úlohy		
sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika prvky	konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Vyučovací předmět	Ročník
Matematika a její aplikace Výstup			8.	
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky	
využije Thaletovu kružnici v konstrukčních úlohách	Thaletova kružnice			
správně zapíše konstrukční postup s použitím matematické symboliky	zápis postupu konstrukce			
sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	konstrukce tečen ke kružnici			
	Statistika			
vypočítá aritmetický průměr	aritmetický průměr			
čte tabulky a grafy a interpretuje je v praxi	grafy, diagramy (bodové, sloupcové, spojnicové, kruhové)			
čte a sestrojuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech				
	Logické úlohy			
doplní číselnou řadu	číselné řady			
$\Pi, \sqrt{2},$	zajímavá čísla			
doplní početní tabulky, čtverce, sudoku	tabulky, magické čtverce, sudoku			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy - pohyb, směsi, s procenty, společná práce, využívající soustavy dvou rovnic o dvou neznámých		
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	analýza zadání jednotlivých úloh a jejich následné řešení		
provádí početní operace s lomenými výrazy	- existenční podmínky - sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů - úpravy vzorců		
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	zaokrouhlování, odhady		
účelně využívá kalkulátor	ovládání a účelné využití kalkulátoru		
pracuje s tabulkami pro základní školu	práce s tabulkami		
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- pravoúhlá soustava souřadnic - funkce - funkce - lineární, nepřímá úměrnost, kvadratická, goniometrické		
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vyhledávání funkčních závislostí v situacích reálného života		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	podobnost trojúhelníků		
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	věty o podobnosti trojúhelníků		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z matematiky		Ročník
Matematika a její aplikace			9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	• jehlan, kužel, koule		
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• jehlan, kužel, koule		
načrtne a sestrojí sítě těles	• jehlan, kužel, koule		
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikační geometrické úlohy		
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- volné rovnoběžné promítání - pravoúhlé promítání - základy výkresové dokumentace		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- logická úvaha a úsudek - kombinatorika a pravděpodobnost		
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí	prostorová představivost		

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět Seminář z českého jazyka vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V povinně volitelném předmětu Seminář z českého jazyka žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Předmět Seminář z českého jazyka se vyučuje jako povinně volitelný předmět v 6., 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			6.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	znaková podoba jazyka, složky verbální (slovní), tempo, melodičnost, hlasitost projevu, mimika, gesta a jejich účinek, osnova (koncept) mluveného projevu a její zákonitosti		
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	řízená diskuse, dialog, použití vhodných komunikačních prostředků vzhledem k záměru mluvčího a kom. situaci		
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky.	klíčová slova, redukce obsahu textu, hlavní myšlenka textu, myšlenková mapa		
uspořádá v textu informace s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	vertikální a horizontální struktura textu, odstavec, kapitola		
rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště v ustálených slovních obratech, úslovích a rčeních.	způsoby obohacování sl. zásoby		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché.	skladba věty jednoduché, větný člen, významový vztah mezi větnými členy, typy přísudků, rozvíjející větné členy, větný člen několikanásobný,graf věty jednoduché		
používá správné tvary slov v písemném projevu.	skloňování podstatných a přídavných jmen, tvary duálové		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	uplatnění jednotlivých slovních druhů ve skladbě věty jednoduché		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	zvuk. stránka jazyka, výslovnost, přízvuk slovní, výslovnost běžně užívaných jmen cizího původu		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace Výstup			8.
	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	znaky subjektivního a objektivního sdělení		
identifikuje prvky nářeční a nadnářeční zejména v uměleckých textech a chápe potřebu jejich užití.	složky národního jazyka a jejich užití v umělecké literatuře, obecné výklady o jazyce		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché.	skladba věty jednoduché, větný člen, významový vztah mezi větnými členy, typy přísudků, větný člen několikanásobný, graf věty jednoduché		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	zvuková stránka jazyka, výslovnost, přízvuk slovní a větný, výslovnost běžně užívaných cizích slov a jmen cizího původu, skloňování slov cizího původu, jejich přiřazování ke vzorům		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	jazyková norma a kodifikace, kodifikační příručky, způsoby ověření správnosti užití češtiny (jazykové poradny, odborné publikace a časopisy) - využití multimédií		
v písemném projevu používá správné tvary běžně užívaných cizích slov pravopis morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	ohýbání slov cizího původu		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	uplatnění jednotlivých slovních druhů ve skladbě věty jednoduché a skladbě souvětí		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí.	skladba souvětí, významové vztahy mezi větnými částmi, věta hlavní a vedlejší, souřadnost a podřadnost, typy vedlejších vět, graf souvětí		
používá pravidla pro psaní správných koncovek v přísudku.	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	i	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Seminář z českého jazyka		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
identifikuje prvky nářeční a nadnářeční zejména v uměleckých textech a chápe potřebu jejich užití.	složky národního jazyka a jejich užití v umělecké literatuře, obecné výklady o jazyce		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	zvuková stránka jazyka, výslovnost, přízvuk slovní a větný, výslovnost běžně užívaných cizích slov a jmen cizího původu, skloňování slov cizího původu, jejich přiřazování ke vzorům		
v písemném projevu používá správné tvary běžně užívaných cizích slov pravopis morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	ohýbání slov cizího původu		
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště v ustálených slovních obratech, úslovích a rčeních.	slovotvorné způsoby: odvozování, skládání, zkracování, slovotvorný rozbor, slovotvorný základ a prostředek, přenesená pojmenování (jejich typy), postavení češtiny v rámci indoevropské jazykové rodiny a slovanské větve		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	jazyková norma a kodifikace, kodifikační příručky, způsoby ověření správnosti užití češtiny (jazykové poradny, odborné publikace a časopisy) - využití multimédií		
používá pravidla propsaní správných koncovek v přísudku	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	uplatnění jednotlivých slovních druhů ve skladbě věty jednoduché a skladbě souvětí		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí.	skladba souvětí, významové vztahy mezi větnými částmi, věta hlavní a vedlejší, souřadnost a podřadnost, typy vedlejších vět, graf souvětí		

SEMINÁŘ Z LITERATURY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět Seminář z literatury vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a navazuje na vyučování literární výchovy. Těžiště náplně leží v práci s texty české i světové literatury, kde mají žáci větší prostor pracovat s literárními texty (či filmovým zpracováním), kterým se v hodinách věnují jen okrajově nebo jsou rozebírány jen úryvky textů. Mohou tak hlouběji poznat díla a život vybraných autorů. Při výuce jsou využívány i znalosti učiva z předmětů D, Vv a Hv.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáky k rozvoji čtenářských a literárních dovedností, nenásilnou formou jim pomoci najít cestu k literatuře, ukázat širokou škálu literárních druhů a žánrů a pomoci v orientaci na hodnotná díla české a světové literatury. Zároveň se tak formuje i jejich estetické cítění a přístup k životu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Seminář z literatury má komplexní charakter. Rozvíjí žákovy komunikační a jazykové dovednosti, podporuje jeho fantazii a představivost, tvořivost. Odstraňuje zábrany v sebevyjadřování, prohlubuje kritické a estetické vnímání. Žáci analyzují texty a na jejich základě poznávají základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory a poznatky. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Předmět Seminář z literatury se vyučuje jako povinně volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Výuka je organizována zpravidla ve třídách, popřípadě může být doplněna návštěvou divadelního či filmového představení, učivo může být doplněno i literární exkurzí.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Seminář z literatury		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
uceleně reprodukuje přečtený (poslechový) text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele na základě četby a dosavadní znalosti literární teorie a historie, hodnotí způsob vyjádření autora, jeho působivost,	- vnímání, tvorba a reprodukce textu, reprodukce a interpretace (pravidla interpretace) - setkání se světem, poezií, věcmi, lidmi - literární druh a žánr, literární druhy (lyrika,epika, drama), poezie a próza, antický mýtus (báje), epos, řecké drama, Bible		
využívá znalostí z učiva dějepisu a na jejich podkladě uvádí základní literární směry české středověké lit. do počátku 15. století a jejich významné představitele, snaží se postihnout základní znaky literatury daného období, odhalí autorský záměr a jazykové zvláštnosti díla,	staroslověnské písemnictví, latinsky a česky psaná literatura českých autorů		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování, hodnotí výrazové prostředky literární a filmové, postihne vztah mezi předlohou a jejím filmovým zpracováním,	prozaický text zpracovaný do dramatické nebo filmové podoby, termín "motiv"		
vyhledává informace v různých informačních zdrojích, seznamuje se s regionálními autory pověstí, čte uměleckou literaturu s emocionálním prožitkem, formuluje ústně (popř. písemně) dojmy z četby a charakterizuje přístup k životu a jeho ztvárnění v poezii a próze,	multimediální zdroje informací a jejich věrohodnost, psané a mluvené slovo, knihovna jako interaktivní kulturní centrum – regionální autoři pověstí a bájí, oblíbená literatura		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie, dramatizuje text podle svých schopností a recituje vybrané básně.	tvorba textu, rozvoj autorského stylu, užití správné terminologie		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Seminář z literatury		8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
využívá znalostí z učiva dějepisu a na jejich podkladě uvádí základní literární směry a jejich významné představitele české i světové středověké lit. do druhé poloviny 18. století, snaží se postihnout základní znaky literatury daného období, odhalí autorský záměr a jazykové zvláštnosti díla, hodnotí způsob vyjádření autora, jeho působivost,	- středověká literatura vybraných českých a světových autorů (staroslověnské písemnictví, latinsky a česky psaná liter. literatura v národních jazycích, husitská literatura), - renesance a humanismus v Čechách a ve světě – vybraní autoři, pobělohorská barokní literatura		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování, hodnotí výrazové prostředky literární a filmové, postihne vztah mezi předlohou a jejím filmovým zpracováním, dramatizuje text podle svých schopností - využívá k tomu znalostí ze základů literární teorie,	drama jako literární druh (tragédie, komedie, činohra), prozaický text zpracovaný do dramatické nebo filmové podoby, termín "motiv", shakespearovské drama		
využívá znalostí z učiva dějepisu a na jejich podkladě uvádí základní literární směry a jejich vybrané významné představitele v české a světové literatuře období od konce 18. století do 2. poloviny 19. století do moderny, analyzuje literární texty, uvědoměle sleduje autorský záměr a jazykové zvláštnosti díla a na jejich základě formuluje vlastní názory a poznatky,	vybraní autoři NO – poezie a próza NO, vybraní autoři českého a světového romantismu a realismu		
čte uměleckou literaturu s emocionálním prožitkem, formuluje ústně (popř. písemně) dojmy z četby a charakterizuje přístup k životu a jeho ztvárnění v poezii a próze, popisuje strukturu a jazyk satirického díla.	oblíbená literatura, humor a satira v literatuře		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Seminář z literatury		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
využívá znalostí z učiva dějepisu a na jejich podkladě uvádí základní literární směry a jejich vybrané významné představitele v české a světové literatuře období 19. a 20.st., analyzuje literární texty, uvědoměle sleduje autorský záměr a jazykové zvláštnosti díla a na jejich základě formuluje vlastní názory a poznatky, snaží se pochopit a vyjádřit hlavní myšlenku díla,	typické žánry literatury 19. a 20. století, proměna jejich podoby (povídka, román a jeho druhy, epická a lyrická poezie, balada, romance, poema), hlubší poznání vybraných děl i života jejich autorů		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování, hodnotí výrazové prostředky literární a filmové, postihne vztah mezi předlohou a jejím filmovým zpracováním, analyzuje vybrané dílo, pochopí dané téma, vysvětlí hlavní myšlenku a autorský záměr, formuluje svůj názor a pokusí se vyjádřit poselství daného díla,	válka a násilí v české a světové literatuře 20.st. – vybraní autoři, filmové zpracování vybraných próz		
využívá znalostí z učiva dějepisu a na jejich podkladě analyzuje literární texty, snaží se odhalit souvislost mezi dobou a vznikem díla, vysvětlí hlavní myšlenku a autorský záměr, formuluje svůj názor a pokusí se vyjádřit poselství daného díla,	vybraní autoři a jejich díla české a světové literatury 2.pol. 20.st.		
rozpoznává základní rysy významného individuálního stylu vybraných autorů, rozlišuje základní znaky moderní poezie a porovná i jejich funkci, tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie, dramatizuje text podle svých schopností a recituje vybrané básně,	básnické směry konce 19.st. a ve 20.st. – cesty moderní poezie, tvorba textu, rozvoj autorského stylu, užití správné terminologie		
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	oblíbená literatura, humor a satira v literatuře, literární brak		

SEMINÁŘ Z INFORMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu "učení kdekoliv a kdykoliv", vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Seminář z informatiky je vyučován v 7. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně. Žáci jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s textem, tvorbou prezentací, zpracováním zvuku, fotografie a videa. Učivo je realizováno částečně frontální výukou, žáci pracují individuálně na svém PC. Kooperace mezi žáky rozvíjí jejich kompetence pro práci v týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami výuky a to prostřednictvím vyhledávání informací na internetu, práce ve dvojicích nebo v menších skupinách , krátkodobých projektů, prezentace vlastní práce, soutěživých her, debat a diskusí a řešení problémů.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Informační a komunikační technologie	Seminář z informatiky		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: je schopen napsat zadaný text v textovém editoru všemi deseti s ohledem na pravidla českého pravopisu, vkládá doplňující objekty a pracuje s nimi, vytvoří vhodnou tabulku vytváří přehlednou, formálně, graficky i logicky správnou prezentaci	- Textový editor (MS Word) - základní ovládání, zobrazení dokumentu, panely nástrojů, šablona, vkládání objektů, textového pole WordArtu, textové tabulky, psaní všemi deseti - PowerPoint - základní ovládání, animace jednotlivých objektů, přechody stránek, tvorba vlastní prezentace a její praktické		
pozná zvukový soubor, převede zvukové CD do PC formátu (např. MP3), získá zvuk pomocí dostupného hardwaru, upravuje zvukové soubory, nastaví a použije k přehrávání PC přehrávače, vytváří hudební CD dle vlastního výběru	prechody stranek, tvoroa vlastní prezentace a její praktické prezentování na projekční technice • Zvuk (audio) formáty a jejich vlastnosti, získávání zvuků, hudební CD, MP3, WAV,, ripování, úprava MP3 a dalších zvukových formátů, tvorba hudebních CD, PC přehrávače zvukových souborů, jejich vlastnosti a použití		
rozlišuje mezi fotoaparáty a jejich kvalitou, pořizuje snímky pomoc fotoaparátu a ovládá základní nastavení, přesouvá fotografie z fotoaparátu do PC, provádí základní úpravy (ořez, redukce červených očí, kontrast, ostrost,), volí přiměřený formát pro přenos fotografie na papír, archivuje a uspořádává si vlastní fotogalerii	Fotografie základní vlastnosti fotoaparátů, přenos dat, programy pro úpravu fotografií, možnosti úpravy fotografií, příprava fotografie pro přenos na fotopapír, archivace a přehlednost souboru fotografií		
rozeznává video soubory, nastavuje a přehrává videa v PC videopřehrávačích, získává vlastní video, převádí ho do PC, upravuje (doplňuje titulky, hudbou, stříhá, vytváří klipy,)	• Video základní formáty video souborů, PC přehrávače video souborů, kodeky potřebné pro přehrávání, práce s DVD formátem, získávání videa (video kamery, televizní karty, video z fotoaparátů, mobilů,), zpracování videa, software pro úpravu videa, tvorba vlastních videí, klipů a následná tvorba DVD		

SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU

Charakteristika povinně volitelného předmětu

Povinně volitelný předmět Seminář ze zeměpisu má přírodovědný i společenskovědní charakter. Obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář ze zeměpisu je povinně volitelným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 1hodinové týdenní dotaci zpravidla v kmenových třídách či digitálních učebnách. K preferovaným organizačním formám výuky patří skupinová a individuální práce, vytváření projektů a prezentací. Výuka by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí,
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Seminář ze zeměpisu		8.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák:			
rozdělí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti, pracuje s interaktivním softwarem při vyhledávání světových států a jejich hlavních měst	poloha, rozloha, lidnatost, hlavní města, světová mapa		
vyjmenuje typické výrobky evropských států, typická jídla, zvyky, osobnosti	evropská ekonomika, zvyky, tradice, gastronomie		
vyjmenuje politické formy států (republika, monarchie), vyhledá příklady, uvede, které převládají v současném světě	státní zřízení		
vyjmenuje státy s diktaturou, umí vyhledat a použít informace o nesvobodných státech, orientuje se ve světových uvede ohniska neklidu v současném světě, objasní hlavní příčiny konfliktů "válečných konfliktech, vyvodí negativní důsledky válek	diktatury, nesvobodné režimy, válečné konflikty		
dokáže vyhledat a smysluplně vytvořit prezentaci o státech, kde použije fakta o: populaci, ekonomice, historii, rozloze a poloze, vývoji a postavení ve světě	zeměpisná prezentace		
rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje, dokáže vyjmenovat vyspělé a zaostalé státy, umí srovnat jejich ekonomiku – průmysl, zemědělství a služby	stupeň rozvoje států světa		
uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam	mezinárodní politické organizace a seskupení		
používá internet k získání informací, které dál smysluplně zpracuje a používá, umí zacházet s interaktivním softwarem	interaktivní software		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	t	Ročník
Člověk a příroda	Seminář ze zeměpisu		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák:			
umí používat atlas ČR, vyhledává v něm informace a používá je dále ve výuce, používá interaktivní místopisný software	atlas a mapy ČR		
vyjmenuje a dále používá turistické zajímavosti jednotlivých oblastí (krajů), umí popsat kulturní rozdíly v jednotlivých oblastech ČR	turistické zajímavosti ČR, zvyky, obyčeje, gastronomie		
dokáže používat místopisné informace ČR, vyhledává je v mapách a na internetu a dále je zpracovává	• místopis ČR		
umí vyhledat a použít informace, které se týkají historických milníků ve vývoji území dnešní ČR, umí vysvětli jejich příčiny a důsladky	historie a vývoj území dnešní ČR		
dokáže vyhledat a smysluplně vytvořit prezentaci o jednotlivých oblastech ČR, kde použije fakta o: populaci, ekonomice, historii, rozloze a poloze, vývoji a postavení v rámci ČR	zeměpisná prezentace		
umí vysvětlit regionální rozdíly z hlediska zemědělství, průmyslu a služeb, umí srovnat regiony z hlediska rekreace, pracovních příležitostí a nezaměstnanosti	hospodářství ČR		
uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam	mezinárodní politické organizace a seskupení (člen ČR)		
používá internet k získání informací, které dál smysluplně zpracuje a používá, umí zacházet s interaktivním softwarem	interaktivní software		

SEMINÁŘ Z CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Zdůrazňujeme poznávání přírody jako systému uvědomování si užitečnosti poznatků z chemie a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a interpretovat je. Důležité je učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování v praktických situacích. Upevňujeme dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nimi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Seminář z chemie se vyučuje jako povinně volitelný předmět v 9. ročníku s dotací 0,5 hodiny týdně.

Integruje tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Předmět svým obsahem často přesahuje do dalších předmětů (fyzika, přírodopis, zeměpis, matematika, výchova ke zdraví, pracovní činnosti, výtvarná výchova).

Učivo je realizováno částečně frontální výukou, částečně aktivními metodami (skupinové práce, krátkodobé projekty, práce s výukovými programy, diskuze, vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, v knihovně).

Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Seminář z chemie		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: rozlišuje jednotlivé druhy chemického nádobí, sestaví základní aparatury; definuje a rozlišuje druhy směsí; používá vhodné metody pro oddělování jednotlivých složek směsí	- Chemické sklo a nádobí, sestavování základních aparatur - Směsi- stejnorodé a různorodé, oddělování složek směsí- filtrace, destilace, krystalizace		
v laboratorních podmínkách připraví vodík a kyslík, pojmenovává jejich vlastnosti a dokazuje jejich přítomnost; definuje a porovnává vlastnosti oxidů a halogenidů	- Příprava a důkaz vodíku; kyslíku - Příprava a důkaz oxidů- oxid uhličitý; plyny, které vydechujeme - Rozlišení halogenidů- smysly, pokusem		
charakterizuje vlastnosti běžných kyselin, tyto prakticky ověřuje pokusem	Kyseliny-důkaz pomocí indikátoru, reakce kyselin s kovem		
uvádí příklady chemických reakcí a je schopen demonstrovat tyto příklady pokusem; jmenuje faktory, které mají vliv na chemickou reakci	- Základní klasifikace reakcí- reakce hliníku s jódem, termický rozklad manganistanu, tajemné písmo, reakce hořčíku s vodou - Faktory ovlivňující průběh chemické reakce		
připravuje soli v laboratorních podmínkách, ověřuje jejich vlastnosti pokusem; popisuje vlastnosti jedlé sody jako látky běžně užívané v domácnosti	- Soli- příprava solí různými způsoby - Jedlá soda- ověřování vlastností, její reakce s octem		
rozlišuje mezi organickou a anorganickou látkou, pojmenovává jednoduché organické sloučeniny a napíše jejich vzorec	- Organická chemie- rozlišení organické a anorganické látky - Názvosloví organických sloučenin		
popíše základní prvky vázané v organické sloučenině, prakticky dokazuje jejich přítomnost	Chemické prvky vázané v organické sloučenině- důkaz vodíku a uhlíku		
charakterizuje vybrané deriváty uhlovodíků- alkoholy, prakticky dokáže jejich vlastnosti	Alkoholy- hořlavost etanolu, důkaz etanolu v ovocném víně		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a příroda	Seminář z chemie		9.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: uvádí vlastnosti sacharidů a bílkovin, které si je schopen ověřit v laboratoři	- Bílkoviny- rozpouštění ve vodě, zahřívání, reakce s alkoholem, důkaz bílkovin - Sacharidy- důkaz glukózy, rozklad sacharózy, důkaz škrobu ve vybraných potravinách	Př- biologie člověka	
popisuje přítomnost vitaminu C v ovoci a zelenině; charakterizuje jeho vlastnosti; zná funkci vitamínů a jejich vliv na lidské tělo	Přírodní látky- vitamin C: přítomnost v ovoci a zelenině, rozpustnost, zjištění pH roztoku vitaminu C		
zhodnotí přítomnost rostlinných barviv v zelených listech	Rostlinná barviva	Př- rostliny	

SEMINÁŘ Z PŘÍRODOPISU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář z přírodopisu má přírodovědný charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář z přírodopisu je volitelným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 7. ročníku. Vyučuje se v 1hodinové týdenní dotaci zpravidla v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří i poznávací vycházky a pozorování přírody.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- vztahu k ochraně přírody
- podchycení a rozvíjení zájmu o přírodní děje, život zvířat v přírodě
- získání uceleného obrazu o přírodních poměrech v naší vlasti
- získání přírodního obrazu Země, regionů světa, životního prostředí
- k prohloubení a rozšíření učiva předmětu Přírodopis
- vyhledávání a zpracování informací o přírodních procesech a jevech na Internetu

Vzdělávací oblast	Vyučovací	předmět	Ročník		
Člověk a příroda	Seminář z přírodopisu		Seminář z přírodopisu 7.		7.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky		
Žák: vysvětlí význam a zásady třídění organismů orientuje se v nové učebnici porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování	- třídění organismů - práce s učebnicí - obratlovci				
vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí pozná vybrané zástupce ryb rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka	- paryby - ryby				
pozná vybrané zástupce obojživelníků pozná vybrané zástupce plazů seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích zná význam plazů v potravním řetězci	- obojživelníci - plazi				
vysvětlí vývoj rostlin dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu zná příklady výtrusných rostlin vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě	• rostliny				
zná význam lesa a způsoby jeho ochrany	ekosystém les	EV – Ekosystémy – les (les v našem prostředí); a tropický deštný les (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam			
vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	stavba rostlinného těla				

SPORTOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Sportovní výchova vychází částečně ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je speciální zaměření na sportovní hru fotbal. Žáci rozvíjí a zdokonalují získané pohybové dovednosti v individuální přípravě nebo v proměnlivých podmínkách průpravné hry.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Sportovní výchova se vyučuje na 2. stupni jako volitelný předmět. V 6. a 7. ročníku je hodinová dotace 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Výuka je organizována ve dvou tělocvičnách v budově školy a na venkovním hřišti, které je součástí areálu školy.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník
Člověk a zdraví	Sportovní výchova		69.
Výstup	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Žák: samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	průpravná, strečinková, kompenzační a relaxační cvičení		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	rozvoj pohybových schopností s míčem i bez míče		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře	- fotbal - herní činnosti jednotlivce - fotbal – průpravné hry		

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 Hodnocení žáka ve škole

Součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení žáků učitelem. Tato činnost probíhá průběžně celý školní rok. Předmětem hodnocení žáka ve výchovně vzdělávacím procesu je hodnocení úspěšnosti dosažení očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech a hodnocení úspěšnosti vybavení klíčovými kompetencemi. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů, které vedou ke klíčovým kompetencím.

Hodnocení žáka vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

- 1. Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- 2. Za první a druhé pololetí se vydává vysvědčení.
- 3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- 4. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- 5. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- 6. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- 7. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- 8. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- 9. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- 10. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- 11. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- 12. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru klasifikace za příslušné období.
- 13. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
- 14. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- 15. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- 16. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- 17. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, požádá krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- 18. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů (doložit lékařskou zprávou).
- 19. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

6.1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

- 1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
- 2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
- 3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
- 4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- 5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- 6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),

- okamžitě v případně mimořádného porušení školního řádu.

6.1.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- 1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- 2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- 3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- 4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
- co se mu daří,
- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.
- 5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- 6. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.4 Stupně hodnocení prospěchu

- 1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
- 1 výborný,
- 2 chvalitebný,
- 3 dobrý,
- 4 dostatečný,
- 5 nedostatečný.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty, matematika a informatika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatky pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti, základy techniky.

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,

- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o

životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. Při obsluze a údržbě přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. Při obsluze a údržbě přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Právní rámec vychází z § 8 a § 9 vyhlášky MŠMT č. 15/2005.

6.2.1. Oblasti autoevaluace

Program školy

- soulad ŠVP s RVP
- plnění školního vzdělávacího programu
- relace mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy

Klima školy

- individuální přístup k žákům
- pomoc žákům s SPU a zároveň kladení velkých nároků na talentované žáky
- budování partnerského vztahu mezi žáky a učiteli
- respektování žákovy osobnosti
- posilování žákova zdravého sebevědomí
- účinná motivace žáků, učitelovo příkladné jednání a chování
- úroveň morálky žáků a učitelů, kultury vzájemných kontaktů

Spolupráce školy a rodičů

- prohlubování součinnosti školy a rodiny, soulad ve výchovném působení (předcházení záškoláctví a jiným negativním jevům)
- kvalita vztahů školy a rodičovské veřejnosti
- poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků
- kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek
- účast rodičovské veřejnosti na akcích pořádaných školou, pomoc rodičů, sponzorství

Výsledky vzdělávání

- dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP
- zvládání očekávaných výstupů
- používání náročnějších myšlenkových dovedností (aplikace, analýza, syntéza, kritické hodnocení)
- dovednost spolupracovat
- dovednost komunikovat
- pracovní dovednosti
- velmi dobré výsledky v testech
- výsledky žáků v soutěžích

Výuka

- podpora vytváření cílových kompetencí ŠVP
- rozmanitost vyučovacích postupů (koncepce učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků
- vyváženost struktury hodin (vztah k věku žáků a k cílům výuky)
- využívání metod samostatné práce žáků
- motivace v průběhu výuky
- dodržování stanovených pravidel hodnocení
- prostor pro vyjadřování vlastního názoru

6.2.2. Cíle a kritéria autoevaluace

Hlavním cílem autoevaluace je posouzení získaných informací o tom, jak ŠVP ovlivňuje výuku, prostředí a práci žáků a učitelů. Slouží jako zpětná vazba, na základě které dochází k zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu a zkvalitnění ŠVP. Pro každý sledovaný jev v určité oblasti jsou vytvořena kritéria, podle kterých bude daná problematika hodnocena.

6.2.3. Nástroje autoevaluace

K evaluaci školy je využíváno především těchto nástrojů:

- o řízený rozhovor, diskuse
- o sebehodnocení učitelů
- o pedagogická dokumentace
- o ekonomická dokumentace
- o hospitační a kontrolní činnost
- dotazníky
- žákovské práce
- o testy

6.2.4. Časové rozvržení evaluačních činností

Vybrané oblasti evaluace jsou v průběhu roku sledovány pravidelně (hospitační činnost, dokumentace školy) i nepravidelně (prostřednictvím dotazníků, různé akce a aktivity).

- projednání návrhu struktury vlastního hodnocení školy v pedagogické radě do konce září,
- zahájení pravidelných evaluačních činností (kontrolní a hospitační činnost),
- kontrola pedagogické dokumentace.
- hodnocení a sebehodnocení učitelů a jejich hodnocení vedením školy,
- zpracování analýzy hospodaření školy,
- porovnání souladu výchovně vzdělávacího procesu školy se ŠVP,
- zadání a vyhodnocení testů SCIO,

- vyhodnocení výsledků přijímacího řízení na střední školy,
- zadání a vyhodnocení školních dotazníků,
- vyhodnocení pravidelné kontrolní a hospitační činnosti,
- hodnocení výsledků vzdělávání žáků,
- vyhodnocení souladu výchovně vzdělávacího procesu školy se ŠVP, vyvození závěrů a doporučení pro další školní rok,
- projednání vlastního hodnocení v pedagogické radě do konce října následujícího školního roku.

PŘÍLOHA PRO ŠKOLNÍ ROK 2013-14 A 2014-15

1. Učební plán pro 2. stupeň pro školní rok 2013-2014

Nesportovní třídy / skupiny

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4+1	3+1	4	4+1	+4	19
komunikace	Anglický jazyk	3	3	3	3		12
	Německý jazyk		+2	+3		+6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	3+1	4+1	4+1	+4	19
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	+1	+1	+1	+3	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
•	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	+2	7
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1	+2	8
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2		10
	Výchova ke zdraví	integrována v Př, Ov, Tv					
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Volitelné předměty					+2		
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+3	+6	+7	+8	+24*	
Celkem		29	30	32	31		122

^{*} disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a povinně volitelných předmětů, označeny jako + hodiny

Učební plán pro 2. stupeň pro školní rok 2013 - 2014 Sportovní třídy / skupiny

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4	3+1	4	4	+1	16
komunikace	Anglický jazyk	3	3	3	3		12
	Německý jazyk		+2	+2		+6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	+1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1		+1	+1	+2	3
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
•	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1	1+1	1	+1	6
	Zeměpis	2	2	1	1		6
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3+2	3+2	2+3	2+3	+10	20
	Výchova ke zdraví	integrovár	integrována v Př, Ov, Tv				
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Volitelné předměty					+2		
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+3	+6	+7	+8	+24*	
Celkem		29	30	32	31		122

^{*} disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a povinně volitelných předmětů, označeny jako + hodiny

Učební plán pro 2. stupeň pro školní rok 2013-2014

Rozšířená výuka cizího jazyka

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Disp. hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková	Český jazyk	4	3+1	4	4+1	+2	17
komunikace	Anglický jazyk	3+1	3+1	3+1	3+1	+4	16
	Německý jazyk	+2	+2	+2	+2	+8	8
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1	4+1	+3	18
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	+1	+1	+1	+3	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8
	Občanská výchova	+1	1	1	1	+1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	+1	7
	Chemie			2	2		4
	Přírodopis	2	1	1+1	1	+1	6
	Zeměpis	2	2	1	1		6
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
	Hudební výchova	1	1	1	1		4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2		10
	Výchova ke zdraví	integrována v Př, Ov, Tv					
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	+1	+1	4
Disponibilní hodiny	Volitelné a vázané	+4	+6	+6	+8	+24*	
Celkem		30	30	31	31		122

^{*} disponibilní hodiny použity jako posílení povinných a povinně volitelných předmětů, označeny jako + hodiny

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním posláním tohoto předmětu je získávání zájmu žáků o studium cizího jazyka, vytváření pozitivního vztahu k německému jazyku, osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Důraz je kladen na porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a dále na schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v německém jazyce. Důležité je i poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi. Dále jsou žáci vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žákům 8. ročníku, kteří do školního roku 2012/2013 včetně neměli 2. cizí jazyk, bude v 8. – 9. ročníku zařazena výuka německého jazyka s dotací 3 hodiny týdně v každém ročníku, tj. do školního roku 2014/2015. Žáci jsou rozděleni do skupin v rámci ročníku.

Německý jazyk integruje tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět svým obsahem přesahuje do dalších předmětů (zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova...).

Učivo je kromě výkladu realizováno převážně aktivními metodami (skupinové vyučování, dialogy, poslech, četba, písemná i ústní reprodukce textu, hry, soutěže, dramatizace, samostatná práce žáků s využitím slovníků a autentických materiálů, výukové programy na PC, vyhledávání informací a práce na internetu, krátkodobé projekty). Součástí výuky jsou i příležitostné akce, např. výjezdy do zahraničí. Výuka probíhá převážně v prostorách školní budovy.

Průřezová témata

Do obsahu vyučovacího předmětu Německý jazyk jsou na 2.stupni integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Komunikace v cizím jazyce -pravidla komunikace v běžných každodenních situacích

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách německého jazyka uplatňujeme různé formy práce. Kromě nezbytného frontálního vyučování (výklad, shrnutí učiva) pracují žáci ve skupinách, ve dvojicích nebo samostatně. Výuka předpokládá dosažení komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Je tedy kladen velký důraz na rozvoj komunikativní kompetence formou dialogů, prací s textem, poslechem s porozuměním, samostatným ústním projevem a psaním. Snažíme se ve vyučování o názornost, vnímání všemi smysly. Používáme časopisy, dvojjazyčné slovníky, jednoduché autentické texty, audionahrávky, cizojazyčné nástěnné mapy, hudební nástroj (kytara), atd. Žáky aktivujeme hrami, dramatizací, využíváme simulační metody ve výuce. Snažíme se o rozvoj všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům přístup k informačním zdrojům a práci se získanými informacemi
- klademe žákům vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k diskuzi
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	Ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	Německý jazy dotace 3 hodiny týdr	8.	
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika: Rozpozná známá slova a slovní spojení Ovládá fonetickou i písemnou podobu abecedy	Pasivně ovládá fonetické znaky Identifikace německých hlásek Znalost psaní německých písmen na počítači	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce v běžných každodenních situacích	
Poslech: Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele Ovládá základní slovní zásobu z tematických okruhů Mluvený projev: Porozumí jednoduché otázce a dokázže na ni odpovědět, utvoří sám jednoduchou otázku Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí základní informace o probraných tématech	Číslovky 0-100 Rodina, barvy, koníčky, škola, počítač, zvířata prázdniny Jednoduché pokyny učitele ve výuce		
<u>Čtení:</u> Orientuje se ve slovníku Vyhledává informace v jednoduchých textech	Krátké texty s oporou obrázku, či popisu Dvojjazyčný slovník, internetový slovník		
Psaní: Vyplní o sobě základní údaje ve formuláři Odpoví na jednoduchý email o své rodině, hobby Mluvnice: Seznamuje se s gramatikou	Formulář Psaní pozvánek Psaní emailu Základní gramatické jevy		
Reálie: Seznámí se s německy mluvícími zeměmi	Hlavní města, zajímavosti o zemích Slovní zásoba Vánoce, Velikonoce		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmě	Ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	Německý jazy dotace 3 hodiny týdr	9.	
Výstup Žák:	Učivo	Mezipřed. vztahy, průřezová témata	Poznámky
Fonetika: Procvičuje správnou výslovnost Převádí známý zvukový text do písemné podoby	Vztah mezi grafickou a zvukovou podobou jazyka Jazykolamy	OSV - Komunikace -komunikace v cizím jazyce - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
Poslech: Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Reaguje na německé pokyny učitele	Průvodní texty v učebnici		
Mluvený projev: Tvoří jednoduché rozhovory, Sděluje jednoduchým způsobem základní informace o probíraných tématech krátce vypráví o jednotlivých tématech <u>Čtení:</u> Rozumí krátkému jednoduchému textu, využívá vizuální opory, v textu vyhledává požadované informace	Tématické okruhy: domov, nákupy, denní plán, kalendář, zdraví, počasí Orientace na mapě, popis cesty Číslovky do 1000		
Mluvnice: Užívá pravidel v jednoduše a pravidelně aplikovatelných případech Tvoří jednoduché věty a otázky Reálie: Rozšíří si znalosti o reáliích německy mluvících zemí	Základní gramatické struktura a typy vět na úrovni A1 Důraz je kladen na srozumitelnost projevu Slovní zásoba Vánoce, Velikonoce Další zajímavosti o Německu, Švýcarsku a Rakousku		

Změny a úpravy ŠVP

1.9.2010

- 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie doplnění
- 3.3. Zabezpečení výuky žáků s SVP doplnění
- 4.2. 4.5. Učební plán a poznámky k učebnímu plánu uvedení časových dotací do souladu s RVP ZV
- 5. Učební osnovy doplnění a konkretizace výchovných a vzdělávacích strategií, uvedení do souladu s RVP ZV
- 6.1. Kritéria hodnocení žáka ve škole doplnění

1.9.2011

- 4.4. 4.5. Učební plán 2.stupně a poznámky k učebnímu plánu doplnění německého jazyka pro rozšířenou výuku jazyků
- 5.2. Učební osnovy 2. stupeň doplnění německého jazyka do volitelných předmětů

1.9.2013

Úpravy související se změnami RVP ZV na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy č.j. MŠMT 2647/2013-210 ze dne 29.ledna 2013 (úpravy vzdělávacího oboru Matematika, Cizí jazyk a Další cizí jazyk, doplnění aktuálních a důležitých témat – finanční gramotnost, ochrana člověka, dopravní výchova, zdraví, korupce, obrana vlasti).

1.9.2016

Změna názvu organizace

- 3.3. Úpravy v souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. (§16) a novou vyhláškou č. 27/2016 Sb.
- 4.2.-4.3. Úpravy učebního plánu u vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (snížení dotace na 1.stupni z 35 na 33 a navýšení disponibilní časové dotace)

1.9.2017

4.4. – 4.6. Úpravy učebního plánu – snížení počtu hodin informatiky (7.a 8.r.), posílení hodin Českého jazyka (7.r. Ns), Anglického jazyka (8.r. Ns), Zeměpisu (7.,8.r. Rvj, 8.r. Sv) a Přírodopisu (7.r. Rvj).